

Lietuvos Respublikos
Seimo
trečioji sesija

2017 m. spalio 12 d.
107 ir 108 posėdžiai

Stenogramos

59

ISSN 2538-6638

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

TURINYS

III (RUDENS) SESIJA

2017 m. spalio 12 d.

Rytinis posėdis Nr. 107

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. spalio 12 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	7
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Naglį Puteikį patraukti baudžiamojon atsakomybėn ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projekto Nr. XIIIIP-1143 priėmimo tęsinys	7
Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-549(3) priėmimas	8
Europos Sąjungos institucijų darbuotojų ir Europos Parlamento narių pensinių teisių išsaugojimo ir perkėlimo įstatymo Nr. XI-473 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-943(2) priėmimas	8
Šio įstatymo priėmimas	9
Farmacijos įstatymo Nr. X-709 8, 15, 17 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1038(2) priėmimas	9
Šio įstatymo priėmimas	10
Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo Nr. I-1553 3 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XII-2317 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1009(2) priėmimas	10
Šio įstatymo priėmimas	10
Kraujo donorystės įstatymo Nr. I-1611 4 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2316 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1010(2) priėmimas	10
Šio įstatymo priėmimas	11
Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 2, 9, 48, 49 straipsnių ir devintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-27(2) priėmimas	11
Šio įstatymo priėmimas	11
Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-875(2) priėmimas	11
Šio įstatymo priėmimas	11
Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 7 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1047(2) priėmimas	11
Šio įstatymo priėmimas	13
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 14, 15, 16, 31, 34, 35 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 35 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-786(2) priėmimas	13
Šio įstatymo priėmimas	13
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projekto Nr. XIIIIP-1048(2) svarstymas ir priėmimas	14
Seimo nario Ž. Pavilionio kalba	14
Seimo nario J. Oleko kalba	14
Šio nutarimo priėmimas	15
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 29, 33 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ² , 29 ¹ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1039(2)ES, Kelių transporto kodekso 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1040(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 356, 459, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1041(2)ES svarstymas	15

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 10, 25, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-107 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1042(2) ES svarstymas	17
Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 9 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-722(2) svarstymas	17
Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-723(2) svarstymas	18
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės istorinės atminties komisijos nuostatų patvirtinimo“ projekto Nr. XIIIIP-1146 pateikimas ir svarstymas (A. Gumuliauskas)	18
Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Žemaitijos metais“ projekto Nr. XIIIIP-762(2) svarstymas ir priėmimas	19
Šio nutarimo priėmimas	20
Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Prezidento Antano Smetonos metais“ projekto Nr. XIIIIP-681 pateikimas (A. Vinkus)	21
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-698(2) pateikimas (P. Čimbaras)	25
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-979 pateikimas (R. Šalaševičiūtė)	26
Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Lietuvos šaulių metais“ projekto Nr. XIIIIP-1043 pateikimas (P. Gražulis)	28
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-1198 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Gumuliauskas)	29
Šio nutarimo priėmimas	30
Kultūros ministrės L. Ruokytės-Jonsson atsakymai į Seimo narių raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 208 str.)	30

Vyriausybės valanda

Ministro Pirmininko S. Skvernelio, žemės ūkio ministro B. Markausko, švietimo ir mokslo ministrės J. Petrauskienės, socialinės apsaugos ir darbo ministro L. Kukuraičio, susisiekimo ministro R. Masiulio ir kultūros ministrės L. Ruokytės-Jonsson atsakymai į Seimo narių klausimus	35
---	----

Vakarinis posėdis Nr. 108

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos vadovo paskyrimo“ projekto Nr. XIIIIP-1164 pateikimas (V. Pranckietis)	44
Kandidato į Seimo kontrolierių įstaigos vadovo pareigas A. Normanto kalba	44
Kandidato į Seimo kontrolierių įstaigos vadovo pareigas A. Normanto atsakymai į Seimo narių klausimus	45
Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-549(3) priėmimo tęsinys	48
Šio įstatymo priėmimas	52
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės istorinės atminties komisijos nuostatų patvirtinimo“ projekto Nr. XIIIIP-1146 priėmimas	52
Šio nutarimo priėmimas	52
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1062 pateikimas (L. Kukuraitis)	52
Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 12 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-720(2) svarstymas	54

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos dėl asmenų, verslo subjektų ir kitų interesų grupių neteisėto poveikio valstybės institucijoms priimant sprendimus ir neteisėtos įtakos politiniams procesams sudarymo“ projekto Nr. XIIIIP-1170 pateikimas (V. Bakas)	55
Psichikos sveikatos priežiūros įstatymo Nr. I-924 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-984(2) pateikimas (R. Šalaševičiūtė)	59
Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1032 pateikimas (E. Gentvilas)	64
Seimo savaitės (2017-10-16–2017-10-20) – 2017 m. spalio 17 d. (antradienio) ir 19 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	66

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Kamblevičiaus pareiškimas	67
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-1190 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (D. Kaminskas)	68
Šio nutarimo priėmimas	68
Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Tėvo Stanislovo metais“ projekto Nr. XIIIIP-1189 pateikimas (D. Kaminskas)	68
Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Adolfo Ramanausko-Vanago metais“ projekto Nr. XIIIIP-1147 pateikimas (A. Gumuliauskas)	70
Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Sąjūdžio metais“ projekto Nr. XIIIIP-1148 pateikimas (A. Gumuliauskas)	70
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	71

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
- LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
- TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

A – alternatyvus teisės aktas

ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas

GR – Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 107 STENOGRAMA

2017 m. spalio 12 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas G. KIRKILAS*

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Labas rytas, gerbiamieji kolegos. Miela visus matyti. Pradedame 2017 m. spalio 12 d., ketvirtadienio, plenarinį rytinį posėdį. Prašome registruotis. (*Gongas*)

Užsiregistravo 77 Seimo nariai.

10.00 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. spalio 12 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Pirmasis klausimas – mūsų šios dienos darbotvarkės tvirtinimas. Ar yra pasiūlymų dėl šios dienos darbotvarkės? Nematau. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime pritarti bendru sutarimu. Dėkoju.

10.01 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Naglį Puteikį patraukti baudžiamojon atsakomybėn ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektas Nr. XIIIIP-1143 (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – projektas Nr. XIIIIP-1143. Labai prašau tylos ir jau dėmesio! Mes pradedame darbą. Jau paskelbiau Seimo protokolinio nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Naglį Puteikį patraukti baudžiamojon atsakomybėn ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektą Nr. XIIIIP-1143. Priėmimas. Jūs pamenate, kad buvo išsakytos nuomonės, kalbėjo Seimo narys ir mums liko tik balsavimas.

Gerbiamieji kolegos, aš noriu jums priminti mūsų Statuto 23 straipsnio 6 punktą, kad jeigu išvadoje siūloma patenkinti generalinio prokuroro teikimą, ką ir pasiūlė komisija, Seimo protokolinis nutarimas sutikti Seimo narį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę gali būti priimtas, kai už jį balsuoja daugiau kaip pusė visų Seimo narių. Tai reiškia – 71.

Prašom apsispręsti ir balsuoti. Ar pritariate komisijos, atlikusios tyrimą, protokoliniam nutarimui sutikti patraukti baudžiamojon atsakomybėn ar kitaip suvaržyti Seimo nario N. Puteikio laisvę? Dar kartą labai prašau, kolegos, sėsti į savo darbo vietas. Dirbame ir balsuojame dabar jau dėl Seimo protokolinio nutarimo. Skelbiame balsavimą.

Užsiregistravo 62 Seimo nariai. Gerbiamieji kolegos, aš vis tiek noriu jūsų prašyti. Mes kartosime ir kartosime, nes Statute nėra numatyta kitaip. Jūs savo valią galite išreikšti tiesiog užsiregistruodami ir neišreikšdami nuomonės, bet nesiregistruoti – vadinasi, nuolat kartoti tą pačią procedūrą. Ar jūs norite pasakyti, kad jūs nedalyvaujate? Šiandien salėje ką tik mes skelbėme, kad užsiregistravo 77, mačiau, daug atėjo. Praėjusį posėdį žaidimą žaidėme. (*Balsai salėje*)

Aš dar kartą prašau. Kolegos, ar supratote, kad mums vis tiek reikia priimti sprendimą? Ar jis bus vienoks, ar jis bus kitoks, tai yra jūsų valia. Bet balsuoti dėl to ir registruotis, kad jūs esate, tikrai turėkime atsakomybę ir tai padarykime. Todėl dar kartą prašau. Matau, kad mane palaiko Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija prašydama ir Valstiečių taip pat prašydama dar kartą pakartoti balsavimą. Ačiū, kolegos. Dar kartą skelbiame balsavimą ir jūs priimate sprendimą – registruojatės, o jūsų valia apsispręsti, kaip balsuoti.

Užsiregistravo 88 Seimo nariai, balsavo 76: už – 29, prieš – 10, susilaikė 37. Dar kartą primindama Statuto 23 straipsnio poziciją, formuluotę, sakau, kad Seimo protokolinis nutarimas nepriimtas, nes reikėjo balsavusių už 71. (*Gongas*)

10.05 val.

Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-549(3) (priėmimas)

Dirbame toliau. Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-549(3). Priėmimas. Aplinkos apsaugos komitetas. Kviečiu pranešėją V. Vingriene, nes priėmimo stadijoje yra gauta Seimo narių pasiūlymų. Minutėlę, kol ateina pranešėja, dėl vedimo tvarkos – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiama pirmininke, mes, frakcija, siūlytume daryti priėmimo stadijos pertrauką, yra užregistruota pataisa, ir taip pat prašytume antikorupcinio vertinimo, nes faktiškai yra siaurinamas atliekų surinkimas, kur nebuvo daroma kaimuose išimčių, dabar kaimuose tų pakuočių galės nerinkti. Šis įstatymas akivaizdžiai naudingas pakuočių administratoriams. Manau, kad antikorupcinis vertinimas būtų labai naudingas. Todėl mes frakcijos vardu prašome daryti pertrauką, pateiksime pataisą. Esame parengę pasiūlymą ir prašome dabar šio įstatymo nepriiminėti. Frakcijos vardu prašome balsuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų prašymas teisėtas. Skelbiu balsavimą, prašant frakcijai „Tvarka ir teisingumas“ priėmimo stadijoje skelbti pertrauką iki kito posėdžio.

P. GRAŽULIS (TTF). Kad būtų 24 valandos.

PIRMININKĖ. Deja, Statute numatyta taip – iki kito posėdžio. Iki 15 valandos. Pradedame balsavimą. (*Balsas salėje: „Tai dabar plečia ar siaurina?“*)

P. GRAŽULIS (TTF). Siaurina. Kaimus atleidžia. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Balsavo 92 Seimo nariai: už – 21, prieš – 31, susilaikė 40. Noriu jums priminti Statuto 109 straipsnio 1 dalį, kad jeigu opozicinė frakcija prašo, tai užtenka vieno penktadalio balsų, dalyvaujančių posėdyje. Mes vieną penktadalį turime. Pertrauka iki kito posėdžio, tai reiškia, kad iki vakarinio posėdžio.

10.08 val.

Europos Sąjungos institucijų darbuotojų ir Europos Parlamento narių pensinių teisių išsaugojimo ir perkėlimo įstatymo Nr. XI-473 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-943(2) (priėmimas)

Dirbame toliau. Mūsų darbotvarkės 1-4 klausimas – Europos Sąjungos institucijų darbuotojų ir Europos Parlamento narių pensinių teisių išsaugojimo ir perkėlimo įstatymo Nr. XI-473 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-943(2). Priėmimas. Kolegos, labai prašau tylos! Mes šiandien ypač audringi, bet dirbti turime sutelktai. Priėmimas. Ar yra pataisų? Kaip mane informuoja Sekretoriatas, pataisų nėra gauta.

Priėmimas pastraipsniui. Atsiprašau, gerbiamieji Remigijau Žemaitaiti, Virginija Vingriene, Petrai Gražuli, labai prašyčiau. Vyksta priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti? Galime priimti.

„Įstatymo paskirtis“ – 1 straipsnis. 2 straipsnis „Įstatymo taikymas“. 3 straipsnis, 4 straipsnis, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 straipsniai. Pasiūlymų nebuvo gauta. Norinčių kalbėti dėl straipsnių nėra. Galime priimti šiuos straipsnius? Galime priimti. Dėl aprašo, kuris yra kaip šio įstatymo priedas, taip pat pasiūlymų negauta. Galime priimti? Galime. 2 straipsnis. Išvardyti įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai ir įstatymo įsigaliojimas – 2018 m. sausio 1 d. Galime priimti? Galime. 3 straipsnis. Pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei. Pasiūlymų negauta. Galime priimti.

Dėl viso įstatymo projekto keturi – už, keturi – prieš. Norinčių kalbėti nėra. Prašom balsuoti. Dar kartą prašau V. Vingriene ir P. Gražulį pasitarti galbūt už salės ir taip garsiai nediskutuoti šioje auditorijoje. Jau vyksta balsavimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 88, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymą (projektas Nr. XIIIIP-943(2)) skelbiu priimtą. (*Gongas*)

E. Gentvilas – dėl vedimo tvarkos.

E. GENTVILAS (*LSF*). Na, ne visai. Dėl asmeninio nusišalinimo. Aš nežinau, ar kiekvienoje fazėje aš turiu tą sakyti. Aš jau buvau pasakęs, tai ir dabar nedalyvavau balsavime.

PIRMININKĖ. Taip, E. Gentvilas nusišalino nuo balsavimo. Ačiū.

10.12 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 8, 15, 17 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1038(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 33 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1038(2). Priėmimas. Pastraipsniui aptarsime straipsnius, dėl kurių pasiūlymų, kaip matau, nebuvo gauta.

1 straipsnis. Galime priimti? Galime priimti. (*Balsai salėje*) Dar kartą prašau tylos. (*Skambinama varpeliu*) 2 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti? Galime. 3 straipsnis. Pasiūlymų negauta. Galime priimti? Galime. 4 straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Galime priimti? Galime. Ir 5 straipsnis – įsigaliojamas nuo 2017 m. lapkričio 1 d. Galime priimti? Galime.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti jau turime. Maloniai kviečiu R. Žemaitaitį – nuomonė už. R. Žemaitaitis diskutuoja, kalbėti nenori. Nuomonė prieš – J. Liesys.

J. LIESYS (*LSF*). Ačiū, pirmininke. Aš nežinau, ar mūsų visi medikai yra tiek išprusę, kad mokėtų visų Europos šalių kalbas, kuriomis bus surašyti receptai. Turime liūdną Kauno pavyzdį, kai buvo suleisti ne tie vaistai ir teismai tarė savo žodį, todėl ir sakau, ar ta kaina atpirks nelaimę žmonių, kai bus sumaišyti vaistai, kurie išrašyti kita kalba. Galvoju, kad vietoj prednizolono gali būti suleistas vaistas odekolonas. Ką tada sakysime ir kaip spręsimė Seime tokius reikalus?

PIRMININKĖ. Dėkoju už jūsų nuomonę. Nuomonė už – R. Martinėlis. Prašom, kolega.

R. MARTINĖLIS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš noriu, kad visi pritartų šiam įstatymo pakeitimo projektui, nes tik stacionarinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose būtų tie vaistai vartojami. Cheminis vaistų pavadinimas puikiai suprantamas gydytojams ir paslaugų saugumui, ir kokybei neigiamos įtakos tikrai neturės. Tai sumažintų vaistinių preparatų kainas, nes į kainą nebūtų įskaiciuotos lietuviškų pakuočių gamybos sąnaudos. Siūlau visiems pritarti šiam įstatymo pakeitimo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Rinkevičius – nuomonė už. Prašom.

V. RINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Aš taip pat pritariu tam projektui. Vaistų kainų mažinimas iš tikrųjų yra mūsų ministerijos, mūsų Vyriausybės siekis ir strateginis žingsnis. Daug metų toje srityje nieko nebuvo daroma. Medicinos įstaigose dirba aukščiausios kvalifikacijos specialistai, gydytojai, kurie mokosi lotynų kalbos, gerai išstudijuoja ir žino tų vaistų pavadinimus, puikiai gali orientuotis ir spręsti. Nevienareikšmiškai priimama apskritai vaistų kainų mažinimo politika, kur gyventojams vaistai, tačiau pastangos, manau, visiškai teisingos, reikalingos ir tokiu būdu mes už tuos pačius pinigus galime suteikti daugiau paslaugų, nes atpigindami padarysime geresnę prieinamumą žmonėms ir sutaupysime valstybės lėšų. Pritariu ir nematau jokio pavojaus, kad gali būti kokių neigiamų pasekmių ir t. t. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Vinkus – nuomonė už. Prašom.

A. VINKUS (*LSDPF*). Aš taip pat, pritardamas šiam įstatymui, noriu pasakyti, kad mes seniai žinome, kad poreikis mažinti vaistų, preparatų kainas yra didžiulis, siekiant gerinti taip pat vaistinių preparatų prieinamumą asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir racionaliai naudoti turimus finansinius išteklius. Manau, kad toks leidimas bus veiksminga priemonė mažinant vaistinių preparatų kainas, nes Lietuvos vaistų rinka nedidelė ir vaistinių preparatų pakuočių, į kurias supakuoti lapeliai, parengti lietuvių kalba, gamyba didina vaistinių preparatų sąnaudas. O dėl pavojų aš irgi manau, kad pavojaus nebus, jeigu dar labiau sustiprinsime Vaistų kontrolės tarnybą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Gerbiame kolegos, prašome balsuoti dėl Farmacijos įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 93, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymą (projektas Nr. XIIIIP-1038(2)) skelbiu priimtą. (*Gongas*)

10.17 val.

Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo Nr. I-1553 3 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XII-2317 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1009(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo Nr. I-1553 3 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XII-2317 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1009(2). Priėmimas.

Pastraipsniui. Vienas straipsnis – pripažinti netekusiu galios. Nori kalbėti už, kad pripažintume netekusiu galios, R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau pasiūlyti pritarti šiam įstatymo dėl užkrečiamųjų ligų projekto pakeitimui dėl Kraujo donorų registro, nes ir Kraujo donorų registre yra Hepatitų registras. Iš esmės tai sumažintų pinigų, skiriamų dėl informacinės visuomenės plėtros, kiekį, jie būtų naudojami racionaliai. Siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė už – A. Vinkus. Jeigu kolegos J. Olekas ir M. Puidokas atsisėtų, tai mes matytume ir gerbiamąjį A. Vinkų, kalbantį ir išsakantį nuomonę už.

A. VINKUS (LSDPF). Aš, pasisakydamas už, taip pat pritariu pono R. Martinėlio pasakytoms mintims, kad kadangi jau yra sukurtas Hepatito registras, tai nereikia kurti naujo registro, galima naudotis sukurtais. Tuo labiau kad Hepatito registro įsteigimą reglamentuoja Seimo 2016 m. balandžio 14 d. priimti Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo pakeitimo ir Lietuvos Respublikos kraujo donorystės įstatymo pakeitimo įstatymai. Balsuoju už.

PIRMININKĖ. Ačiū jums už nuomonę. E. Gentvilas – nuomonė už. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Malonus ir retas atvejis, bet vis dažnėja atvejų, kai mes nuo suvaržymų, naujų iniciatyvų pareiškimo einame prie racionalizavimo. Šiuo atveju reikia pritarti, kad atsisakome Hepatito registro kūrimo. Aišku, reikia žengti toliau.

Mes ir vakar išklusėme viename komitete Viešųjų pirkimų tarnybos vadovės informaciją, kiek su tais registrais mes turime painiavos, biurokratizmo ir galimos korupcijos. Tikrai dėkingas už tą iniciatyvą. Siūlau palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dar viena nuomonė už – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Kviečiu palaikyti, nes iš tikrųjų Lietuvoje profilaktikos sritis yra nepelnytai apleista. Aš manau, jeigu ši sritis bus vystoma daugiau, tikrai bus didelis sutaupymas sveikatos apsaugos sistemoje kaip visumoje ir galėsime tuos pinigus paskirti tikslingai tiek gydytojams, tiek kitų medicinos žmonių atlyginimams.

PIRMININKĖ. Nuomonės išsakytos. Kviečiu balsuoti dėl Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos kontrolės įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1009(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavimo rezultatai. Balsavo 96, už – 96. Vienbalsiai priimtas įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-1009(2)). (*Gongas*) Ačiū.

10.21 val.

Kraujo donorystės įstatymo Nr. I-1611 4 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2316 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1010(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės 1-6b klausimas – Kraujo donorystės įstatymo Nr. I-1611 4 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2316 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1010(2). Priėmimas. Vienas straipsnis. Dėl jo pasiūlymų nebuvo gauta.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra.
Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Skelbiu balsavimo rezultatus. Balsavo 99 ir vienbalsiai 99 Seimo nariai pritarė įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1010(2). Skelbiu priimtu. (*Gongas*)

10.22 val.

Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 2, 9, 48, 49 straipsnių ir devintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-27(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 2, 9, 48, 49 straipsnių ir devintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-27(2). Priėmimas.

Pastraipsniui. Gerbiamieji kolegos, yra 1, 2, 3, 4, 5, 6 straipsniai. Dėl jų pasiūlymų nebuvo gauta.

Tad dėl viso įstatymo projekto nuomonė už, nuomonė prieš. A. Anušauskas. Žodis jums. A. Anušausko nematau. Suteikiu žodį J. Jaručiui – nuomonė už.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų šituo įstatymo projektu suteikiama galimybė žvalgybos pareigūnams ekstra atvejais naudotis specialiosiomis priemonėmis ir ginklais, ko neturėjo iki šiol. Tą turėjo visos kitos specialiosios tarnybos. Kviečiu palaikyti šitą įstatymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė už – J. Olekas.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Kadangi nėra oponuojančių, aš tik kviečiu balsuoti už ir pritarti šiam pateiktam projektui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 98 Seimo nariai, vienbalsiai 98 Seimo nariai pritarė įstatymo projektui Nr. XIIIIP-27(2). Dėkojame. (*Gongas*)

10.25 val.

Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-875(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-875(2). Priėmimas.

Pastraipsniui. Yra du straipsniai. Dėl jų pasiūlymų nebuvo gauta. Įsigaliojimą skelbti norėtu me nuo 2017 m. lapkričio 1 d. Tad galime pastraipsniui priimti? Galime.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 98 Seimo nariai, vienbalsiai 98 Seimo nariai pritarė Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui. Skelbiu priimtu. (*Gongas*)

10.26 val.

Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 7 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1047(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės 1-9 klausimas – Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 7 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1047(2). Priėmimas.

Trys straipsniai. Pasiūlymų dėl jų nebuvo gauta. Galime pastraipsniui priimti? Galime.

Dėl viso įstatymo projekto norintys kalbėti. Nuomonė už – J. Olekas. Prašau, kolega.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, mes daug diskutavome svarstymo stadijoje. Iš tikrųjų šitų įstatymo pataisų reikia, kad mes galėtume optimizuoti ir racionaliau panaudoti ir valstybės lėšas, ir suteikti, man atrodo, galimybę geresnėmis sąlygomis gyvuoti Technikos bibliotekai. Todėl siūlau pritarti, nors, kaip ir svarstymo metu kalbėjau, iš tikrųjų mes esame davę tam tikrus pažadus Technikos bibliotekos darbuotojams apie tai, kad biblioteka bus sujungta, kad bus išsaugota ir dalis etatų jungtinėje bibliotekoje su Lietuvos karo akademijos biblioteka ir fondų perėmimu, tų naudingų, reikalingų fondų perėmimu, todėl aš manau, kad tai turėtų prisiminti dabartinė krašto apsaugos vadovybė priimdama tolesnius sprendimus dėl bibliotekos reorganizavimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (*TTF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Iš tiesų ištis skirtingos pozicijos. Aš vakar klausiausi premjero, ministrų kalbų, kad biudžetas yra socialiai atsakingas, socialiai orientuotas į paprastą žmogų. Dabar kova dėl 110 tūkst. ir dėl žmonių, kurie dirba iš tikrųjų labai svarbų ir reikšmingą darbą, kurie kaupia, administruoja ir sertifikuoja šituos dalykus, mes naikiname. Ko gero, iš tikrųjų sunku ekonomistams suvokti, kad patalpų, kurios šiuo metu yra įkurtos Senamiestyje, reikia Krašto apsaugos ministerijai. Jeigu buvo kalbėta apie viešojo sektoriaus administravimą, apie viešojo sektoriaus išlaidų mažinimą, tada aš niekaip nesuprantu, kam Krašto apsaugos ministerijai reikia tokių patalpų tokioje vietoje? Ar nereikėtų svarstyti, jeigu trūksta patalpų, tai yra ties Pilaite pastatytas naujas pastatas, yra aptverta labai graži teritorija, sutvarkyta, vietos ten dar yra numatyta užstatyti, ten ir statykitės, bet griauti ir ardyti tai, kas yra padaryta, arba dėl kelių žmonių ir dėl 110 tūkst. keisti įstatymą vien todėl, kad kažkas užsigėdė šitos vietos... Mano manymu, kitas žingsnis bus pradėti tų patalpų privatizavimą. Krašto apsaugos ministerija jį tik perims, paturės metus ir po to atiduos privatizuoti. Kažkodėl aš taip jaučiu. Tikrai, mieli kolegos, prašau susilaikyti, balsuoti prieš, kad tokie dalykai nebūtų daromi mūsų rankomis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė už – R. Šarknickas. Prašau, kolega.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Norėčiau nuraminti kolegą R. Žemaitaitį, kad tokio dalyko, ką jūs pasakėte, tikrai nebus, nes ir krašto apsaugos ministras aiškiai pasakė – tiek darbuotojų vietos bus išsaugotos, bus perkvalifikuojama arba į kitas bibliotekas. Visi archyvai... Dalį perima Martyno Mažvydo biblioteka ir kitos. Pats pastatas iš esmės griūna. Negi jūs norite, kad sugriūtų pastatas, ir nei vilkas, nei avis, kaip sakoma. Nebus jis privatizuotas, aiškiai pasakė ministras.

PIRMININKĖ. Ačiū, už jūsų nuomonę. Nuomonė prieš – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Tiesą pasakius, taip ir nesupratau, kam mes tai darome. Prasmės kokios nors didelės aš čia nematau nei dėl krašto apsaugos klausimų sprendimo, nei apskritai dėl valstybinių įstaigų tam tikros plėtos, Senamiestyje kam tą reikia daryti, nesuprantu.

Gerbiamas Šarknickai, man teko girdėti labai daug ministrų paliudijimų, kad nieko po to nebus, bet jeigu tai neįrašyta į įstatymą, tai dažniausiai taip ir būna. Ministrai keičiasi, ateina kiti, ir jeigu šitas pastatas neįtraukiamas į neprivatizuotinių pastatų kokį nors sąrašą, tai jis dažniausiai ir būna privatizuojamas. Tai kokios nors degančios būtinybės aš čia nelabai matau, todėl susilaikysiu.

PIRMININKĖ. Ir dar viena nuomonė prieš – M. Majauskas. Prašau, kolega.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamai pirmininkei už galimybę išsakyti poziciją. Aš manau, kad mes tikrai esame nemažai argumentų išsakę, ir tikrai pasaulis neapsivers, ar čia balsuosime taip, ar taip. Čia labiau yra toks simbolinis žingsnis, kur matome, kad Krašto apsaugos ministerija, administracija plečiasi kultūros sąskaita, plečiasi į Senamiestį. Tai tikrai nėra geras signalas tiek miesto plėtos požiūriu, tiek kultūros požiūriu, apskritai miesto gyvenimo požiūriu.

Bet vienas dalykas, į kurį noriu atkreipti dėmesį, – mes dabar nuolatos didiname finansavimą Krašto apsaugos ministerijai. Krašto apsaugos ministerija tokiu požiūriu kaip dabar nerodo, mano supratimu, atsakingos nuomonės ir atsakingo požiūrio į finansų valdymą, nes yra, mano supratimu, pakankamai taip neatsakingai žiūrima į plėtrą ir neatsakingai žiūrima į turto panaudojimą. Tai aš tikiuosi, kad tai toks vienetinis atvejis, o toliau bus į pinigus žiūrima pakankamai atsakingai. (*Šurmulyš salėje*)

PIRMININKĖ. Ačiū. Aš suprantu, kad kolegoms yra tikrai daug svarbių klausimų ir ypač kai-rėje pusėje. Labai prašyčiau, didžiulis triukšmas salėje.

Žodį noriu suteikti Ž. Pavilioniui, nuomonė už.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš manau, čia tie partiniai skirtumai neturėtų būti labai svarbūs – nacionalinis saugumas turi vienyti mus visus ir priešinti švietimo su nacionaliniu sau-gumu nereikėtų. Aš siūlau balsuoti už ir visiems susivienyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir dar viena nuomonė už – M. Puidokas. Prašau.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Iš tikrųjų manau, kad kolegos labai linkę vadovautis prielaidomis. Šiuo atveju yra daromas sujungimas dviejų bibliotekų, ir buvo labai aiškiai įvardinta, kad dėl šito nebus prarasti darbo etatai, ir priešingai – bus sujungti pajėgumai. Pritariu kolegai Ž. Pavilioniui, kad švietimas, krašto apsauga ir kultūra neturėtų būti tos sritys, kurias reikėtų supriešinti. Priešingai, turėtume, manau, visas jas vertinti konceptualiai. Kviečiu visus palaikyti.

PIRMININKĖ. Ačiū, nuomonės išsakytos. Gerbiamieji Seimo nariai, prašome apsispręsti ir balsuoti dėl Bibliotekų įstatymo priėmimo. (*Šurmuly salėje*)

Gerbiami kolegos, prašome balsuoti! R. Martinėlis, A. Širinskienė! (*Triukšmas salėje*) Jūs labai garsiai visi diskutuojate ir čia, salėje, iš tikrųjų toks triukšmas, kad paskui nesuprantate, už ką kas balsavo, taip dažnai sakote.

Šio įstatymo priėmimas

Dėkoju, balsavo 100 Seimo narių: už – 69, prieš – 1, susilaikė 30. Bibliotekų įstatymą skelbiu (projektas Nr. XIIIIP-1047(2) priimtą. (*Gongas*)

10.34 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 14, 15, 16, 31, 34, 35 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 35¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-786(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 14, 15, 16, 31, 34, 35 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 35¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-786(2). Priėmimas.

Gerbiamieji Seimo nariai, dėl minėto įstatymo straipsnių, kurių yra devyni, pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti pastraipsniui? Galime priimti.

Dėl viso įstatymo projekto prašome išsakyti savo nuomonės. Nuomonė už, nori kalbėti R. Žemaitaitis. Maloniai prašome.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Kadangi prieš nėra užsirašiusių, tai, ko gero, visi suprato, kad tai būtinas, reikalingas projektas. Aišku, tai yra žingsnis į priekį ir pakankamai didelis žingsnis į priekį, suteikiantis tokioms organizacijoms daugiau savarankiškumo ir galimybę dirbti su žmonėmis. Tai tikrai visus kviečiu palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kitų nuomonių niekas nenori išsakyti ir daugiau kalbėti taip pat nėra norinčių. Prašome balsuoti dėl Vietos savivaldos įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 90, prieš – 1, susilaikė 1. Įstatymą (projektas Nr. XIIIIP-786(2) skelbiu priimtą. (*Gongas*)

Replika po balsavimo.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Mano balsą prašau įskaityti už.

PIRMININKĖ. Gerbiamoji Monika Navickiene, jūsų balsas už.

Gerbiamieji Seimo nariai, norėčiau su jumis pasitarti. Visų pirma padėkoti, kad mes labai šauniai dirbame ir lenkiame laiką, tai ačiū jums, ir už tuos balsavimus, ypač kurie bendru sutarimu ir priimti vienbalsiai. Dabar turėtų būti pertrauka, bet manau, kad dirbame toliau. Ar galime svarstyti darbotvarkės 1-11 klausimą, tiesiog nuosekliai pagal darbotvarkę? (*Balsai salėje*) Galime. Sutarėme.

10.37 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektas Nr. XIIIIP-1048(2) (svarstymas ir priėmimas)

Skelbiu 1-11 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektą Nr. XIIIIP-1048(2). Svarstymas. Kviečiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką V. Baką pateikti komiteto išvadą. Tuoj mes jums ją paduosime.

V. BAKAS (LVŽSF). Laba diena, gerbiami kolegos. Komitetas 2017 m. spalio 4 d. apsvarstė šio nutarimo projektą, jam pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kviečiu papildomo – Užsienio reikalų komiteto išvadą pagarsinti M. Puidoką. Prašau, komiteto vardu.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Leiskite jums pristatyti Užsienio reikalų komiteto, kaip papildomo komiteto, dėl šio projekto bendru sutarimu priimtas išvadas. Išklausęs posėdyje dalyvavusių krašto apsaugos ir užsienio reikalų ministrų, komitetas priėmė sprendimą siūlyti pagrindiniam komitetui, patobulinus pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir Užsienio reikalų komiteto pastabas, pritarti nutarimo projektui ir Užsienio reikalų komiteto išvadoms.

PIRMININKĖ. Dėkojame už išsakytas išvadas. Diskusija. Kviečiu Ž. Pavilionį į tribūną išsakyti savo nuomonę diskusijos metu.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, norėjau pasidžiaugti dėl šio mandato, kadangi plečiasi mūsų dalyvavimas įvairiose tarptautinėse organizacijose. Pačiam teko dalyvauti išlydint mūsų karių į Malį pirmą kartą tokios sudėties. Ten mes saugosime vokiečių batalioną, tą patį vokiečių batalioną, kuris saugo mus, čia, Lietuvoje būdamas NATO priešakinuose būriuose. Tai tikrai labai sveikintina, tačiau noriu priminti, kad toks tęstinumas gali būti užtikrintas tik tada, jeigu mes didinsime gynybos finansavimą, ir kitais metais mes turime priimti labai rimtus sprendimus – padidinti iki 2,5 %. Tai labai tikiuosi, kad visi susivienysime dėl šio tikslo. Labai ačiū. Siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiu diskutuoti J. Oleką. Prašau.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš manau, jeigu vieningai patvirtinsime, kur ir numatyta 2 % su trupučiu, tai jau bus gerai, nes tai bus pirmi metai. Iš tikrųjų noriu pasidžiaugti, kad neseniai mums viešint NATO Parlamentinėje Asamblėjoje NATO generalinis sekretorius kaip tik paminėjo Lietuvą, kuri prisijungs kitais metais prie tų aštuonių valstybių iš 29, kurios jau skiria 2 %. Bet šiandien kalbame ne tiek apie būsimą finansavimą, kiek apie tarptautines operacijas. Dalyvavimas tarptautinėse operacijose yra labai svarbi NATO šalies misija. Lietuva, dalyvaujama tarptautinėse operacijose, priminsiu, prieš keletą metų ryžtingai ėmėsi vadovauti Afganistane vienos iš provincijų atkūrimo grupei ir pelnė labai gerą vardą tarp NATO šalių, prisidėjo prie to, kad šiandien Lietuvoje mes pasiruošę valstybę ginti ne tik patys nacionaliniais pajėgumais, bet taip pat turime Aljanso valstybių karių, tarptautinį batalioną, kuriam šiuo metu vadovauja Vokietijos kariai, ir galime jaustis saugesni, galime čia, Seime, diskutuoti ir visoje šalyje dirbti taikos sąlygomis.

Atkreipiu dėmesį į kitų metų siūlomą dalyvavimą, jis nėra toks didelis, kokį Lietuva buvo pasiekusi anksčiau, sakykim, 2008 metais, kada turėjome didesnius skaičius karių, dalyvaujančių misijoje. Bet atkreipiu dėmesį, kad mes šį kartą labai racionaliai dalyvaujame įvairiose tarptautinėse operacijose. Ne tik NATO vadovaujamos operacijose, ne tik kartu su sąjungininkais tokiose bendraminčių koalicijose, bet ir Europos Sąjungos ir Jungtinių Tautų misijose. Tai iš tikrųjų leidžia sudaryti gerą mūsų šalies įvaizdį ir mūsų šalies kariams įgyti patirties įvairiose misijose, tiek daugiau kovinėse, kurioms vadovauja NATO arba sąjungininkų pajėgos, tiek ir taikesnėse, kurios yra Europos Sąjungos ir Jungtinių Tautų.

Aš siūlyčiau pritarti. Manau, kad šitas siūlymas yra geras, suteikia tam tikrų papildomų galimybių mūsų kariams veikti, ypač Irake, ir pagalvoti ateityje, kad mes dalyvavimą tarptautinėse operacijose labiau vertintume ir sudarytume galimybę mūsų kariams jose dalyvauti. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijoje daugiau norinčių kalbėti nėra. Pasiūlymų nebuvo gauta. Nuomonė už, nuomonė prieš. J. Olekas dar nori nuomonę už? Jau nenorite. R. Juknevičienė. Prašau, kolege.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Mielieji kolegos, aš neabejoju, kad mes didele balsų dauguma pritaršime šiam projektui. Tik labai svarbu ir kalbantis su žmonėmis argumentacija, nes kartais ne visi žmonės galbūt supranta, kodėl mes dabar turime pinigų leisti, siųsti savo karių taip toli, ypač į tas tolimas valstybes, tokias kaip Irakas, Afganistanas.

Aš galiu pacituoti vieno kario, su kuriuo teko dirbti, argumentą, kai jis kalbėjosi su moksleiviais. Jis sakė, kad jeigu mes norime, kad karo nebūtų mūsų teritorijoje, mūsų valstybėje, tai mes turime ginti savo taiką toli nuo prieigų savo sostinės ir savo valstybės, ten yra fronto linijos. Deja, pasaulis per šimtmečius taip ir neišmoko gyventi taikiai, tie konfliktai kyla, ir tam, kad mes apsaugotume ir Europą, Europos Sąjungą, ir savo šalį nuo tiesioginių karinių veiksmų, mes turime būti Ukrainoje, mes turime būti tose šalyse, kur mūsų prašo padėti mūsų sąjungininkai, tokie kaip Jungtinės Amerikos Valstijos.

Taigi kviečiu drąsiai balsuoti už, mes tokiu būdu giname taiką ir padedame pasauliui išvengti didesnių konfliktų.

PIRMININKĖ. Dėkojame už jūsų nuomonę. Mielieji kolegos, prašome balsuoti dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projekto.

Balsavo 86 Seimo nariai ir vienbalsiai 86 balsavo už. Po svarstymo.

Gerbiamieji Seimo nariai, buvo išsakytos labai prasmingos mintys, ir jeigu jūs pritarumėte mano siūlymui dėl ypatingos skubos, mes šiandien galėtume šitą nutarimą priimti. Ar nėra prieštaraujančių? Bendru sutarimu galime pritari ypatingai skubai? (*Balsai salėje*) Galime. Dėkoju.

Skelbiu priėmimo stadiją. Pastraipsniui. 1 straipsnis. Galime priimti? Pasiūlymų nėra. Galime. 2 straipsnis. Galime priimti? Galime priimti. Ir 3 straipsnis – šio nutarimo įsigaliojimas nuo sausio 1 dienos. Galime priimti? Galime. Dėl viso nutarimo projekto norinčių kalbėti nėra. Prašome balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 87 Seimo nariai, vienbalsiai 87 Seimo nariai pritarė Seimo nutarimui (projektas Nr. XIIIIP-1048(2)). Skelbiu jį priimtu. (*Gongas*)

10.47 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 29, 33 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6², 29¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1039(2)ES, Kelių transporto kodekso 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1040(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 356, 459, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1041(2)ES (svarstymas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 29, 33 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 6², 29¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1039(2)ES. Svarstymas. Prašau Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką J. Sabatauską pateikti komiteto išvadą.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamieji kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo kai kurių straipsnių projektą, kuris yra susijęs su Europos direktyvos įgyvendinimu. Tai yra dėl pripažinimo techninių apžiūrų, atliktų kitose valstybėse, Europos Sąjungos valstybėse. Komitetas, atsižvelgęs į daugelį pastabų, pritarė patobulintam įstatymo projektui bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Ar jūs kartu svarstėte ir lydimočius įstatymo projektus?

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Taip, ir lydimuosius.

PIRMININKĖ. O tai būtų projektų Nr. XIIIIP-1040, Nr. XIIIIP-1041, Nr. XIIIIP-1042 antrosios redakcijos.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Taip.

PIRMININKĖ. Paskelbkite komiteto išvadą.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Dėl Kelių transporto kodekso 14 straipsnio pakeitimo. Komitetas taip pat bendru sutarimu pritarė patobulintam įstatymo variantui. Dėl Administracinių nusižengimų kodekso 459 ir 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto taip pat bendru sutarimu, už balsavus 9, t. y. visais komiteto narių balsais, pritarė patobulintam įstatymo projektui. Taip pat svarstė dar vieną – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo projektą, kuriam taip pat pritarė. Tiesa, jis nėra susijęs su šiuo paketu.

PIRMININKĖ. Dėl jo atskirai. Gerbiamasis pranešėju, jūs dar likite tribūnoje, nes mes turėsime aptarti Seimo narių pasiūlymus.

Dėl pagrindinio įstatymo yra gauta Seimo narių pasiūlymų. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra, todėl pradėdame svarstyti pasiūlymus.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nebuvo gauta. Dėl 2 straipsnio – nebuvo. O dėl 3 straipsnio buvo gautas Seimo nario J. Razmos pasiūlymas.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, aš neprašysiu balsuoti nei dėl šio, nei dėl kitų pasiūlymų. Tik trumpai paaiškinsiu motyvus, kodėl buvo kai kurie pasiūlymai teikti ir kas paaiškėjo diskutuojant komitete.

Pirmuoju atveju štai dėl šio straipsnio aš turėjau nuogaštavimą, kad Susisiekimo ministerijai pavedama patvirtinti labai detalų konkrečių techninių apžiūrų stotyse naudotinių prietaisų sąrašą, su markėmis, su tiksliais pavadinimais. Bet kadangi, kaip išaiškėjo, supratimas yra kitoks, kad iš esmės būtų surašomi prietaisų tipai ir nurodomi reikalavimai dėl tikslumo, tada mano pataisa nebūtų reikalinga.

O dėl kitų aš, matydamas problemą, kad bent iki šiol Susisiekimo ministerija labai vangiai kreipėsi į kitas šalis, į jų techninių apžiūrų centrus, kad būtų juose galimybė mūsų lietuviškiems automobiliams atlikti techninę apžiūrą, turėjau mintį, kad Lietuva galėtų pripažinti automatiškai kitose šalyse atliktą techninę apžiūrą lietuviškiems automobiliams. Tai būtų vartotojams tikrai paprasčiau. Bet kadangi yra tam tikrų problemų dėl santykio su direktyva, tai aš tą pataisą irgi atsiimu, čia dėl kitų straipsnių. Tiesiog iki priėmimo galvosiu, kaip kitais siūlymais įpareigoti Vyriausybę energingiau spręsti tų įgaliojimų suteikimą kuo daugiau šalių.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto pirmininkas nori komentuoti.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū gerbiamejam kolegai už supratimą. Iš tikrųjų komiteto posėdy paaiškėjo, kadangi direktyvos preambulės 16 punkte yra pasakyta, kad (pasakysiu savo žodžiais) pirmiausia tos kitos Europos Sąjungos valstybės įgaliota institucija, tai tikriausiai ministerija, turėtų paskirti apžiūros centrus, kurie turėtų atlikti kitose valstybėse registruotų transporto priemonių apžiūrą, o tada jau mūsų Susisiekimo ministerija suteiktų tokių leidimą tuose centruose... Bet pirmiausia, kaip sakau, tos valstybės. Praktika dabar yra tokia, kad pradžioje iš tiesų tas kolegos nuogaštavimas buvo dėl vienos įmonės, buvo kalbama apie Vokietiją. Dabar Vokietijoje jau yra aštuonios įmonės, kurios atliks tas apžiūras, bet bėda yra ta, kad nepaisant to, kad direktyvą turi įgyvendinti visos valstybės, dėl visų šitų dalykų reikia tartis priimant dvišalius susitarimus. Tokia direktyvos įgyvendinimo eiga, deja, nieko kitaip mes negalėsime padaryti. Dar kartą dėkoju kolegai už supratimą, kad nereikalauja balsuoti dėl šių siūlymų.

PIRMININKĖ. Ačiū komiteto pirmininkui. Ačiū gerbiamejam J. Razmai. Jūs, kaip ir sakėte, kitus pasiūlymus atsiimate, tai dėl jų nebalsuojame. Daugiau pasiūlymų nebuvo gauta. Po svarstymo nuomonė už, nuomonė prieš. Nuomonė prieš – V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Nesu prieš šį įstatymo projektą apskritai, bet kai kurios nuostatos man kelia nerimą, nes kelyje galima patikrinti traktoriaus, automobilio ar kitos transporto priemonės techninę būklę ir jeigu, pavyzdžiui, išmetimo, tos emisijos skaičiai smarkiai viršija normas, galime tokios transporto priemonės sustabdyti eksploataciją, paimti jos techninį pasą, dokumentus ir leisti pašalinti tuos trūkumus. Tačiau Lietuvos žemės ūkyje yra šimtai tūkstančių traktorių, kitos savaeigės žemės ūkio technikos, iš kurių apie 70 %, galiu trupu-

tį suklysti, yra dar sovietinių laikų. Šituos šimtus tūkstančių, t. y. transporto priemones, kurios išvažiuoja į kelius, ūkininkai veža grūdus, dar kokią nors produkciją, šiaip jas visas šiandien gali, tikriausiai taip ir bus, sustabdyti pareigūnai, atimti iš jų dokumentus, duoti terminą, per kurį laiką susitvarkyti. Tai neįmanoma, jų vieta tik metalo lauže. Bet tai palies beveik visus, ne tik žemdirbius, nes yra ir kelių statybos technika, melioracijos technika ir t. t. Čia labai toks pavojingas... Aš suprantu, tai neliečia Vakarų Europos, kitų šalių. Tai liečia tik buvusias sovietines valstybes. Ar neatsitiks taip, kad tie žmonės liks be transporto priemonių? Aišku, metalo laužo supirkimas labai padidės, bet tie šimtai tūkstančių žmonių, priemonių savininkų, ką su jomis darys? Ar jie neateis prie Seimo su vėliavomis, su plakatais klausti, ką jūs, kvailiai, darote? Dėl to susilaikysiu.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas Viktorai. (*Skambinama varpeliu*) Nuomonė už – J. Sabatauskas. Prašom.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų mūsų vežėjai labai laukia šitos direktyvos įgyvendinimo. Tai reikš, kad jie galės atlikti savo automobilių technines apžiūras kitose valstybėse, kitų valstybių įgaliotose apžiūrų stotyse ir nereikės dėl to jiems grįžti į Lietuvą. Tai yra būtent toks europinis teisės aktas, įgyvendinimas tokio europinio teisės akto, kurio seniai mes laukėme ir dėl kurio buvo bandoma individualiai tartis su kai kurių valstybių techninių apžiūrų centrais. Pavyzdžiui, šiandien daugelio vežėjų automobiliai negrįžta į Lietuvą, jie ištisus mėnesius praleidžia užsienyje, Vakarų Europoje, todėl mums kaip oro reikia šito įstatymo pakeitimo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū už išsakytas nuomones svarstymo stadijoje. Aš tik noriu atsiklausti gerbiamojo komiteto pirmininko J. Sabatausko. Mes dabar kalbėjome apie įstatymų projektus Nr. XIII-1039, Nr. XIII-1040 ir Nr. XIII-1041. Jūs dėl projekto Nr. XIII-1042 norėsite atskirai. Kolegos, balsuojame dėl pagrindinio įstatymo projekto Nr. XIII-1039 ir lydinčiųjų projektų Nr. XIII-1040 ir Nr. XIII-1041. Prašom balsuoti.

Balsavo 83 Seimo nariai: už – 79, prieš nėra, susilaikė 4. Po svarstymo minėtiems įstatymų projektams pritarta.

10.57 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 10, 25, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-107 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1042(2)ES (svarstymas)

Kaip ir minėjo komiteto pirmininkas, dar vienas įstatymo projektas. Mes jį esame įregistravę – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 10, 25, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-107 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1042. Svarstymas ir jūsų, Teisės ir teisėtvarkos komiteto, išvada.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, šis Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo projekto pakeitimas yra susijęs su tuo įstatymu, kuris buvo priimtas dar praeitų metų pabaigoje dėl dešiniavairių automobilių. Tiesiog reikėjo padaryti tam tikrus techninius, deja, bet būtinus pakeitimus, nes tiesiog buvo atrasta klaida. Komitetas svarstė ir pritarė patobulintam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Pasiūlymų dėl minėto įstatymo projekto nebuvo gauta. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Nuomonė už, nuomonė prieš. Norinčių kalbėti nėra. Prašom balsuoti dėl įstatymo projekto Nr. XIII-1042(2).

Balsavimo rezultatai. Balsavo 81 Seimo narys: už – 78, prieš nėra, susilaikė 3 Seimo nariai. Po svarstymo pritarta.

11.00 val.

Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 9 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-722(2) (svarstymas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 9 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-722(2). Kviečiu Ekonomikos komiteto išvadą paskelbti šio komiteto narį A. Baurą. Prašom, kolega.

A. BAURA (LVŽSF). Ponia posėdžio pirmininke, gerbiamieji kolegos, Ekonomikos komitetas šių metų rugsėjo 20 dieną, kaip pagrindinis komitetas, svarstė minimą projektą ir komiteto sprendimas yra toks: pritarti Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 9 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-722(2). Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu. Tik turiu vieną pastabėlę. Jei kas atidžiai žiūrėjote, gal pastebėjote, Teisės departamentas pastabų ir pasiūlymų neturėjo, tačiau viena jų pastaba buvo pateikta. Jo esmė, kad įstatymo projekto ir jo lyginamojo varianto trečios dalys nesutampa. O tai yra techninė klaida, atsiradusi dėl gražesnės kalbos. Kalbinio redakcinio pobūdžio nesutapimas, nekeičiantis esmės ir prasmės.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs norėjote kartu ir lydimaį? Gal lydimaį mes atskirai tada, nes ten jūs papildomas komitetas. Ačiū.

Dėl šio Elektroninių ryšių įstatymo projekto norinčių dalyvauti diskusijoje nėra, pasiūlymų nebuvo gauta. Nuomonės už, nuomonės prieš norinčių sakyti nėra. Prašom balsuoti.

Balsavo 76 Seimo nariai. Vienbalsiai 76 balsavus už pritarta minėtam įstatymo projektui po svarstymo.

11.02 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-723(2) (svarstymas)

Skelbiu kitą darbotvarkės klausimą – Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-723(2). Kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pranešėja R. Šalaševičiūtę paskelbti komiteto išvadą. Jūs esate išvados rengėja ir pranešėja. Taip, mes jums išvadą tuoj paduosime.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Gerbiamieji kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas spalio 11 dieną svarstė minėtą projektą. Sprendimas yra pritarti iniciatoriaus pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Už balsavo 8, prieš nebuvo, susilaikiusių taip pat nebuvo.

PIRMININKĖ. Ačiū gerbijamajai pranešėjai. Papildomas – Ekonomikos komitetas. Išvadą, Antanai Baura, prašom pateikti.

A. BAURA (LVŽSF). Gerbijamoji posėdžio pirmininke, gerbijamieji kolegos, šių metų rugsėjo 20 dieną Ekonomikos komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė minimus įstatymo pakeitimus ir bendru sutarimu priėmė tokį verdiktą: pritarti Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-723 ir siūlyti pagrindiniam Teisės ir teisėtvarkos komitetui pritarti Seimo Ekonomikos komiteto sprendimui dėl įstatymo projekto Nr. XIIIIP-723. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už išsakytas komiteto išvadas. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Nuomonė už, nuomonė prieš. Norinčių kalbėti nėra. Prašom balsuoti.

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 84, prieš nėra, susilaikė 1. Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

11.05 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės istorinės atminties komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIIIIP-1146 (pateikimas ir svarstymas)

Mielieji kolegos, mes iš tikrųjų dirbame puikiai, gal galime dabar svarstyti jau rezervinius įstatymų projektus? Maloniai kviečiu rezervinį 1 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės istorinės atminties komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektą Nr. XIIIIP-1146 pateikti šios komisijos pirmininką A. Gumuliauską. Pateikimas.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Mielieji kolegos, rugsėjo 27 dieną Seimo Valstybės istorinės atminties komisija svarstė būtent komisijos nuostatų klausimą ir bendru sutarimu pateikė iš pradžių Teisės departamentui, o po to ir į plenarinį posėdį tvirtinti šiuos nuostatus. Su Teisės departamento pastabomis, kurios yra tik korekcinio pobūdžio, mes sutikome. Kviečiu jus pritarti šioms nuostatams. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiamasis pirmininke, kadangi pateikimas, gal nori kas jūsų paklausti. Mažoniai laukiame klausimų. Tačiau norinčių paklausti nėra, jūs viską išsamiai pasakėte.

Gerbiamieji Seimo nariai, ar galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Taip, pritariame po pateikimo bendru sutarimu.

Norėčiau siūlyti ypatingą skubą. Ar pritartumėte ypatingai skubai? Pritariate ypatingai skubai. Dėkoju.

Svarstymas. Yra gauta Teisės departamento redakcinio pobūdžio, bet ganėtinai svarbūs pasiūlymai. Jiems galime pritarti. Ir tada skelbiu, kad po trijų valandų mes galėtume vykdyti priėmimą. Sutariame bendru sutarimu? Dėkoju. Po svarstymo pritariame.

11.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Žemaitijos metais“ projektas Nr. XIII-762(2) (svarstymas ir priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės rezervinis klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Žemaitijos metais“ projektas Nr. XIII-762(2). Pranešėjas – A. Gumuliauskas, Švietimo ir mokslo komitetas. Prašome paskelbti komiteto išvadą.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Šį nutarimo projektą pateikė per 50, kiek atsimenu, Seimo narių. Jis buvo svarstytas rugsėjo 20 dieną Švietimo ir mokslo komitete. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Gerbiamasis pranešėjau, yra gautas gerbiamojo S. Tumėno pasiūlymas.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Iš tikrųjų reikia pritarti S. Tumėno pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Gal mes leiskime kolegai tada pristatyti, ar komitetas svarstė? Komitetas nesvarstė. Ar teisingai supratau, kaip man sako Sekretoriatas, čia gana redakcinio pobūdžio?

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Taip, čia redakcinio pobūdžio. Aš galiu...

PIRMININKĖ. Paskelbkite, kuo čia skiriasi?

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Aš galiu paaiškinti. Nutarimo projekte yra pavadinimas, nes 21 Lietuvos kunigaikštis pasirašė taikos sutartį su Haličo–Voluinės... O čia yra Volynės. Volynės terminas yra senas, dabartinėje istoriografijoje vartojamas Voluinės terminas. Dėl vardo vieno iš žemaičių kunigaikščių taip pat pritariame, nes tai yra vėlgi naujausioje istoriografijoje vartojama tokia vardo forma, ką pasiūlė kolega S. Tumėnas.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji, viską matome ir viską nuosekliai padarysime taip, kaip priklausoma. Dėl šio pasiūlymų jūs norėsite, kolega, ar dėl viso svarstomo įstatymo projekto kalbėti? Nuomonė už, nuomonė prieš. Dėl šio pasiūlymo. Gerbiamieji Seimo nariai, ar galime sutarti, kad tai išties yra redakcinio pobūdžio, ir man tvirtina komiteto pirmininkas, kad po svarstymo tam pasiūlymui galime pritarti.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Taip, taip. Čia paprasčiausiai tas pats kaip žodyje, sakykime, „draša“ neparašyti a nosinės, čia tas pats.

PIRMININKĖ. Ačiū. Visi suprantame ir po svarstymo pritariame. (*Balsai salėje*) Pasiūlymui, šitam pasiūlymui. Dabar nuomonė už, nuomonė prieš. Dėkoju jums. Dalyvaujančių diskusijoje nėra. Tad nuomonė už, nuomonė prieš. Nuomonė už – E. Gentvilas. Prašau.

E. GENTVILAS (LSF). Aš dėl viso užsirašęs, atsiprašau. Aš tikrai užsirašiau dėl viso, kodėl čia mane meta, nežinau, atleiskite.

PIRMININKĖ. Dėl viso po svarstymo.

E. GENTVILAS (LSF). Gerai. Jeigu dabar jau dėl viso, ar ne?

PIRMININKĖ. Taip, dėl viso po svarstymo.

E. GENTVILAS (LSF). Taip, pasisakau, pats būdamas žemaitis, šiek tiek painiavos visada su vardais Gedvilas, Gendvilas ir panašiais būna, nepaisant to. Kitas klausimas, kaip mes žiūrėsime į Žemaitiją. Mes prisiminkime M. Valančiaus Žemaičių vyskupystę, kur tada ribos iki Biržų nueina, ir t. t. Ar mes prisiminsime ir tuos istorinius laikus, kai Žemaitija buvo ir anapus, arba, tiksliau, šiaurės Dubysos, ar kalbėsime apie Žemaitiją ir vertinsime tik pagal dabartines etnografines ribas? Manau, kad tai yra komisijos darbas. Komisija 2018 metais turės padirbėti, kad 2019 metais mes įvardintume, mano manymu, ir pagal dabartines ribas tai, ką mes suprantame kaip Žemaiti-

ją, ir pagal tos praeities ribas. Aš nesakau, kad čia žemaitišką ekspansionizmą *ant* Lietuvos, atsiprašau už žargoną, reikėtų paleisti, tačiau prisiminti tą istorinę faktologiją, kai Žemaitija buvo vertinama gerokai plačiau, negu yra šiandien. Pasisakau už šitą iniciatyvą, dėkoju. Nežinau, kiekno čia konkrečiai iniciatyva. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju už nuomonę. Iniciatyva I. Šiaulienės ir dar dvidešimties Seimo narių, kurie pritarė tokiai iniciatyvai. Nuomonė prieš – K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Man šita iniciatyva rodo, kad Seimas neturi ką veikti, tarp mūsų kalbant, ir užsiima visokiais dalykais, kurie mažiausiai turi įtakos tiek žmonių kišenėms, tiek ki-tiems dalykams. Šalia tų visų Žemaitijos, Aukštaitijos, Dzūkijos, Suvalkijos švenčių dar reikėtų prijungti ir visų gyvulėlių, kurie gyvena tose šalyse, šventes: varnų, žvirblių, paukščių ir kitų. Ponai, iki ko mes nuvarėm, iki kurios vietos mes nuėjom? Kas dabar mums kliudo paskelbti, sa-kau, visų Lietuvoje gyvenančių žvėrelių šventes? Būtų labai gražu. Būtų vienintelė valstybė pa-saulyje, kuri, pavyzdžiui, švenčia rudųjų tarakonų šventę. Aš prieš kategoriškai, ne prieš žemai-čius, bet prieš tokius visokius cirkus. Ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonės po svarstymo išsakytos. Prašome balsuoti.

Balsavo 79 Seimo nariai: už – 67, prieš – 2, susilaikė 10. Po svarstymo pritarta.

J. Liesys nori pasakyti repliką po balsavimo.

J. LIESYS (LSF). Ačiū, pirmininke. Man prie šito svarstymo trūksta biudžeto, kiek tai kainuos, Kultūros komitetas turėtų pateikti, ir dar trūksta grafiko, kuris irgi turėtų būti sudarytas, kada bus Aukštaitijos metai paskelbti, kada bus Suvalkijos metai, kada Dzūkijos metai, nes mes kiekvieną savo Lietuvos dalį turime gerbti. Gerbiamieji iniciatoriai, tai sudarykite ir tada bus galima švesti visas šventes kartu. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamasis kolega. Norėčiau jums ir visiems pasakyti, kad kaip tik nu-tarime ir siūloma Lietuvos Respublikos Vyriausybei sudaryti komisiją, jeigu priimsime šį nutari-mą, parengti minėjimo programą, sudaryti, patvirtinti ir įgyvendinti 2019 metų biudžete numaty-tomis lėšomis visą veiklą. Jūs pasakėte teisingą nuomonę, bet tai ir yra Seimo nutarime.

Gerbiamieji Seimo nariai, aš siūlyčiau dėl šito nutarimo, jeigu jūs pritarсите, ypatingą skubą. Ar galime pritari ypatingai skubai, kad turėtume rezultatus? (*Balsai salėje*) Ne. Prašome balsuoti. Prašome balsuoti, kas už tai, kad pritar-tume ypatingai skubai.

Balsavo 80 Seimo narių: ypatingai skubai pritarė 68, prieš – 1, susilaikė 11. Ypatingai skubai pritar-ta.

Priėmimas pastraipsniui. Yra šio nutarimo preambulė. Galime jai pritari, ją priimti? Galime. 1 straipsnis. Galime priimti? Galime. 2 straipsnis. Galime priimti? Galime. Nuomonė už, nuomo-nė prieš. Norinčių kalbėti – niekas neužsirašė. (*Balsai salėje*) S. Tumėnas. Jūs norėsite pasakyti re-pliką po balsavimo. O dabar balsuojame, kadangi replikos po balsavimo. Priėmimas. Balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Žemaitijos metais“.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 91 Seimo narys: už – 85, prieš – 1, susilaikė 5. Seimo nutarimą, skelbiantį, kad 2019 metai paskelbti Žemaitijos metais, skelbiu priimtą (*Gongas*)

Replika po balsavimo – S. Tumėnas. Prašau.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamajam kolegai Seimo nariui profesoriui noriu pasakyti, kad Sei-mas turi kuo užsiimti, nes Seimo nariams yra svarbi mūsų istorinė atmintis, mūsų šaknys, mūsų pradžių pradžia. Taigi sveikinu, kad paskelbėme Žemaitijos metus. O ateičiai noriu pasakyti, kad tokius projektus atidžiau rengtume. Kai rengiame tokius „minkštuosius“ paketus, dažnai vyrau-ja emocijos, ir ne tik redakcinio pobūdžio. Kadangi aš atstovauju Lietuvos kalbininkų bendruo-menei, noriu pasakyti, kad terminai ir vietovardžiai turi būti taisyklingai rašomi, ir noriu, kad atidžiau rengtumėte, kokie yra kunigaikščiai, kokie jų vardai, kokie yra vietovardžiai. Linkiu vi-siems sėkmės ir sveikinu žemaičius.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ko gero, turėjome jau rokoutes žemaitėška. K. Glaveckas. Prašau. Replika po balsavimo.

K. GLAVECKAS (LSF). Labai ačiū kolegai už pamoką. Iš tikro ji verta dėmesio, bet aš vis tiek lieku prie savo nuomonės, kad mes turime Lietuvoje daryti daug svarbesnių dalykų ir ne vien tik šiais dalykais užsiimti. Tai pirma.

Antra. Biudžeto pinigai taip pat yra vieši finansai, žmonių sunešti pinigai, nebūtinai iš Žemaitijos, bet ir iš kitų kraštų. Koku pagrindu mes dabar iš Suvalkijos atimsime, pavyzdžiui, 10 tūkst. ir atiduosime Žemaitijai? Jūs man paaiškinkite. (*Šurmuly, balsai salėje: „... ar pamiršai, kas Mažoji Lietuva!“*) Apskritai tokių švenčių yra tiek daug, kad viso biudžeto neužtektų padalinus, todėl siūlau... Iš tikro meilė savo kraštui yra amžina ir begalinė, bet neužmirškite, kad šalia to dar reikia mylėti ir darbą, ir ką nors sukurti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Tegul meilė niekada nesibaigia. Yra ir toks posakis.

Kalba Vytautas... Atsiprašau, G. Landsbergis. Replika po balsavimo.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Vytauts kalbėdavo anksčiau. Aš nuorėjau pasakyte, kad reikieje leiste kalbiete tiktai teims, katrei mok žemaitėška kalbiet. Nes išein dabar – atein žmuones, šnek, nieks nesupront, apie kon čia kalba yra. Bet kitais metais aš labai tikious, kad turiesem bėnt keletą puosėdžių, katruos galiesem pasirokoute – Žemaitėjes meta ir galiesem pasakyte, kon galvuojam apie Lietuvą ir apie Žemaitėje taip pat. (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKĖ. Diėkou už laba tropnia žemaitiška kalba.

Tęsiame posėdį toliau. (*Šurmuly salėje*) M. Adomėnas. Ne. Tai dabar panašu, kad užvedėme gerą toną tikram žemaičiui gerbiamam V. Bukauskui dar suteiksiu žodį replikai po balsavimo.

V. BUKAUSKAS (LSDPF). Ačiū labai, gerbiama posėdžio pirmininke. Iš tiesų noru paontrinte, ka G. Landsbergis kalbieje, kad istuorije iš tiesų yra tuoks muokslas, kuris nuolatos nuori, kad būt kartuojams, ir nekalti, kad Žemaitėje prieš teik metų buvo paminiėta.

Kita vertus, nuoru pasakyt, kad ši meta bova ir Kryžkelių meta, ir Piliakalnių meta, ir Tautinia kostiuma meta. Vėskas sutėlpa. Bendruomenė laba puikia atstovava gyvenvietėms, seniūnijoms. Tep kad tokių reik kuo daugiau, tuo mes būsem tvirtesne ir stipresne. Ačiū už gerą nutarimą.

PIRMININKĖ. Dėkui. Kalba... Repliką po balsavimo nori pasakyti M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Gerbiama posėdžio pirmininke, kad ir nepopuliaru prieštarauti savo partijos pirmininkui, bet primenu statutinę normą, kad Lietuvos Respublikos Seimo posėdžiai vyksta valstybine kalba. Jeigu dėl objektyvių priežasčių reikėtų juos vesti žemaitiškai, prasytume užtikrinti vertimą. (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų pajuokavimą. Kalbėti tarmiškai, aš manau, yra ir garbė, ir pasididžiavimas. Ačiū, koligos. Labai linksma nata mes šį nutarimą priėmėme. Replikos po balsavimo įvyko.

11.22 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Prezidento Antano Smetonos metais“ projektas Nr. XIII-681 (pateikimas)

Mes dar suspėsime vieną Seimo nutarimą. Maloniai kviečiu A. Vinkų pateikti Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Prezidento Antano Smetonos metais“ įstatymo projektą Nr. XIII-681. Pateikimas.

A. VINKUS (LSDPF). Gerbiama koligos Seimo nariai, Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos vardu maloniai prašau jus pritarti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimui „Dėl 2019 metų paskelbimo Prezidento Antano Smetonos metais“. Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija šių metų balandžio 28 dienos posėdyje priėmė sprendimą siūlyti Seimui 2019 metus paskelbti Prezidento A. Smetonos metais, parengė ir pateikė Seimo nutarimo projektą. Šį projektą Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija užregistravo Seimo posėdžių sekretoriatoje 2017 m. gegužės 19 d.

Taip pat Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija yra gavusi ir Lietuvos Sąjūdžio Vilniaus skyriaus tarybos prašymą paskelbti 2019 metus Lietuvos Respublikos Prezidento A. Smetonos metais. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamas kolega, jums teks atsakyti į gausius Seimo narių klausimus, o nori užduoti klausimus jums net devyni Seimo nariai. Kiek spėsime, stengsimės atsakyti.

Pirmasis klausia L. Kasčiūnas. Ruošiasi J. Sabatauskas. L. Kasčiūno nėra. Klausia... Yra? Laurynas yra. Prašau. Įdėkite kortelę. Prašom. Ir klauskite.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiama pirmininke, labai ačiū. Aš iš tiesų norėjau gal daugiau pasisakyti. Pirmiausia labai remiu šitą iniciatyvą. Iš tiesų yra keli labai svarbūs aspektai. A. Smetona buvo mūsų vienas iš valstybės tėvų, įkūrėjų. Tai yra žmogus, kurio valdymo metu Lietuva iš tokios valstietiškos tautos tapo modernia politine tauta, aišku, su visa pagarba valstiečiams ir visam Lietuvos žemės ūkiui.

Kitai tariant, A. Smetonos Lietuva yra sinonimas modernios Lietuvos. Akivaizdu, kad jeigu ne A. Smetonos Lietuva, nebūtų užaugusios ir subrendusios tos kartos žmonių, kurios po to išėjo į miškus ginti ir saugoti mūsų laisvės. Aš galbūt daugiau net neklausdamas, o tiesiog paremdamas šitą iniciatyvą, visus labai gražiai kviečiu vieningai atiduoti pagarbą mūsų valstybės Prezidentui. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar jūs ką nors norėtumėte, gerbiamas pranešėjau, komentuoti?

A. VINKUS (*LSDPF*). Aš nieko nenoriu komentuoti. Tikrai solidarizuojusi su pasisakiusiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia...

A. VINKUS (*LSDPF*). Kaip Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos narys.

PIRMININKĖ. Klausia J. Sabatauskas. Ruošiasi Ž. Pavilionis.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, noriu priminti šiek tiek istoriją. Žmonės, nežinantys savo istorijos, tai yra kūdikiai. Į kūdikystę grįžti, aišku, labai gražu, tačiau noriu priminti, kad 1926 m. gruodžio 17 d. buvo įvykdytas valstybės perversmas, kurio metu buvo suimti kai kurie ministrai ir Respublikos Prezidentas K. Grinius, kuris po to buvo laikomas namų arešto sąlygomis. Jį privertė atsistatydinti. Po to Seimas išrinko Prezidentu A. Smetoną ir 1927 m. balandžio 12 d. Prezidento A. Smetonos aktu III Seimas buvo paleistas, nors 1922 metų Konstitucija nenumatė jam tokių įgaliojimų. Kaip tai dera praėjus 90-iai metų...

PIRMININKĖ. Klauskite, kolega.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). ...po to antikonstitucinio akto priimti Seimui tokį nutarimą? Ačiū.

A. VINKUS (*LSDPF*). Galiu komentuoti ar ne?

PIRMININKĖ. Taip. Jūs turite atsakyti į kolegų klausimą.

A. VINKUS (*LSDPF*). Galiu tikrai tiek pasakyti, kad 2019 m. balandžio 4 d. sukanka 100 metų. Kiekvienas žmogus ir kiekvienas valstybės veikėjas ar vadovas yra pagerbiamas. Nėra nė vieno nei žmogaus, nei vadovo idealių, be tam tikrų vienokių ar kitokių vertinimų, bet, mūsų nuomone, komisijos nuomone, pagerbti privalome. Aš drįsau komisijos vardu pateikti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia Ž. Pavilionis. Ruošiasi J. Olekas.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Norėčiau tikrai pritarti šiai iniciatyvai. Manau, kad tikrai turime gerbti visus Lietuvos prezidentus. Tikrai pas mus įprasta juos gerbti pavadinimais, dienomis, o tokiose šalyse kaip Amerika yra ugdoma politinė lyderystė kuriant tokių prezidentų bibliotekas. Šiuo metu egzistuoja tikrai viena V. Adamkaus biblioteka, iš esmės neremiama valstybės, kuriama savo lėšomis. Aš siūlyčiau visiems, kurie mėgsta vienus ar kitus prezidentus, vadovus, pasirūpinti, kad ta politinė lyderystė būtų kuriama ne tik pavadinimais, bet ir konkrečiai ugdant jaunas žmones sekti tų prezidentų pavyzdžiais ir investuojant į tokias bibliotekas, kaip kad Prezidentas V. Adamkus kuria savo. Labai ačiū.

A. VINKUS (*LSDPF*). Jeigu galima, aš taip pat drįstu atsakyti, nes yra prašymas Vilniaus Sąjūdžio paskelbti tokį trumpą faktų konstatavimą. Kadangi švenčiame ir valstybės šimtmetį, ir kartu A. Smetonos, tai jie savo laiške rašo: „A. Smetona visą savo gyvenimą pašventė Lietuvos valstybei. 1905 metais dalyvavo Lietuvių suvažiavime Vilniuje. Pirmojo pasaulinio karo metais buvo Lietuvių draugijos nukentėjusiems dėl karo šelpti centro komiteto pirmasis vicepirmininkas. 1917 metais dalyvavo Lietuvių konferencijoje Vilniuje, kur buvo išrinktas Lietuvos tarybos, vėliau – Valsybės tarybos pirmininku ir 1918 m. vasario 16 d. pasirašė Lietuvos nepriklausomybės aktą.“ Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia J. Olekas. Ruošiasi A. Gumuliauskas.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, aš sutinku su kolegomis, kurie kalbėjo apie pagarbą apskritai mūsų prezidentams. Man labai patiktų Žygimanto pasiūlymas, kad mes tokią iniciatyvą palaikytume ir pagerbdami turėtume labai aiškia formą, kuri turėtų žymiai didesnę istorinę atmintį.

Dėl Prezidento A. Smetonos. Mes, be abejo, visi žinome tuos jo nuopelnus nepriklausomybei, bet žinome ir antrąją pusę – autoritarizmo įsigalėjimą, partijų uždraudimą ir kitus dalykus, kurie nebuvo, sakyčiau, taip dabar pozityviai vertinami ir turbūt turėjo tą neigiamą atspalvį. Ir pasitraukimas okupacijos atveju, nepasipriešinimas taip pat buvo vienas iš tų dalykų, kurių šią dieną nenorėtume minėti.

Mano klausimas yra: kokią formą mes pasirenkame to paminėjimo, nes ne 100 metų Prezidentui A. Smetonai, jis gerokai vyresnis, būtų kokie jau 145-eri metai? Mūsų komisija nustatė tam tikras taisykles, kada mes minime žmogaus metus pagal tam tikrą sukaktį. Man atrodo, kad šitos nustatytos tvarkos jūsų siūlymas neatitinka. Tai aš tiesiog noriu paklausti: kaip čia jūs laužiatės per tą mūsų susitarimą?

A. VINKUS (LSDPF). Kolega, noriu jums pasakyti ir šįryt jums sakiau, kad aš pristatau Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos poziciją ir nuomonę, negaliu jums daugiau nieko komentuoti. Jeigu bus paskelbti metai, bus numatytos tam tikros priemonės. (*Balsas salėje: „Ačiū.“*) Ir jūs patvirtinsite jas ar nepatvirtinsite.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Gumuliauskas, ruošiasi A. Skardžius.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Labai ačiū. Na, diskutuojame tikrai dėl konkrečių istorinių dalykų. Jeigu tą darytų A. Anušauskas ir aš, kurie esame profesionalūs istorikai, aš suprasčiau. Na, gal ir Gabrielius, bet jis nuėjo kitais keliais, iš pradžių gerai ėjo istorijos keliu, bet paskui pasuko kitur.

Tai šiuo atveju yra Valstybės istorinės atminties komisija, be tos komisijos, kurios nuostatus ką tikrai tvirtiname, yra Ekspertų taryba. Ir ta Ekspertų taryba profesionaliu būdu iš tikrųjų turėtų išspręsti šią klausimą ir po to mes turėtume pateikti jau Seimui priimti vienu ar kitu būdu. Šiandien čia rengiasi kalbėti, aš matau, nemažai. Tie, kurie rengiatės kalbėti apie istoriją ir apie A. Smetonos vaidmenį, manau, kad nevarkite. Tą padarys ekspertai ir tai kaip tik suteiks solidumo mūsų Seimui.

PIRMININKĖ. Klauskite, kolega.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ar jūs sutinkate dėl tokio kelio?

A. VINKUS (LSDPF). Profesoriau, kiekvieno mūsų kolegos Seimo nario pasakyta pozicija yra gerbtina, aš išgirdau jūsų poziciją, nekomentuojau.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ir paskutinis klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis kolega, tikrai pritardamas jūsų, kaip Amerikos lietuvių bendruomenės ir Seimo komisijos pirmininko, iniciatyvai sveikinu tą iniciatyvą, tačiau man kelia nerimą, sakykime, buvusių diktatorių arba diktatoriškai veikiančių asmenybių iškėlimas. Ar jūsų tas siūlymas nepasitarnaus mūsų dešiniams radikalams, konservatoriams, na, sakykime, sukuriant jiems naują stabą, panašiai Rusijoje yra iškastas J. Stalino kultas? Ar jūs nemanote, kad padarysite meškos paslaugą konservatoriams? Ačiū.

A. VINKUS (LSDPF). Labai ačiū už jūsų poziciją, bet, kaip toje dainoje „Vardan tos Lietuvos“, atmeskime partines nuostatas, kaip Lietuvos piliečiai balsuokime ir priimkime tai – pagerbkime istoriją ateinančio šimtmečio garbei. Aš daugiau komentuoti negaliu.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiamajam pranešėjui. Jūs atsakėte į užduotus klausimus per nustatytą ilgą laiką.

L. Kasčiūnas – dėl vedimo tvarkos. Ačiū.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū. Pirmiausia, kaip suprantu, mes nelabai turime žingsnio atgal daryti, ar ne? Procedūros nepereitos taip, kaip galbūt reikėjo padaryti, bet mes turime įvertinti mūsų balsavimo svarbą. Mes kalbame apie pirmąjį mūsų šalies ir valstybės Prezidentą. Dabar dėl to ypač, į didžiąją frakciją žiūriu, atsakingai balsuokime, nes pasigirdo labai įvairių, netgi keistų komentarų.

Gerbiamas Juliau Sabatauskai, žiūrėkite, taikyti šiuolaikinius kriterijus to laiko procesams vertinti yra labai labai sudėtinga ir rizikinga. Ir netgi kalbant apie kitus Prezidentus. Aš siūlau jų nepriešinti, jie vienas kitą praturtina. Dabar noriu pasakyti pavyzdį. Yra JAV tėvai įkūrėjai, yra A. Hamiltonas, yra F. Džefersonas. Jie buvo nepanaikinę vergijos, kai įkūrė Jungtines Amerikos Valstijas, moterys balsavimo teisę įgijo 1920 metais, bet gi dabar niekas nenuima jų atvaizdo nuo dolerio banknotų, nes supranta, kad buvo kitoks istorinis kontekstas ir istorinės aplinkybės. Mielieji, turėkime tą galvoje apsisprendami...

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas Laurynai! Jūs kalbate ne dėl vedimo tvarkos!

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū.

PIRMININKĖ. Visas replikas leisiu po balsavimo. Dabar nuomonė už, nuomonė prieš. Nuomonė už – J. Olekas.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš manau, kad mes iš tikrųjų turime apsvastyti ir priimti sprendimą, bet tokiam sprendimui priimti mes jau susikūrėme mechanizmą, tai yra mūsų Istorinės atminties komisija, kuri galėtų apsvastyti ir pateikti. Kai mūsų kolegos dalyvauja netgi Pasaulio lietuvių bendruomenei atstovaudami, ne asmeniškai sau, o atstovaudami visam mūsų Seimui, tam tikros konsultacijos Istorinės atminties komisijos galėtų būti ir kaip tam tikra kelrodė žvaigždė. Mūsų dabar yra nekorektiška padėtis, mūsų bičiuliai dalyvavo komisijos darbe ir pritarė, o mes čia, Seime, jiems dabar nepritariame. Todėl aš siūlau po pateikimo pritari ir atiduoti Atminties komisijai, kuri galėtų svarstyti, o tada priimtume galutinį sprendimą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė prieš – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Būčiau nekalbėjęs prieš, jeigu būčiau gavęs žodį per šoninį mikrofoną, atsakydamas dėl kolegos Lauryno replikos.

Ne dabartiniais standartais, o tuometiniais standartais. 1922 metų Lietuvos Respublikos Konstitucija buvo pripažinta pati demokratiškiausia konstitucija. Netgi mūsų partizanai, paskelbę 1949 metų Deklaraciją, rėmėsi ir pasakė, kad jie atkuria 1922 metų Konstitucijos galiojimą, ne 1938 metų, atkreipčiau dėmesį. Taigi būtent to laikotarpio standartais taip pat buvo padarytas... Nepaisant visų nuopelnų Valstybės tarybos darbe, Lietuvos... 1917 metų mūsų, lietuvių, sueigoje, taip pat Valstybės tarybos. Ne su visais jo sprendimais aš sutinku, bet tai nereiškia, kad tai nėra gerbtinas žmogus dėl tų nuopelnų. Tačiau dėl 1926 metų gruodžio mėnesio įvykių ir ypač 1927 metų, kai buvo neteisėtai, nepaisant Konstitucijos, paleistas Seimas, po to uždraustos visos partijos, išskyrus Tautininkų, ir tikrai 1936 metais buvo Seimo rinkimai, kuriuose buvo leidžiama dalyvauti vėl tik vienai partijai – viena partija – viena tiesa, vėl grįžtame? – tik vienai Tautininkų sąjungai buvo leista dalyvauti su jaunlietuvišiais...

PIRMININKĖ. Ačiū už išsakytą...

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Todėl šitą labai prieštarinčią vertinamą žmogų tokiu nutarimu pagerbti, manau, Seimas neturėtų. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkojame už išsakytas nuomones. Gerbiamieji Seimo nariai, apsisprendžiame balsuodami po pateikimo dėl Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Prezidento Antano Smetonos metais“ projekto. (*Šurmulyš salėje*)

Balsavo 68 Seimo nariai: už – 49, prieš – 3, susilaikė 16. Po pateikimo pritari. Dabar, gerbiamieji kolegos, yra siūlomas, kaip pagrindinis Švietimo ir mokslo komitetas ir kaip papildoma Valstybinė istorinės atminties komisija. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną. Ar galime bendru sutarimu pritari, ar norėtumėte keisti, kad kaip pagrindinė būtų Valstybinė istorinės atminties komisija? (*Balsai salėje*) Sutinkate su pasiūlymu, kurį siūlome, kurį ką tik perskaičiau. Dar kartą pakartoju: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas. Dėkoju.

Replikos po balsavimo. A. Gumuliauskas, mačiau, buvo atsistojęs pirmasis.

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Aš labai dėkoju Seimui, kuris tikrai solidžiai pasirodė. Mes čia nebalsavome už A. Smetonos metus ar ne metus, mes balsavome už tai, kad pagaliau A. Smetoną įvertintų ekspertų komisija ir pateiktų savo išvadas Seimui balsuoti. Apie tai kalbama buvo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Šiuo atveju, kolegos, aš turiu priminti, kad mes balsavome už Seimo nutarimą dėl 2019 metų paskelbimo vienu ar kitu vardu, šiuo atveju A. Smetonos.

R. J. Dagys. Replika po balsavimo.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Mano replika yra skirta gerbiamajam J. Sabatauskui, jeigu ponas Julius klausytų. Jūsų pasakyta argumentacija ir tokia konstrukcija, kodėl negalima būtų nagrinėti šito klausimo, faktiškai eliminuoja daugelį žmonių, taip pat ir gerbiamąjį A. M. Brazauską, kur irgi daug prieštarinčių dalykų buvo. Būkime atsargūs su savo argumentacija.

PIRMININKĖ. Ačiū. Replika po balsavimo E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Aš atsiprašysiu, tiesiog norėjau pasiklausti, ar Valstybės istorinės atminties komisija gali figūruoti kaip pagalbinė šalia Mokslo...

PIRMININKĖ. Valstybės istorinės atminties komisija šiuo atveju Seimo pritarimu, taip aš supratau bendrą mūsų pritarimą, yra įrašyta kaip papildomas komitetas...

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Labai ačiū.

PIRMININKĖ. ...ir turės pateikti savo išvadą.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamasis J. Sabatauskas, replika po balsavimo.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis Rimai Jonai Dagy, savo argumentuose paminėjau tik objektyvius faktus, kuriuos ir istorikai patvirtintų. Nė vieno netikro fakto arba išgalvoto nepasakiau. 1926 metų perverstas, 1927 m. balandžio 12 d. aktas, partijų draudimas, 1936 metų rinkimai, viskas yra tikra. Ir netgi mūsų partizanų deklaracija taip pat. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Tikrai yra taip, kad mes dirbame šiandien išties labai atsakingai ir daug, todėl žvelgdama į darbotvarkę skelbiu pusės valandos pertrauką. Renkamės 12 val. 15 min. ir dirbsime toliau. Visi kiti klausimai ir jūsų, gerbiamasis Petrai Gražuli, taip pat. 12 val. 15 min. tęsime posėdį toliau.

PIRMININKAS (G. KIRKILAS, LSDPF). Gerbiamieji kolegos, tęsiame rytinį posėdį. Registracija. Prašome registruotis.

Užsiregistravo kol kas 30 Seimo narių.

12.15 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-698(2) (pateikimas)

Kviečiu į tribūną P. Čimbarą. 2-5 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-698(2). Prašau, Petrai.

P. ČIMBARAS (LSDPF). Pirmininke, pristatau Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kurio tikslas – įgyvendinti pareiškėjo Ž. Šilėno peticijoje pateiktą pasiūlymą papildyti Atmintinių dienų įstatymo 1 straipsnio 2 dalį ir nustatyti, kad gegužės 8 diena būtų Pagarbos mokesčių mokėtojams diena.

Šių metų gegužės 3 dieną Seimo Peticijų komisija iš esmės išnagrino pareiškėjo peticiją ir priėmė sprendimą tenkinti pateiktą pasiūlymą. Seimas gegužės 9 dieną pritarė komisijos išvadai ir priėmė Seimo protokolinį nutarimą tenkinti. Šio pasiūlymo įgyvendinimas ne tik pagerbtų visus tuos, kurie sąžiningai moka mokesčius, bet ir paskatintų savanorišką mokesčių mokėjimą ir pagerintų mokesčių surinkimą. Pagarbos mokesčių mokėtojams diena didintų gyventojų supratimą, kaip veikia mokesčių sistema, ir informuotumą, kur jų mokesčiai yra panaudojami. Tai galėtų būti diena, kuomet valstybės institucijos mokesčių mokėtojus informuotų apie tai, kur panaudojami sumokėti mokesčiai, o tai dar labiau padidintų piliečių nusiteikimą mokėti mokesčius.

Todėl prašau pritarti šio įstatymo projektui po pateikimo. Iš tikrųjų tas įstatymas kilo iš peticijos ir jūs, Seimo nariai, balsavote. Kartais jūs pavadinate Peticijų atmetimo komisija, dabar prašau, kad tikrai tenkintumėte ir gegužės 8 dieną būtų Pagarbos mokėtojams diena. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui. Yra norinčių klausti. E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis kolega, kaip tik pavasarį matome tokią liberalų akciją, ar nebus ta šventė daugiau liberali negu iš esmės?.. Suprantame, kad mokesčių mokėtojai svarbūs, bet kodėl būtinai pavasarį pasirinkti tą datą, o ne, pavyzdžiui, tuo metu, kai galbūt svarstome biudžetą? Ačiū.

P. ČIMBARAS (LSDPF). Geras pastebėjimas, bet, pasirodo, mokesčius moka ne tik liberalai, moka ir konservatoriai, moka ir *darbiečiai*, ir lenkai, ir valstiečiai, tikrai tai paliestų visus mus, taip pat ir visus mūsų Lietuvos gyventojus. Kad pavasaris – tai mokesčiai mokami ir pavasarį, ir žiemą, ir rudenį, todėl ta diena, kaip sakant, neišskirtinė yra.

PIRMININKAS. Kaip aš suprantu, liberalų akcija yra priešingai skirta – prieš mokesčių mokėjimą, bet čia jau jų reikalas.

I. Šimonytė. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Mano klausimas yra labai panašus. Aš vis dėlto norėčiau paklausti, kodėl gegužės 8 diena, kuo ji čia taip konkrečiai tinka mokesčių mokėtojams pagerbti, kuriuos

reikia gerbti 365 dienas per metus, bet man irgi kyla visokių asociacijų su tais performansais, kurie iš esmės yra skirti priešingam tikslui?

P. ČIMBARAS (LSDPF). Aš pasakysiu. Visų pirma reikėtų klausti gerbiamojo Ž. Šilėno, jis pasiūlė tą dieną, kaip sakant, komisija pripažino, Seimas irgi pripažino. Aš manau, reikėtų jo paklausti, kai jūs dalyvausite kur nors debatuose, tai jūs jo paklauskite, kodėl būtent 8 dieną. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui. Už norėtų kalbėti A. Gumuliauskas. Prašome, kolega.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Aš turbūt vėliau pateiksiu pataisą, dabar labai aktualu būtų – Kovos su šešėliu ir mokesčių mokėtojų diena.

PIRMININKAS. Ko gero, geras pasiūlymas. Prieš norinčių nėra. Balsuojame. Kas pritaria po pateikimo įstatymo projektui Nr. XIII-698, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas pradėtas.

Gerbiamieji kolegos, balsavo 54 Seimo nariai: už – 43, prieš – 2, susilaikė 9. Pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas. Gerbiamasis Petrai, ar kitų nereikia, užtenka tik Švietimo ir mokslo komiteto? Gerai. (*Balsai salėje*) Ar reikia Biudžeto ir finansų komiteto? Petrai, Seimo nariai nepritaria. Gerai. Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną.

12.20 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-979 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-6 klausimas. Kviečiu R. Šalaševičiūtę. Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-979. Tribūnoje kolegė R. Šalaševičiūtė. Prašom, kolege. Gerbiamasis Petrai, jūs labai garsiai šnekate iš vietos. Prašom.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Gerbiamieji kolegos, šitas įstatymo projektas yra perregistruotas iš praėjusios kadencijos, buvusių Seimo narių, tarp jų buvau aš ir A. Palionis, dabar mes vėl teikiame ir dar I. Šiaulienė. Teikiame projektą, kuriuo prašome Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnį pakeisti ir numatyti, kad liepos 1 diena būtų Įtėvių ir globėjų diena.

Noriu atkreipti dėmesį, kad iš tiesų, imant skaičiais, šiandien mes Lietuvoje turime 5 tūkst. 477 globojamus vaikus. Statistika rodo, kad kiekvienais metais globojamų vaikų šeimose daugėja. Taip pat didėja ir šeimynų skaičius, globojamų vaikų šeimynose. Šeimynos ar šeimos, kurios priima vaikus globoti, tampa kaip ir tėvais, kaip ir mamomis, tačiau iš tikrųjų taip nėra ir vyresnio amžiaus vaikai puikiai žino, kad jie atsiduria šeimose, kur žmonės priima juos globoti. Mes turime Motinos dieną, Tėvo dieną. Šie globojami vaikai jaučia didelę pagarbą ir meilę tiems, kurie yra juos priėmę, tačiau Motinos diena ar Tėvo diena tai nėra tolygu išlieti tiems jausmams ir pagerbti savo globėjus, todėl siūloma į atmintinas dienas įtraukti Įtėvių ir globėjų dieną.

Galbūt diskusijų keltų, kodėl mes siūlome liepos 1 dieną? Iš tiesų, jeigu vertintume įtėvius, yra tokia tradicija, vyraujanti jau daugelį metų, kai į Lietuvą net užsieniečiai, įvaikinę lietuvių vaikus, atvyksta į sąskrydį ir kartu bendrauja. Yra siūlymas, kad galbūt būtų tikslingiau Įtėvių ir globėjų dieną numatyti ne liepos 1 dieną kaip atmintiną, o pirmąją liepos sekmadienį. Aš manau, iki svarstymo gal bus norinčių ir aš pati beveik pritarčiau, dalyvaučiau registruojant tokį pasiūlymą, kad prilyginant mamas, tėčius ir globėjus laisvą, poilsio dieną – liepos pirmąją sekmadienį būtų atmintina Įtėvių ir globėjų diena. Labai prašau palaikyti šį projektą, kadangi pati idėja yra socialinės paramos centrų darbuotojų, kurie dirba su tokiais šeimomis ir padeda vaikams, netekusiems savo tėvų.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamoji kolege, jūsų nori paklausti, nepabėkite. Pirmasis – J. Jarutis. Prašom, kolega.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš tikrai nesu prieš. Aš čia, šitoje pusėje. Tiesiog, kaip liaudis sako, ne tas tėvas, kuris pagimdė, o tas, kuris išaugino. Kaip ir pati minėjote, turime Motinos dieną, Tėvo dieną, ir dar išskirti Įtėvių dieną... Aš įsivaizduoju, jeigu jau paėmei vaiką globoti, tai esi jam tėvas ir mama. Tiesiog ar nepadidintų dar tokios atskirties, diskriminacijos? Man taip atrodo.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Aš pristatydamą kaip tik ir pabrėžiau, kad kada paimami globoti vaikai, sakykime, iki trejų metų, gal net iki penkerių, tai jie priima tai taip, kad jie atėjo į šeimą ir vadina mama ir tėčiu. Tai yra natūralu. Tačiau bendra statistika, kurią aš turiu (tiesiog nemaniau, kad iki pietų teks pateikti, aš turiu ant savo stalo pasidėjusi), rodo, kad daugiausia yra nuo 9 iki 14 metų globojamų vaikų. Tai yra vaikai, kurie jau puikiai suvokia, kad biologinio tėčio nėra, biologinės mamos nėra. Kaip minėjau, tai yra beveik 5 tūkst. vaikų, globojamų vien šeimose. Aš manau, kad pagarba ir meilė, kurią gali išreikšti tą dieną, kaip savo tėčiui ir mamai galėtų, jeigu turėtų, gal ir skatintų daugiau globoti. Neužmirškite, kad globėjai yra ir šeimynos, kur yra po 12 vaikų. Yra šeimynų, kur vaikams yra daug geriau negu savo namuose daugeliu atvejų, kai yra socialinės rizikos šeimos. Tai vėlgi tokia pagarba. O tų šeimynų mes turime per 40. Aš manau, kad tikrai būtų dėkingi globėjai, jeigu mes priimtume tokį sprendimą ir įteisintume tokią dieną.

PIRMININKAS. Kolega A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamoji kolege, išties panašiai norėjau klausti kaip ir kolega J. Jartutis, tik pradžioje pagalvojau, kodėl liepos 1 diena, princesės Dianos gimimo diena, pasirinkta. Bet jeigu jūs sutinkate, kad galima būtų įvardinti, kad kiekvieno mėnesio kažkuris savaitgalis, tai gal būtų geriau. Bet aš norėjau paklausti to paties.

Aš pažįstu šeimų, kurios globoja vaikus, yra tėviai, ir vaikai tiesiog vadina tėvais. Lyg ir būtų kažkoks pažeminimas. Pavyzdžiui, ar netikslinga būtų, pavyzdžiui, Motinos ir Tėvo dieną dar papildyti Įtėvių ir globėjų diena ir tą pačią dieną būtų švenčiama?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Be abejo, tai galima svarstyti. O dėl liepos 1 dienos, kaip jūs pasakėte, aš ir pati jau dabar... šiandien diskutuojant mūsų frakcijoje kilo mintis, kad teisingas siūlymas yra liepos pirmąjį sekmadienį daryti, nes iš tikrųjų tai yra poilsio diena.

O jūsų siūlymas dėl papildymo Tėvo ir Motinos, pridėdant Įtėvių, bet čia eina ir globėjai, ne labai derintųsi, nes pagrindinis akcentas yra globėjai. Aš manau, kad galime svarstyti, bet ar tai būtų tikslinga, man pačiai kyla klausimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolega R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju jums už šitą idėją. Ji yra šventa, nes pats iš savo situacijos, istorijos žinau, kaip mes norėdavome pasveikinti savo tėvius, globėjus, tačiau daugeliui panašaus likimo vaikų tekdavo išgirsti – aš nesu tavo mama ar tėtis, bet dėkoju tau už gėlę. Moraliniai dalykai yra labai svarbūs augantiems vaikams ir kartu paskata tėviams, globėjams jaustis tvirčiau, kad jie taip pat yra pagerbti. Aš jums klausimo neturiu. Šventai dėkoju jums.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Ačiū, Robertai. Viskas?

PIRMININKAS. Ne, yra dar. R. J. Dagys. Prašom.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamoji kolege, ar neatrodo, kad jūs šiek tiek viską supainiojote, nes Tėvo ir Motinos diena, jeigu pagal krikščionišką tradiciją, ji neskiria ar tai biologinis tėvas, ar įvaikinęs, ar panašiai. Tai yra tėvas ir motina ir vienodai žiūrima į tas šeimas. Toks jų išskyrimas lyg ir sudėlioja į tam tikras kategorijas. Lygiai taip pat ir vaikai, jie taip pat *suranguojami*: tavo yra tikri tėvai, tavo yra... įvaikiai. Mes net Civiliniame kodekse ir visur kitur stengiamės to dalyko išvengti, nes tai galima diskriminacija. Vis dėlto, grįžtant prie gerbiamojo A. Matulo siūlymo, ar nereikėtų kitaip sudėti akcentus Tėvo ir Motinos dienos, o ne atskirą dieną daryti?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Gerbiamasis kolega, aš ir sakiau, kad galime diskutuoti ir svarstyti, bet aš pasilieku prie savo nuomonės. Bent jau tuos penkerius metus, kai man teko bendrauti, dirbant vaiko teisių apsaugos kontroliere, su globojamais vaikais, su tėviais, su globėjais, kaip minėjau, iniciatyva kilo iš tiesiogiai tą darbą dirbančių socialinės paramos centrų darbuotojų, bet jūsų siūlymą, kaip ir kolegos A. Matulo, aš manau, tikrai galime svarstyti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege, jūs atsakėte į visus klausimus. Yra norinčių pasisakyti už. Pirmiausia kolega R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Net sunku ką nors pasakyti. Iš tiesų, kai bandoma jausmus, meilę ir pagarbą apvynioti kažkokiomis interpretacijomis, kad įstatymas... ar ką nors supainiojote, ar kur nors pažeminimai, nemanau, kad čia yra teisinga dėl to diskutuoti. Paliikime šitą garbingą reiškinį gyvenimui ir kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Prieš – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Dovanokite, bet, man atrodo, kaip tik susipainiojome jausmuose. Mano supratimu, tie tėvai, kurie įvaikina vaikus, nediferencijuoja vaikų. Ir negalime net leisti diferencijuoti, tai būtų prieš vaiko interesus, prieš tėvų interesus. Jie prisiima lygiai tokią pačią atsakomybę ir jie lygiai tokie patys tėvai, kaip ir visi kiti. Jeigu mes kalbame apie globėjus, ką gerbiamas R. Šarknickas sako, kaip globėjų profesiją, tada taip. Tie, kurie neprisiima tėvystės, kaip tėvo funkcijos, jų pagerbimas, tai aš su tuo sutinku, bet šiuo atveju kaip tik pateikta viskas viename. Aš manau, mes tikrai dėl tų tėvų, kur įvaikinti vaikai, negalime net diskutuoti. Viskas gerai, jie turi būti visiškai lygūs tiems, kurie turi...

O jeigu mes kalbame apie globėją kaip instituciją, kaip profesiją, kaip apie tuos žmones, kurie skiriami tam darbui, tada apie tai ir kalbėkime. Bet šiuo atveju pateikta ir viskas supainiota. Čia didžiausia bėda, aš apie tai ir kalbėjau, kad čia viskas sumalta į vieną vietą. Čia negalima, tas dvi kategorijas reikia išskirti.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamieji kolegos, vieningos nuomonės nėra, balsuojame. Kas pritariate Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-979 po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote. Balsavimas pradėtas. Gerbiamieji kolegos, prašom sėstis į vietas ir balsuoti. Būtų gerai, kad dar ir per daug netriukšmautume. Nuosaikiai. (*Balsai salėje*)

Gerbiamieji kolegos, balsavo 71 Seimo narys: už – 43, prieš – 1, susilaikė 27. Pritarta po pateikimo. Siūloma: pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Ką galvojate, galime pritarti? Pritarta.

Ir taip pat siūloma, kaip prieš tai buvusį projektą, svarstyti lapkričio 23 dieną.

12.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Lietuvos šaulių metais“ projektas Nr. XIIIIP-1043 (pateikimas)

Gerbiamieji kolegos, grįžtame prie rezervinių klausimų. Rezervinis 4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Lietuvos šaulių metais“ projektas Nr. XIIIIP-1043. Kviečiu pateikėją P. Gražulį į tribūną. Pateikimas. Prašom, Petrai.

P. GRAŽULIS (*TTF*). Laba diena, gerbiamieji Seimo nariai, gerbiamas posėdžio pirmininke. Jeigu kiti klausimai, kurie buvo įtraukti į atmintinų dienų sąrašą, sukėlė nemažai klausimų, diskusijų, tai mano, manau, siūlymas, tikrai jokių klausimų ir diskusijų nesukels. 1919 metais, Lietuvai atgavus nepriklausomybę 1918 metais, po metų atkuriama savanoriška Šiaulių sukarinta organizacija, kuri veikė iki Lietuvą okupuojant, o, Lietuvą okupavus, veiklą tęsia išėivijoje. Nors šiuo metu Lietuva yra atkūrusi nepriklausomybę, stiprėja Šiaulių organizacija, įsitraukia daug jaunimo į Šiaulių organizaciją, vykdo patriotinį darbą. Šią veiklą taip pat vykdo ir išėivijoje veikiančios lietuviškos Šiaulių organizacijos.

Norėčiau pasakyti, kad į mane kreipėsi išėivijos Šiaulių organizacijos, mano rajono Šiaulių organizacijos nariai ir prašė, kad šis šimtmetis būtų patrauktas į atmintinų dienų sąrašą ir iškilmingai paminėtas.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Mielas Petrai, pritariu projektui.

P. GRAŽULIS (*TTF*). Ačiū nors vienam.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ir paklausti noriu. Jūs tikrai sklandžia, gražia lietuvių kalba mokate kalbėti, bet ar jūs mokate ištarti žodį „šauliai“, o ne „Šiauliai“? Jūs penkis kartus pasakėte „Šiaulių“. Noriu paklausti, ištarkite žodį „šaulys“.

P. GRAŽULIS (*TTF*). Jums asmeniškai į ausį pasakysiu. (*Juokas salėje*) Tada išgirsite gal teisingai.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Ačiū, Petrai, dėkui. Atsakėte į visus klausimus.

Už norėtų kalbėti G. Skaistė. Prašom, kolege. Petrai, jau galite...

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš jums klausimų neturiu.

PIRMININKAS. Aš suprantu, kad jums tribūna labai patinka, bet na... Prašom, Gintare.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Nepaisydama to, kad pristatymo metu buvo pristatyta kažkokia Šiaulių sąjunga, vis dėlto norėčiau paraginti pritarti nutarimui, kad 2019 metai būtų paskelbti Lietuvos šaulių metais. Norėčiau priminti ir Šaulių grupės parlamentarų, taip pat ir kariuomenės draugų, kurie taip pat pasiūlė 2019 metus paskelbti Lietuvos šaulių sąjungos metais, kadangi tai yra šimtas metų nuo organizacijos įkūrimo... Organizacija veikė ir tuo metu, kai Lietuva buvo okupuota, ji buvo atkurta išėivijoje, tikrai sėkmingai veikė ir tikrai turėjo labai didelį indėlį į mūsų partizanines kovas, tikrai didelė Šaulių sąjungos narių dalis ten dalyvavo. Manau, kad pagerbiant ir tuometinius šaulius, ir taip pat tuos žmones, kurie jungėsi prie tėvynės, krašto gynybos (šiandien organizacija plečiasi tikrai su dideliu pagreičiu), 2019 metų paskelbimas padėtų aktualizuoti pačią temą. Tikrai prisidėtų prie organizacijos plėtros ir prie visuomenės informavimo apie Šaulių sąjungos indėlį į Lietuvos istoriją ir krašto gynybą. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Kolega K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Aš labai trumpą gal repliką pasakysiu, kad po mūsų visų gražių kalbų daugelio neturtingų žmonių skrandžiai tikrai nesupras mūsų kalbų turinio.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, balsuojame. Dar galima. Prašom. Kolega V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Pirmininke, gal jums aiškiau? Aš dabar nebesuprantu. Švęsime Žemaitijos, Žemaičių dieną tais pačiais metais, Antano Smetonos dieną, Šaulių dieną. Kada švęsime ir kaip? Ar bus ketvirčiais, ar mėnesiais, kaip čia bus?

PIRMININKAS. Žinokite, mes tokia turtinga savo istorijos ir tradicijų tauta, kad turime daug švenčių. Aš nesistebiu, kad jų daug yra. Ir bandome pažymėti išsivadavę, o dar švęsdami šimtmetį. Ačiū.

Kolegos, balsuojame. Kas pritariate Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Lietuvos šaulių (specialiai E. Gentvilui tariau) metais“ (šaulių!) projektui Nr. XIII-1043, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote. Balsuojame po pateikimo.

Gerbiamieji kolegos, balsavo 70 Seimo narių: už – 68, prieš nėra, susilaikė 2. Pritarta po pateikimo.

Siūlomi komitetai: kaip pagrindinį siūlome Švietimo ir mokslo komitetą, žiūriu į pirmininką, linkčioja galvą. Ir taip pat papildoma – Valstybės įamžinimo komisija. Galime pritarti? Valstybės istorinės atminties, atsiprašau. Galime pritarti? Pritariame.

Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną.

Gerbiamieji kolegos, kaip suprantu, atvyko ministrė. Ar dar ne? Dar nėra? (*Balsai salėje*) Tai kad jau laikas. Ne dar? Gerai. Dar vieną iš rezervo. Gerai.

12.39 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-1198 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Tada rezervinis 5a, 5b, 5... Ne, pradėdame pirmiausia nuo 5a klausimo. Kviečiu gerbiamą profesorių A. Gumuliauską į tribūną. Jis pateiks projektą Nr. XIII-1198 dėl pakeitimo sesijos darbų programos. Pirmiausia šitą apsvarstysim, o po to kitus. Prašom, kolega. Pateikia kartu su E. Jovaiša.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Siūlome įrašyti į devintąjį skirsnį „Švietimas, mokslas, kultūra, sportas“ trijų projektų svarstymą, t. y. Seimo nutarimą „Dėl 2018 metų paskelbimo Adolfo Ramanausko-Vanago metais“, antras – „Dėl 2018 metų paskelbimo Sąjūdžio metais“ ir trečias – „Dėl 2019 metų paskelbimo Jėzuitų misijos Lietuvoje metais“.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Niekas nenori klausti. Ar galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Ačiū, kalbėti niekas nenori. Galime pritarti po svarstymo? Balsuojame. Gerbiami kolegos, kas pritaria nutarimo projektui Nr. XIII-1198, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę,

balsuoja prieš arba susilaiko. Primenu, kad mes tiesiog pakeičiame Seimo sesijos darbų programą ir po to svarstysime su tuo susijusius kitus klausimus. Dabar kviesime, atvyko ministrė kaip tik laiku, tiesiog angliškai, pačiu laiku, nors nesu įsitikinęs, kad anglai yra tokie tikslūs, bet tai nesvarbu. Lietuviai tikrai.

Šio nutarimo priėmimas

Kolegos, balsavo 70 Seimo narių: už – 69, prieš nėra, susilaikė 1. Seimo darbų programą pakeitėme. (*Gongas*)

12.42 val.

Kultūros ministrės L. Ruokytės-Jonsson atsakymai į Seimo narių raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 208 str.)

Gerbiami kolegos, dabar kviečiu gerbiamą kultūros ministrę ponią L. Ruokytę-Jonsson į tribūną. Prašome, ministre, atsakyti į Seimo narių raštu pateiktus klausimus pagal Seimo statuto 208 straipsnį. Gerbiama ministre, kadangi klausimų yra tikrai labai daug, o laiko atsakyti ne tiek daug, o kultūros klausimai visą laiką labai komplikuoti ir labai ilgi, tai mes manome, kad jūs galite paties klausimo ir neskaityti, jeigu sutiktumėte. Seimo nariai turi visą medžiagą. Jūs tiesiog numerį pasakote – pirmas, antras, trečias. Tinka taip? Ačiū. Prašom, ministre. Gerai, ačiū, dėkui.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Ačiū už galimybę atsakyti į klausimus ir galbūt išsklaidyti tam tikras sklandančias ore informacijas. Aš labai dėkoju už pateiktus klausimus.

Atsakau į Seimo narių V. Juozapaičio, V. Kernagio, M. Adomėno, A. Kubiliaus, L. Kasčiūno, D. Kreivio, A. Gelūno, A. Ažubalio, A. Anušausko ir J. Razmos klausimus, pateiktus 2017 m. spalio 9 d., vadovaudamasi Seimo statuto 208 straipsniu. Pirmo klausimo neskaitysiu, iš karto atsakysiu į pirmą klausimą.

Pagal galiojusios redakcijos Darbo kodekso 101 straipsnio 3 dalį ir (...) nutarimu patvirtinto Konkursų į nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų vadovų pareigas tvarkos aprašo 35 punktą kultūros ministrui suteikta visiška diskrecija skirti laikinuosius ministerijos pavaldumo įstaigų vadovus, šiam procesui nenustatant jokių reikalavimų. Renkant kandidatą į šias pareigas, vyko konsultacijos su įvairiais subjektais. Jūsų minimą asmenį paskyriau pati, jokių rekomendacijų nevykdau ir nevykdysiu, o į profesionalius patarimus visada atsižvelgsiu. Manau, jog skiriant pretendantą laikinai eiti tokio lygio įstaigos vadovo pareigas, konsultacijos su personalo valdymo srities profesionalais yra būtinos, nes tai turi būti profesionalus, kompetentingas asmuo.

Antro klausimo bendras atsakymas ir vėliau bandysiu grupuoti, kad neužimčiau daug laiko. Antro klausimo trumpas atsakymas. Mano minėta Darbo kodekso 101 straipsnio 3 dalis į minėtas konkursines pareigas leido be konkurso priimti laikinąjį vadovą ne ilgesniam nei vienerių metų laikotarpiui, t. y. iki tol, kol bus paskelbtas oficialus konkursas nuolatinėms pareigoms užimti. O jūsų minėtas Profesionaliojo scenos meno įstatymas laikinųjų vadovų darbo santykių nereglamentuoja, minėtu teisiniu reguliavimu vadovavausi, kai iš generalinio direktoriaus pareigų už šiurkščius darbo drausmės pažeidimus atleidau poną G. Kėvišą.

Kadangi dabar bus keletas susijusių klausimų, prie to antro klausimo yra net šeši klausimai, tai perskaitysiu juos kartu taupydamą jūsų brangų laiką. Atsakydama į 2.1, 2.2, 2.3 ir 2.4 klausimus, noriu pranešti, jog minėjau, kad laikinasis Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro vadovas buvo paskirtas ne konkurso būdu. Tokią teisę man suteikė galiojusio Darbo kodekso 101 straipsnio 3 dalis ir Konkursų į nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų vadovų pareigas tvarkos aprašo 35 punktą, t. y. šie teisės aktai kultūros ministrui suteikia visišką diskreciją be konkurso skirti laikinuosius įstaigų vadovus ir tokie skyrimo procesai nenumato jokių, pabrėžiu, jokių reikalavimų. Kvalifikaciniai reikalavimai LNOB generalinio direktoriaus pareigybei buvo nustatyti praėjusios kadencijos kultūros ministro 2016 m. birželio 29 d. įsakymu

Nr. IV-600 patvirtintame LNOB generalinio direktoriaus pareigybės aprašyme. Bendrieji kvalifikaciniai reikalavimai buvo tokie: pirma – turėti aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą, antras – turėti ne mažesnę kaip vienerių metų vadovaujamo darbo patirtį. Skiriamas asmuo juos atitiko.

Jūsų pateikti klausimai dėl informacijos skelbimo konkurso procedūrų, kitų galimų pretendentų dalyvavimo ir panašiai yra susiję ne su laikinojo vadovo skyrimu, o su šiuo metu pagal teisės aktus vykdomu konkursu, kuriame, reikia pasidžiaugti, dalyvauja daugiausia pretendentų per pastaruosius 15 metų. Konkurso nugalėtojas po pokalbio paašškės spalio 20 dieną.

Atsakydama į klausimą, kokios nenumatytos aplinkybės lėmė tai, kad reikėjo ieškoti laikinojo įstaigos vadovo, atkreipiu dėmesį, jog pagal teisinį reguliavimą nenumatytomis aplinkybėmis laikomi visi darbo santykių pasibaigimo pagrindimai, išskyrus terminuotų darbo sutarčių pasibaigimą.

Dabar antro klausimo penkta dalis. Atkreipiu jūsų dėmesį, kad G. Kėvišas už šiurkščius darbo drausmės pažeidimus atleistas remiantis objektyviais ne tik Kultūros ministerijos atliktų tyrimų duomenimis, bet ir kitų institucijų pateiktomis išvadomis. Dar 2017 m. vasario 28 d. buvo gauta Viešųjų pirkimų tarnybos išvada, 2017 m. kovo 6 d. – Specialiųjų tyrimų tarnybos išvada. Todėl buvo sudaryta komisija galimam darbo drausmės pažeidimui nagrinėti. 2017 m. kovo 9 d. skirta drausminė nuobauda – pastaba. Gavus duomenis apie gautas pajamas, 2017 m. kovo 29 d. sudaryta komisija galimam darbo drausmės pažeidimui nagrinėti. 2017 m. gegužės 24 d. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija priėmė sprendimą, kuriuo konstatavo Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo pažeidimus. Seimo nariams primenu, jog tuometinis generalinis direktorius buvo atleistas gavus Kultūros ministerijos komisijos, tyrusios galimus darbo drausmės pažeidimus, rekomendacijas. Tai, kad šie sprendimai buvo teisėti, jau pripažinta Vilniaus miesto apylinkės teismo 2017 m. rugsėjo 19 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. E-2273989967201 pagal ieškovo G. Kėvišo ieškinį dėl drausminių nuobaudų panaikinimo.

Seimo nariams irgi noriu priminti tuo metu teatre susiklosčiusią situaciją, t. y. atliekamus ikiteisminius tyrimus dėl investicinių lėšų teatre panaudojimo, masinius Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pažeidimus, todėl įžvelgėme pagrįstas rizikas įstaigos veiklos tęstinumui, taip pat grėsmę šios įstaigos reputacijai ir priėmiau sprendimą į šias pareigas skirti asmenį, nesujusį su minėtais procesais.

Antro klausimo šeštoji dalis. Atsakymas. Kaip teisingai pastebėjote, minėtas laikinasis vadovas į pareigas buvo paskirtas atlikus reikalingus jo, kaip asmens, patikrinimus. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 9 straipsniu, Specialiųjų tyrimų tarnyba yra surinkusi ir pateikusi kultūros ministrui šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją apie S. Žutautą. Iš jos nenustatyta trukdžių pretendentą skirti į šias pareigas.

Primenu, kad į STT buvo kreiptasi Kultūros ministerijoje veikiant 2017 m. kovo 29 d. sudarytai komisijai, kuri nagrinėjo buvusio vadovo galimus darbo drausmės pažeidimus, už kuriuos grėšė maksimali nuobauda – atleidimas iš darbo, iš pareigų. Todėl, vadovaudamasi gerąja vadybos praktika, rengiausi blogiausiam scenarijui, jei komisija pateiktų rekomendaciją atleisti tuometinį teatro generalinį direktorių.

Trečias klausimas. Atsakymas. Taip, Kultūros ministerijos svetainėje buvo įsivėlusį techninė klaida. Korekcija buvo atlikta tam, kad ši klaida būtų ištaisyta. Mano aukštojo mokslo diplomo gavimo vieta yra Klaipėda, Lietuvos Respublika. Jis įteiktas 1993 m. birželio 18 d., serija B, Nr. 013292. Posėdžio pirmininkui jau pateikiau šio dokumento ir jo priedo kopiją. Įgyta specialybė yra renginių režisūra. 2004 m. liepos 29 d. Studijų kokybės vertinimo centro raštu Nr. 14645 patvirtinta, jog įgyta kvalifikacija prilygsta antrosios pakopos, t. y. magistro laipsnio, kvalifikacijai. Šį raštą taip pat pateikiau posėdžio pirmininkui.

Atsakymas į trečio klausimo pirmąją dalį. Informuoju Seimo narius, jog nuo 1987 metų iki 1991 metų gyvenau Klaipėdoje ir dieniniame skyriuje studijavau tuometinės Lietuvos muzikos akademijos Klaipėdos teatro fakultete. Į Švediją išvykusi 1991 metais buvau pasinaudojusi teise pasiimti akademinės atostogas ir 1992 metais grįžau baigti studijų. 1993 metais apgyniau diplominį darbą ir sėkmingai baigiau studijas. Svarbu pažymėti tai, kad paskutinėje studijų stadijoje studijavau individualiu grafiku.

Trečio klausimo antroji dalis. Apie mano darbą Švedijos radijo užsienio skyriuje „Radio Sweden“ galėtų paliudyti tuometiniai Lietuvos informacinio centro Stokholme darbuotojai, Lietuvos bendruomenės Švedijoje atstovai ir kiti redakcijos bendradarbiai, kurie gyvena Stokholme. Taip pat pridėjau dvi pažymas iš buvusių mano bendradarbių posėdžio pirmininkui.

Trečio klausimo trečioji dalis. Prieš atsakydama į Seimo narių klausimą, noriu patikslinti netikslumą, kuris yra likęs Seimo narių klausime. Mano darbas Švedijos radijo užsienio skyriuje netruko dvejus metus. Kaip gali pastebėti ir patys Seimo nariai, mano gyvenimo aprašyme, kaip ir yra įprasta tokio pobūdžio informacijoje apibūdinant darbovietes, nėra nurodomi net mėnesiai, tačiau tai jokių būdu nereiškia, jog darbas Švedijos nacionaliniame radijuje truko ir 1991 metus, ir visus 1992 metus. Taip, 1991 metais vyko intensyviai, nes rengiau žinių laidas ir jas skaičiau tiesioginiame eteri, jas transliavo visam pasauliui, taip pat ir Lietuvai. Po to, pasibaigus finansavimui (tai buvo finansuojama Švedijos užsienio reikalų ministerijos), buvo pratęstas bendradarbiavimas grynai projektiniu lygiu.

Toliau dėl darbo nuo 1992 metų Respublikos ambasadoje Švedijos Karalystėje. Eiti ambasados reikalų vedėjo pareigas su manimi buvo sudaryta darbo sutartis 1992 m. rugsėjo 1 d. Tuometinis amžinatilsis ambasadorius R. Kalonaitis atkreipė dėmesį, kad tai buvo administracinio pobūdžio darbas. Apie tai, ar tuo metu tai pareigybei užimti buvo reikalaujama turėti magistro lygmenį aukštąjį universitetinį išsilavinimą, man nėra žinoma. Tikiu, kad ambasadorius, su kuriuo buvo pasirašoma sutartis, viską darė pagal tuo metu galiojusius Lietuvos Respublikos teisės aktus.

Trečio klausimo ketvirtoji dalis. Aktorinio meno ir teatro režisūros studijos pasauliniame teatro edukaciniame institute „Akt-Zent“ Berlyne buvo laipsnio nesuteikiančios studijos. Pažymą apie studijas taip pat pateikiau posėdžio pirmininkui. Studijos buvo nenuolatinio pobūdžio ir buvo suderinamos su nuolatinio darbu einant Lietuvos Respublikos ambasados Švedijos Karalystėje kanceliarijos vedėjo pareigas.

Ketvirtas klausimas. Atsakymas į jį. Prieš atsakydama į šią Seimo narių klausimų grupę, noriu atkreipti Seimo narių dėmesį, kad Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse ir Biudžetinių įstaigų įstatyme numatyti tokie terminai ir procedūros kaip reorganizavimas, pertvarkymas ir panašiai Kultūros ministerijos vykdomuose procesuose nėra netaikomi. Reorganizavimas yra kur kas didesnė ir sudėtingesnė įstaigos pertvarkymo forma, nei atliekama Kultūros ministerijoje. Ministerijoje vykdomi darbo organizavimo pakeitimai ir su tuo susiję struktūriniai pokyčiai. Siekiant efektyvesnės veiklos, keičiama ministerijos struktūra. Abu šie procesai – tiek biudžetinės įstaigos darbo organizavimas, tiek įstaigos struktūros tvirtinimas – yra vienareikšmiškai įstaigos vadovo pareiga, kaip numatyta Biudžetinių įstaigų įstatymo 9 straipsnyje.

Vidaus pertvarkymai vyksta griežtai laikantis įstatyme nustatytos tvarkos, vykdamas darbuotojų informavimo ir konsultavimo procedūras, kurias įtvirtino Darbo kodeksas, Europos Sąjungos direktyvos, reglamentuojančios darbuotojų atstovų vaidmenį šiame procese, ir atskleidžia Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką.

Ketvirto klausimo pirmoji dalis. Atsakymas. Informuoju Seimo narius, kad Kultūros ministerijos kanclerio pareigybės tikrai nebuvo atsisakyta, nes ji yra reikalinga. Be to, tai prieštarautų Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymui. Ministerijos kancleris, kaip įstaigos administracijos vadovas, yra atsakingas už sklandų ministerijos vykdomo darbo organizavimą ir struktūros pakeitimų įgyvendinimą siekiant efektyvesnės veiklos, tobulinant įstaigos funkcijas, veiklos procesus, minėto ministro įsakymo organizavimą, koordinavimą, kontroliavimą ir vykdymą.

Ketvirto klausimo antroji dalis. Noriu atkreipti Seimo narių dėmesį, jog organizacijos struktūra laikoma sukurta, kai ji įsigalioja. Kultūros ministerijoje tai numatyta 2018 m. sausio 15 d.

Taip pat noriu atkreipti dėmesį, jog 2017 m. rugpjūčio 31 d. įsakymo Nr. 4910 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2017 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. 4846 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos administracijos struktūros ir pareigybių sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ 2 priede yra pateikiama apibendrinta administracijos struktūros grafinė schema. Turbūt ten tiesiog nebuvo matyti kanclerio pareigybės. Ministro kabinetą sudaro ir sudarys viceministrai, ministro patarėjai, kancleris, sekretoriatas. Naujoji Kultūros ministerijos struktūra bus panaši į Energetikos ministerijos. Naująją Kultūros ministerijos struktūrą siekiama formuoti atsižvelgiant į kitų

valstybės institucijų pasiteisinusią praktiką. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos, Energetikos ministerijos, atsisakius departamentų bus labiau procesinė, orientuota į pagrindinių funkcijų vykdomus rezultatus, kultūros politikos formavimą, jos organizavimą, kontrolę, kaip tai rekomenduoja Valstybės kontrolė 2017 metų vasario mėnesio savo audito ataskaitoje, kaip Kultūros ministerija formuoja kultūros politiką, organizuoja ir koordinuoja jos įgyvendinimą.

Ketvirto klausimo trečioji dalis. Minėtu ministro įsakymu yra patvirtinta tik grafinė schema be pavaldumo ryšių. Pastarieji bus nustatyti patvirtintus padalinių nuostatus ir pareigybių aprašymus ne vėliau, nei to reikalauja teisės aktai.

Ketvirto klausimo ketvirtoji dalis. Už Kultūros ministerijos administravimą bus atsakingas kancleris, kaip jau ir minėjau, ir bendrąsias valdymo funkcijas atliekantys padaliniai, kurių nuostatai ir pareigybių aprašymai, kaip minėta, bus patvirtinti vėliau. Be to, 2017 metų rugpjūtį buvo atnaujintos ir Kultūros ministerijos viceministrų pareigybės, su kuriomis Seimo nariai gali susipažinti, nes jos yra skelbiamos viešai.

Pentasis klausimas. Atsakymas į šį klausimą. Gana ilgas atsakymas, bet tikiuosi, kad dar užteks laiko.

Kultūros paveldo administravimo funkcijas atlieka Kultūros paveldo departamentas. Jis operatyviai reagavo į susidariusią situaciją, kai šių metų rugsėjo 30 dieną savavališkai buvo nugriauti pastatai Žygimantų g. 12 ir 12A. Šie pastatai Vilniaus senamiesčio vertinimo tarybos akte yra pažymėti kaip Vilniaus senamiesčio vertingosios savybės, todėl Kultūros paveldo departamentas, dalyvaujant Valstybinės teritorijų planavimo inspekcijos atstovams, 2017 m. spalio 4 d. pateikė statytojui reikalavimą dėl pastatų atstatymo ir numatė atstatymo darbų pradžios terminą – ne vėliau kaip per du mėnesius nuo šio reikalavimo pateikimo. Kultūros paveldo departamento direktorė 2017 m. spalio 3 d. įsakymu Nr. I-205 sudarė Nugriautų pastatų Žygimantų g. 12 ir 12A atkūrimo būdo ir nuostolių dydžio nustatymo komisiją. Lygiagrečiai Kultūros paveldo departamente dėl Vilniaus teritorinio skyriaus tarnautojų veiksmų taip pat atliekamas ir vidinis tarnybinis patikrinimas.

Taigi dėl situacijos, susijusios su Žygimantų g. 12 ir 12A, šiuo metu yra pakankamai teisinių priemonių priversti statytoją atstatyti buvusius pastatus ir atlyginti kultūros paveldui padarytą žalą.

Taip pat šiuo metu teigti, kad dėl statytojų savavališkų veiksmų nugriaunant minėtus pastatus yra atsakingos kultūros paveldo apsaugos institucijos, nėra pagrindo.

Kalbant apie projektą „Misionierių sodai“, tai yra daugiabutis gyvenamasis namas adresu Subačiaus g. 20, 22, Vilnius, būtina pažymėti, kad statybų teisėtumo klausimas šiuo metu yra sprendžiamas teismuose. Kultūros ministerija iš esmės palaiko Generalinės prokuratūros poziciją. Teismams priėmus sprendimus, bus galima padaryti atitinkamas išvadas ir dėl už kultūros paveldo apsaugą atsakingų institucijų veiksmų derinant šias statybas.

Atkreiptinas dėmesys, kad rengiant projektą „Misionierių sodai“ Lietuvos nacionalinis komitetas (ICOMOS) atliko tų projektinių pasiūlymų poveikio Vilniaus istorinio centro, įrašyto į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą, išskirtinei, visuotinei vertei vertinimą. Vertinimo išvados iš esmės buvo teigiamos.

Vilniaus Gedimino technikos universiteto mokslininkai taip pat yra atlikę tyrimą dėl „Misionierių sodų“ projekto galimo vizualinio poveikio Vilniaus senamiesčiui, Vilniaus Misionierių vienuolyno statinių ansamblio ir Vaikelio Jėzaus prieglaudos pastato vertingosioms savybėms. Šio tyrimo išvadose teigiama, kad formuojamas užstatymas lemiamos vizualinės įtakos minėtoms vertingosioms savybėms neturės.

Atsiradus abejonių dėl minėtų ekspertinių vertinimų, šiandien Kultūros ministerija rengia dokumentus, reikalingus pakviesti UNESCO ICOMOS patariamąją misiją, sudarytą iš tarptautinių ekspertų, kurie vertintų „Misionierių sodų“ projektą ir rengiamą Misionierių vienuolyno ir bažnyčios tvarkybos ir rekonstrukcijos projektą. Planuojama, kad ši misija galėtų atvykti šių metų lapkričio antroje pusėje.

Taigi, kaip parodė pastarųjų metų įvykiai, akivaizdu, kad problemų, susijusių su kultūros paveldo apsauga Lietuvoje, yra pakankamai. Viena to priežasčių yra sudėtingas ir painus nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos teisinis reglamentavimas, todėl Kultūros ministerija per 2018 metus yra suplanavusi parengti naują Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo redakciją. Rengiant šį pamatinį nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą reglamentuojantį teisės aktą bus glaudžiai bendradarbiaujama...

PIRMININKAS. Ministre, atsiprašau, jums dar daug laiko reikia?

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Aš jau baigiu.

PIRMININKAS. Ačiū.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. ...ir konsultuojamasi su suinteresuotomis visuomenės organizacijomis. Šiame įstatyme turėtų būti aiškiai apibrėžtos Kultūros ministerijos, Kultūros paveldo departamento, Saugomų teritorijų ir kitų institucijų, dalyvaujančių paveldosaugos procese, aiškios funkcijos ir atsakomybė, t. y. vieno šeimininko principu.

Dėkoju už išklausymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Gerbiami kolegos, aš dabar tiesiog noriu jums priminti, kur mes esame, nes yra norinčių dar paklausti. Pagal Seimo statuto 208 straipsnio 14 punktą štai kur mes esame: „Vyriausybės nario atsakymui į tokį klausimą posėdžio pabaigoje skiriama ne daugiau kaip 20 minučių (jūs tą išnaudojote). Seimui nutarus, laikas atsakymui gali būti pratęstas. Pirmumo teisę užduoti klausimus žodžiu turi pasirašę reikalavimą Seimo nariai. Jeigu Vyriausybės narys pageidauja, sudaroma galimybė atsakyti į pateiktą klausimą kitame posėdyje, bet ne vėliau kaip po trijų dienų.“

Pirmiausia turime nuspręsti, ar tęsiame klausimus. (*Balsai salėje*) Gerai. Kolegos, bendros nuomonės nėra, todėl balsuojame. Kas pasisako už tai, kad būtų pratęsta, nes jau dabar mes įėjome į Vyriausybės laiką, balsuoja už, tuomet klaus pirmiausia paklausėjai, tuo atveju pratęsiame 10 minučių, kas galvoja kitaip, balsuoja prieš arba susilaiko. Už – už pratęsimą, prieš arba susilaiko – nenori pratęsimo. Aišku, mes atsiprašome premjero, kad šiek tiek...

Gerbiami kolegos, balsavo 65 Seimo nariai: už – 21, prieš – 16, susilaikė 28. Nepratęsiame. Atsiprašome tų, kurie norėjo paklausti, bet taip jau patys balsavome. Ačiū. Pradedame Vyriausybės valandą. (*Balsai salėje*) Gerai. Galima repliką po balsavimo. Dar sumažinsime laiką. Prašau. R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Jaučiu, kad iš tikrųjų Vyriausybės darbe su teisiniais klausimais yra daug problemų, todėl įstatymo projektai tokie ateina. Mes sužinojome dvi naujienas, atkreipiu visų dėmesį, kad jeigu Darbo kodeksas neapibrėžia nieko, tai specialieji įstatymai, kuriais numatoma reguliacija, negalioja, jais vadovautis negalima. Vadinasi, visus kitus – Valstybės tarnybos, specializuotus įstatymus turime perkelti į Darbo kodeksą.

Ir antra naujiena, kuri buvo, kad valdžios institucijos, priešingai konstitucinei doktrinai, teisės principams... kad negalima kurti institucijų, kurios nenumatytos įstatyme. Pasirodo, jeigu labai nori, galima, nors įstatymas to nenumato. Tai yra fundamentalūs nesusipratimai, man atrodo, tai yra tikrai tam tikra krizė Vyriausybės teisės departamentų.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolega V. Juozapaitis. Prašau.

Ačiū. Kolega V. Juozapaitis. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, aš apgailestauju, kad pasirinkote tokį destruktivų kelią ir neleidote paklausti ir pasitikslinti atsakymų, kurių ministrės kalboje, na, turbūt buvo įžvelgta 2 %. Deja, ir kalboje apie Operos ir baletų teatro paskyrimą yra padaryta daug teisiinių klaidų, ir Vyriausybės mastu. Be jokios abejonės, dabar bus tikrai gera proga pasitikrinti ir Konstituciniame Teisme atitiktį to teisės akto, kuris vadinamas Vyriausybės nutarimu, kuris prieštarauja specialiajam įstatymui. Na, bet viskas bus ateityje.

Taip pat labai liūdna ir apmaudu, kad ministrė prieš savaitę ir visą savaitę sakiusi, kad ji konsultavosi su verslo visuomene, šiandien keičia nuomonę ir sako, kad ji nebesikonsultavo. Prieš savaitę sakiusi, kad buvo konkursas ir buvo ten viduje patikrinimai įvairiausi labai skaidrūs, šiandien pasakė, kad jinai vienasmeniškai priėmė sprendimą. Na, nežinau, matyt, premjeras pasitiki savo ministre, mums abejonių šiandien kilo dar daugiau. Taigi belieka tikrai palinkėti mums visiems stiprybės per šį demokratijos egzaminą. Ir dar kartą išreiškiu apgailestavimą dėl jūsų pozicijos neleidžiant paklausti per dešimtį minučių keleto klausimų. Bet mes tikrai rasime progos pasikalbėti. Taigi linkiu stiprybės!

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Dar E. Gentvilas ir gal baigtume? Prašau.

E. GENTVILAS (*LSF*). Aš apgailestauju dėl kai kurių Seimo narių nesusigaudymo. Pateikti klausimų tiek, žinant, kad Statutas numato tik 20 minučių, ir paskui piktintis, kad nebeleidžiama klausinėti, tai skaitykite Statutą ir skaitykite, kokias paklodes surašėte. Aš nekalbu apie ministrės

atsakymų turinį, čia atskira kalba, verta turbūt kalbėti, tačiau nesipiktinkite patys tiek prirašę klausimų.

13.11 val.

Vyriausybės valanda

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, pradėdame Vyriausybės valandą. Pirmasis – G. Landsbergis. Prašom, kolega.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas premjerui. Aš norėčiau pasitikslinti, premjere, ar jūs galite labai aiškiai pasakyti savo poziciją dėl tokio klausimo, kuris paskutinėmis dienomis yra ne vieną sykį keltas, t. y. dėl gynybos finansavimo. Noriu priminti, kad visos diskusijos apie augimą ar neaugimą turėtų remtis mūsų patvirtinta Nacionalinio saugumo strategija, kuri numato, kuri yra priimta Seime beveik vienbalsiai ir kuri numato tolygiai kasmet didėjančią finansavimą. Ką mes supratome, kai mes palaikėme šį projektą, mes supratome, kad yra kalbama apie 2,5 % iki 2020 metų. Šiandien turėjome susitikimą ir galimybę kalbėti su krašto apsaugos ministru, kuris pasakė: nedidindami gynybos finansavimo, galime atsisakyti visuotinės karo prievolės bei oro gynybos stiprinimo. Premjere, ar galite labai aiškiai pasakyti, kokia yra jūsų pozicija ir ar finansavimas gynybai bus didinamas taip, kaip yra numatyta Nacionalinėje saugumo strategijoje? Dėkoju.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Finansavimas bus didinamas tolygiai. Jeigu tai būtų daroma nuo to momento, kai mes kūrėme ir sukūrėme krašto apsaugos sistemą ir kariuomenę, šiandien neturėtume tokių problemų. Tolygiai tai nereiškia, kad ta pačia suma, kuri yra skiriama nuo 2015 metų, po 150 mln. eurų kasmet. Jeigu jūs suvokiate, kad tai yra tolygu, tada ne. Aš manau, mes turime atsižvelgti pirmiausia į mūsų krašto apsaugos sistemos gebėjimą modernizuoti ir investuoti racionaliai tas lėšas, pasirinkti tuos sprendimus, kurie yra tikrai ir geopolitine prasme, ir saugumo prasme patys efektyviausi, kalbant apie tą pačią oro gynybą. Jeigu mes mąstome, kad turime turėti, t. y. tiek Lietuva, tiek Latvija, tiek Estija, tiek Lenkija, visą paketą, koks yra numatytas arba kokį kas nors išsivaizduoja, tai yra vienas požiūris. Aš manau, kad mes turime siekti to didesnio finansavimo, tai yra numatyta ir strategijoje, bet tolygus finansavimas nereiškia, kad bus po 150 mln. Atsižvelgsime ir į visų kitų mūsų sričių finansavimą, bet kad nebus taip, kaip buvo, kad būtų nefinansuojama kariuomenė arba tai mažinama, tikrai to nebus.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamasis premjere. Klausia K. Glaveckas. Prašau.

K. GLAVECKAS (LSF). Finansų ministro nėra, tai klausimas Ministrui Pirmininkui. Yra aritmetinė dauguma ir yra politinė dauguma Vyriausybėje. Mes dabar turime tokią situaciją, kad aritmetinė dauguma lyg ir šiek tiek keičiasi, ir keičiasi ne į 71 žmogaus skaičių. Sakykite, ar tokie pokyčiai, kurių dabar dauguma laukiame ir nežinome, kas bus, nėra priežastis to, kad šių metų biudžete iš esmės iš mokesstinės reformos tų pažadų arba gerų užmojų, kurie buvo pradėti ir apie kuriuos buvo kalbama, mažai kas belieka? O kitais metais, kai bus rinkimų metai, jų visiškai nebus, nes jeigu paimsime pagrindinius dalykus, dėl ko vyko diskusijos, t. y. dėl PVM korekcijų, dėl kitų, dėl nekilnojamojo turto, tai mažai kas pasikeitė arba pasikeitė labai minimaliai. Gerbiamasis Ministras Pirmininke, sakykite, jūsų požiūris vis dėlto į tą politinę...

PIRMININKAS. Klausti – viena minutė.

K. GLAVECKAS (LSF). ...daugumą ir politinę aritmetiką, nes be vieno ir be kito yra gana sunku įdiegti, įgyvendinti reformas? Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamasis kolega. Primenu visiems: klausti – viena minutė. Prašau, premjere.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ačiū gerbiamam profesoriui. Reikėtų galbūt konkrečiau paminėti, ko nebeliko iš pirminio siūlymo. Matyt, mes galėsime diskutuoti dėl naujų buvusių siūlomų PVM tarifų įvedimo 5,15 (taip, to nėra), visa kita, kas buvo numatyta, tai biudžete ir lydimuosiuose teisės aktuose atsispindi.

Dėl daugumos, mažumos. Galime ir kitaip klausimą pasverti. Jeigu mes neturime daugumos, vadinasi, yra kita dauguma. Gal kita dauguma gali imti ir suformuoti Vyriausybę? Jeigu to nėra, vadinasi, yra šita dauguma. Juo labiau kad mes turime Seime be daugumos ir opozicijos

taip pat frakcijos, kurios nėra nei daugumoje, nei mažumoje. Todėl skaičiuojant, kas yra dauguma, galbūt irgi reikėtų atimti tuos, kurie nėra prisijungę nei prie daugumos, nei prie mažumos. Aš manau, kad ne aritmetika svarbiausia, o svarbiausia, ar čia bus priimti reikalingi įstatymai. Tada aiškiai matysime, yra dauguma, nėra daugumos, mažuma ar kitokiu pavadinimu įvardijama Seimo narių grupė, kuri remia ar neremia Vyriausybės.

PIRMININKAS. Ačiū, premjere. Klausia kolega V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, pirmininke. Klausimą norėčiau užduoti žemės ūkio ministru. Lietuvoje paskelbta ekstremali žemės ūkio situacija, tačiau šiandien Seimo vadovybės (valstiečių balsais – pabrėžiu) buvo išbrauktas Seimo nutarimas, kuriuo yra siūloma nedelsiant spręsti ir sudaryti tarpinstitucinę darbo grupę, kurioje dalyvautų Žemės ūkio ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Finansų ministerija, Teisingumo ministerija, Žemės ūkio rūmai, Prekybos, pramonės ir amatų rūmai. Ji parengtų bendrą ir sisteminių veiksmų planą, kuris leistų gauti nacionalinę ir europietišką paramą nuostolių patyrusiems žemdirbiams. Aš norėjau jūsų klausti. Nejaugi jūsų kolegų išvis nesuvokia, kas darosi žemės ūkyje? Ar jie sąmoningai jums kerštuoja ir nori parodyti, kad jūs nusišalinatė nuo visų klausimų sprendžiant žemės ūkio problemas?

PIRMININKAS. Ačiū. Prašau, premjere.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Lyg ir ministru klausimas buvo.

PIRMININKAS. Ministru, atsiprašau. Ministru.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, Vytautai, už klausimą. Aš manau, kad tikrai Seimo nariai turi teisę, ne tik teisę, bet ir pareigą žinoti, kas vyksta, bet manau, kad Vyriausybė tikrai adekvačiai reaguoja į tą situaciją, kuri yra šiandien Lietuvos žemės ūkyje, nes Ekstremalių situacijų taryba prie Vyriausybės yra paskelbusi ekstremalią situaciją visoje Lietuvoje. Pirmas žingsnis.

Antras žingsnis. Vyriausybė pagal Ekstremalių situacijų tarybos sprendimą priėmė nutarimą paskelbti ekstremalią situaciją. Vyriausybės vardu premjeras pasirašė laišką Komisijos pirmininkui Ž. K. Junkeriui dėl Europos Sąjungos paramos Lietuvos žemdirbiams. Žemės ūkio ministerijoje yra sudaryta Ekstremalios situacijos likvidavimo komisija, kurios pirmininkas esu aš. Visiems žemės ūkio skyriams yra išsiųsta metodika, lentelės, kurias turi užpildyti pagal žemdirbių patirtus nuostolius. Pirmadienį Žemės ūkio ministerijoje renkasi žemės ūkio skyrių vedėjai, kuriems bus dar kartą suteikta visa informacija, kuri reikalinga. Ekstremalios situacijos paskelbimas leidžia Nacionalinei mokėjimo agentūrai neprašyti iš žemdirbių jokių pažymų dėl prisiimtų išpareigojimų vykdymo tiek dėl gautos europinės paramos, tiek dėl būtinybės užsėti pūdymus arba plotus po žalinimo. Iš tikrųjų aš manau, kad viskas yra daroma. Tik tiek, kad mes turėtume turėti pareigą Seimui, o aš manau, kad Kaimo reikalų komitetui mes tą informaciją pateiksime. Aš nežinau, žinoma, Seimo reikalas, ar sudaryti papildomą darbo grupę, ar ne. Bet aš manau, kad šiandien tikrai viskas daroma, kas yra būtina.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Klausia G. Steponavičius. Ruošiasi S. Tumėnas.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Labai ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Norėčiau pasidžiaugti, kad dalyvauja švietimo ir mokslo ministrė, ir jums užduoti klausimą. Vakar Vyriausybės svarstymo kontekste paskelbta biudžeto tema. Mačiau jūsų viešą pasidžiaugimą – apie 50 mln. eurų sutelkta neformaliajam švietimui, mokytojų ir dėstytojų atlyginimams didinti. Aš tai tikrai sveikinu, tai yra žingsniai, kurių laukiame. Bet kartu aš skaitau ir oficialius Švietimo ir mokslo ministerijos pranešimus spaudai, kur jūs patys teigiate, cituoju: „Biudžetas beveik toks pat kaip pernai, todėl turimi ištekliai perskirstyti ir sutelkti keliems svarbiausiems tikslams.“ Vėlgi sistema turi būti efektyvesnė ir aš su tuo sutinku. Bet, gerbiamoji ministrė, aš norėčiau išgirsti, iš kokių sričių yra imamos švietimo lėšos tam, kad tie 50 mln. būtų rasti? Ar iš tiesų nemažėja švietimo biudžetas, turint minty, kad...

PIRMININKAS. Viena minutė.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). ...Europos Sąjungos asignavimai švietimui kitais metais didėja.

PIRMININKAS. Ačiū. Prašom, ministre.

J. PETRAUSKIENĖ. Gerbiamasis Gintarai, dėkoju už klausimą ir už pabrėžimą tų akcentų, kurie tikrai yra labai svarbūs. Švietimo biudžetas tikrai nemažėja, jis, kaip ir minėjote, yra sutelktas į prioritetus, į kuriuos daugelį metų buvo mažiau skiriama dėmesio. Iš esmės tai yra žmonės švietimo sistemoje. Taip, švietimo sistema yra gana smarkiai atnaujinta infrastruktūros prasme

per pastaruosius metus. Deja, pagrindinį efektą duoda investicijos į žmones, o ne investicijos į sienas. Konkrečiai mes esame gavę planavimą struktūrinių fondų, jis yra parengtas dar anos Vyriausybės, ir šita Vyriausybė perplanuoja skirdama strateginėms pertvarkoms vykdyti. Konkrečiai eilučių derinimo aš negalėčiau dabar pateikti, bet mielai pristatysiu komitete.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Klausia kolega S. Tumėnas. Ruošiasi A. Skardžius. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Kadangi nėra ministro, noriu kreiptis į Ministrą Pirmininką. Gerbiamasis premjere, vadovaujantis Užsieniečių teisinės padėties įstatymu yra keistai skaičiuojami gyvenimo Lietuvoje metai. Pavyzdžiui, mama, atsivežusi iš Ukrainos sūnų, gyvena penkerius metus, mamai skaičiuojamas gyvenimo stažas penkeri metai, o jos sūnui tik 50 % – 2,5 metų. Ir taip yra moksleiviams, studentams. Jūsų nuomone, ar čia yra teisingas toks keistas skaičiavimas gyvenimo Lietuvoje stažo, ar nereikėtų šito keisti? Nes man mama sako: tai ką, mano sūnus turi naktį išskristi į Ukrainą gyventi, nors gyvename čia kartu? Ačiū.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Pakomentuos, nesant vidaus reikalų ministro, socialinės apsaugos ir darbo ministras. Prašom.

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Kiek žinau, tai ta tvarka, kuri pasiūlyta prieglobsčio gavėjams, pabėgėliams, paramos būstui yra ta pati, kokia yra ir mūsų Paramos būstui įstatyme. Ta pati tvarka ir ta pati rėmimo tvarka galioja ir gyvenantiems Lietuvoje. Dabar ar ji iš esmės yra teisinga tiek ukrainiečių atžvilgiu, tiek lietuvių, gyvenančių Lietuvoje, atžvilgiu, čia kitas klausimas. Bet pati tvarka yra suderinta su Paramos būstui įstatymu.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi E. Pupinis. Prašom.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Išties norėjau paklausti teisingumo ministrės, bet galbūt, nežinau, gal premjeras atsakys. Turbūt visi suprantame, kad už įstatymo ribų demokratija neegzistuoja. Bet aš manau, kad tokios tarnybos kaip STT neturėtų piešti pažymų ir veikti už įstatymo ribų. Kadangi jos, atlikusios vertinimus pagal savo kompetenciją, pavyzdžiui, tokioms Seimo nario pataisoms kaip leidimas jūros teritorijoje išduodamas 35 metų laikotarpiui, nubraukus be pratęsimo galimybes, ką vertina mūsų teisė, tai yra termino naikintinas pobūdis nepriklauso nuo to, ar įstatyme yra įrašytas draudimas tokį terminą pratęsti, ar tokio draudimo nėra, STT rašo, kad pagal nutylėjimą pratęsti leidimo galiojimą neribotą laiką naudoti konkurse laimėtą vietą, tai tolygu faktiniam teritorijos privatizavimui, yra korupcijos rizikos veiksnys ir tai tolygu Baltijos jūros teritorijos privatizavimui, ir vertindami pataisą, pasiūlymas galėjo sudaryti sąlygas kai kurioms grupėms pasipelnyti valstybės sąskaita. Gerbiamasis premjere, ar galima šiuo laiku veikti už įstatymo ribų, nepaisyti jo, pasitvirtinti kažkokias taisykles ir tiesiog paminti teisę, piešiant kažkokias pažymas, kad ir labai kažkas jų prašo, kad tokios būtų teikiamos? Aišku, tai teisingumo ministrei, bet jūs, kaip buvęs vidaus reikalų ministras ir premjeras, galbūt pasakytumėte savo žodį. Teismai nepriima tokių skundų, nes tai yra nuomonė.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Visiškai sutinku, kad ne iš įstatymo jokios prievolės, įpareigojimai negalėtų būti kildinami. Tikrai negalėčiau detalai komentuoti jūsų pasisakymo, bet iš principo pagal Korupcijos prevencijos įstatymą Specialiųjų tyrimų tarnybai yra pavesta funkcija atlikti galimą korupcijos rizikos vertinimą. Tai nėra įstatyminė nuostata, tai nėra apkaltinamoji nuostata, tai yra nuomonė žinybos, kuriai tokią funkciją atlikti pavedė įstatymas. Manau, kad sprendimų priėmėjui yra palikta diskrecijos teisė tą nuomonę vertinti. Mano būtų toks atsakymas.

PIRMININKAS. Ačiū, premjere. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi E. Gentvilas. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Klausimą norėčiau užduoti švietimo ir mokslo ministrei. Gerbiamoji ministre, švietimo srityje yra pradėtos kelios reformos, vadinamasis perėjimas prie etatinio apmokėjimo, tačiau jis nuolatos atidedamas, arba aukštojo mokslo reforma, kur dabar nieko negirdėti. Tačiau klausimą norėčiau užduoti dar apie vieną pertvarką, susijusią su planais atsisakyti specialiųjų mokyklų, kuriose ugdomi vaikai, turintys specialiųjų ugdymo poreikių ir negalių. Aišku, tinkamai pasirengus tokiai reformai, savaime suprantama, ji galima, tačiau tam reikia finansavimo, tam reikia mokyklų pasiruošimo, pasirengimo ir tam tikrų priemonių. Tačiau tiek bendrojo lavinimo mokyklos ir tėvai, kurie turi minėtų vaikų, turi tam tikrų nuogaštavimų, kad ir šiai reformai nebus tinkamai pasirengta, kad specialiosios mokyklos bus uždaromos, ten dirbantys specialistai bus atleidžiami, o integracija, tikimasi, bus išspręsta kažkaip natūraliai, perkėlus vaikus į bendrojo lavinimo mokyklas. Todėl gal ministrė galėtų pakomentuoti, kokie papildomi

resursai yra numatomi ir ar numatomi, siekiant užtikrinti numatomos pertvarkos veiksmingumą ir kaip įmanoma mažesnę žalą minėtiems vaikams...

PIRMININKAS. Viena minutė.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). ...ir mokyklų bendruomenėms. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Prašau, ministre.

J. PETRAUSKIENĖ. Gerbiamasis Edmundai, dėkoju už klausimą. Apie vykstančias reformas visą informaciją pateikiame viešai, taip pat Seimo komitete, jeigu turėtume papildomų klausimų, visada galime aptarti ir apie tai, kas vyksta aukštajame moksle, ir apie tai, kas vyksta dėl etatinio apmokėjimo. Dar vakar buvo susitikimas Seime, gaila, kad nedalyvavote. O dėl specialiųjų poreikių vaikų aš noriu pasakyti, kad tokios reformos nėra ir nėra masinio, kaip jūs pavadinate, noro uždaryti mokyklas. Tiesiog siekiame užtikrinti kuo geresnes sąlygas specialiuosius poreikius turintiems vaikams, numatant galimybes plėsti bendrojo ugdymo sistemą, ir nėra jokios nuostatos uždaryti visas specialiųjų poreikių vaikų ugdančias mokyklas.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Klausia E. Gentvilas. Ruošiasi A. Dumbrava. Prašom, kolega.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamasis premjere, pakalbėkime apie Migracijos departamentą ir jo veiklos neefektyvumą. Aš esu tikras, kad jeigu jūs dabar būtumėte vidaus reikalų ministras, jūs būtumėte greta dviejų žmonių atradęs dar keletą iš visos valstybės tarnybos, keliasdešimt tūkstančių, ir priskyres juos atlikti tą funkciją – paimti pareiškimus iš užsieniečių ir išduoti leidimus. Ką daro dabartinis vidaus reikalų ministras, kurio net paklausti šiandien negaliu? Kodėl jis neįtikrina, kad Migracijos departamentas numatytais, įstatymų numatytais terminais užtikrintų funkcijos vykdymą? Galima suversti kaltę Migracijos departamento direktoriui, kaip aplinkos ministras K. Navickas suvertė kaltę viceministriui, kuris pakėlė letenėles į viršų. Ar čia tokia tradicija? Ar iš keliasdešimties tūkstančių galima atrasti kelis kvalifikuotus žmones, kurie vykdytų įstatymo terminus, numatytus reikalavimus? Kaip jūs vertinate šiuo atveju ne Migracijos departamentu, bet vidaus reikalų ministro darbą?

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Ačiū už klausimą. Matyt, reikėtų pažiūrėti į tam tikrą retrospektyvą. Kaip minėjote, jei būtumėte jūs, aš buvau, ir šioje garbingiausioje Lietuvos institucijoje buvo pateikti sprendimai. Jei jie būtų buvę įgyvendinti, šiandien mes apie tą skandalingą situaciją su Migracijos departamentu net nekalbėtume. Tačiau aš nebebuvo vidaus reikalų ministru ir tai, kas buvo parengta mūsų ministerijos, tiesiog buvo nužudyta. Ir mes turėjome, tai ir buvo prognozuotina – praeis kiek laiko ir vėl mes grįšime. Grįžome į tą pačią situaciją, į tą patį pradinį atskirų nuomonių pareiškimą: aš manau taip, aš galvoju kitaip. Sistema yra parengta ir buvo parengta, ir vėl tuo keliu reikės judėti. Taigi tuos sprendimus reikės priimti vėlgi čia, ir aš net neabejoju, kad mes tą padarysime šį kartą.

Dėl pagrindinių resursų, taip, ministras mane informavo, yra priimtas sprendimas, yra perkeliama kvalifikuoti, atsakingi darbuotojai iš kitų vidaus reikalų sistemos padalinių į Migracijos departamentą, kad būtų galima sureguliuoti ir atlikti tas funkcijas nustatytu laiku, kaip numato įstatymas. Man minėjo apie 12 pareigybių, dėl kurių jau tie sprendimai yra priimti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Dumbrava. Ruošiasi R. Martinėlis. Prašom.

A. DUMBRAVA (*TTF*). Labai ačiū. Norėčiau paklausti susisiekiimo ministro. Gerbiamasis ministre, norėčiau pakalbėti truputį apie kelininkus. Kaip jūs žinote, kelininkai buvo pakankamai stipri organizacija, ne organizacija, bet žmonės pakankamai solidarūs, išmanantys, daug dirbantys, visuomet gerą vardą turėjo. Tačiau paskutiniu metu kažkas vyksta, ypač Kelių direkcijoje, kadrai keičiasi, vadovybės, direktoriaus pavaduotojai keitėsi, dabar neseniai (...), kad ir pats direktorius nori išeiti. Ar tai nėra bėda šitų visų reformų, sujungimų ir t. t.? Paskutiniu metu nevykdomi pirkimo konkursai, kažkas, lyg ir darbas sustojęs. Jums nekelia kokių nors baimių? Ir galbūt dar keletą minčių apie Utenos–Vilniaus kelią, kokių naujienų turite? Ačiū.

PIRMININKAS. Prašom.

R. MASIULIS. Ačiū jums už klausimą. Net nežinau, kaip atsakyti dėl to, kad kelininkų buvo stipri komanda. Taip, galbūt buvo stipri, bet ir bėdų buvo. Kuo toliau nagrinėjama situacija, tuo daugiau atrandama negerų dalykų. Jau nemažai skandalų yra paviešinta. Tikėtina, kad dar kažkiek jų bus. Tos įsisenėjusios problemos, kaip įmonių turto naudojimas savo reikmėms, tie dalykai turi keistis.

Kitas dalykas, jei mes pasižiūrėtume šiųmetinius konkursus, kelių remonto ir kelių statybos kainos reikšmingai krenta. Vadinasi, tie konkursai anksčiau nebuvo efektyvūs, per mažai dalyvių buvo, kainos buvo užaukštintos. Taigi yra didelis įtarimas, kad būdavo ir susitarimų tarp tų, kurie organizuodavo konkursus, ir tarp tų, kurie konkursuose dalyvaudavo. Matėme, kad kelių įmonės tam tikra prasme ir prisijaukina darbuotojus. Paviėšinta ta informacija buvo. Taigi Kelių direkcijoje vyko tikrai dideli pasikeitimai. Daug ir pavaduotojų pakeista, ir darbuotojų nemažai pakeista vien todėl, kad sistema reikia atnaujinti. Tie pakeitimai rodo, kad kainos sumažėjo.

Kitas dalykas – kokybė. Matome, kad ir kokybė buvo netinkama. Dabar atliekami keli auditi ir dar bus atliekami iki kitų metų vidurio, tada galėsime pateikti įrodymus, kad ir kelių kokybė nebuvo užtikrinama. Taip, sukrėtimas yra, pasikeitimai vyksta. Tokių reikšmingų projektų atidėjimų ar sustojimų aš negirdėjau, gal daugiau kelininkai dabar mums skundžiasi dėl oro, kad taip pat kaip ir žemdirbiams, jie tokiu drėgnu oru negali dirbti. Tokie, sakyčiau, tik buitiniai sukrėtimai. O tikiu, kad kitais metais tiek Automobilių kelių direkcija, tiek ir priežiūros įmonės įeis su naujais vadovais, naujomis struktūromis ir visiškai nauju požiūriu. Todėl tikiuosi, kad tas kelių biudžetas, kurį mes turėdavome, bus išnaudotas žymiai efektyviau ir per kitus metus mes suskaičiuosime, kiek realiai Lietuvai reikia pinigų, kad keliai būtų prižiūrėti, būtent dėl visų šių pakeitimų tiek per konkursus, tiek vadovybės.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Klausia R. Martinėlis. Ruošiasi A. Palionis. Prašom, kolega.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Aš turiu klausimą švietimo ir mokslo ministrei, panašų į kolegos G. Steponavičiaus, dėl mokytojų atlyginimų. Čia ir viešojoje erdvėje buvo pasirodžiusi informacija, kad jie mažesni negu 500 eurų. Ar tikrai tai statistiškai tiesa?

Dabar 2018 metų biudžete švietimo sistemos finansavimas didėja mažiausiai, lyginant su kitomis sritimis. Kaip jūs manote, ar etatinis apmokėjimas gali būti kaip priežastis atlyginimams kelti, ar nebus atleidžiami mokytojai? Kaip galvojate spręsti šią socialiai jautrią problemą?

PIRMININKAS. Prašom, ministre.

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą. Jis labai svarbus. Taip, pirmą kartą buvo pateikta išsamesnė mokytojų atlyginimų apžvalga. Visi duomenys remiasi „Sodros“ ir kitų oficialių šaltinių duomenimis. Apžvalga yra viešai paskelbta Švietimo ir mokslo ministerijos puslapyje, tikrai mielai kviečiu susipažinti.

Apie etatinį mokytojų apmokėjimą yra kalbama nuo 2004 metų. Ši Vyriausybė startavo su šiuo darbu kaip vienu iš pirmųjų, ir tikrai po labai sudėtingų diskusijų kartu su socialiniais partneriais visiškai esame finišo tiesiojoje. Yra parengtas modelis, kurį atnešame į Seimą, į Švietimo ir mokslo komitetą apsvastyti. Vyriausybė yra išpareigojusi įvesti etatinį mokytojų apmokėjimą nuo kitų metų rugsėjo 1 dienos kartu su mokyklos modelio keitimu. Taip, atlyginimų kėlimas mokytojų ir etatinis mokytojų apmokėjimo įvedimas siejasi ir tai turi užtikrinti, kad mokytojų darbo sąlygos gerės. Vienas iš principų etatinio apmokėjimo yra tai, kad mokytojams yra sumokama ne tik už pamokų vedimą ir už pasirėngimą pamokoms, bet ir už kitas veiklas, kurių tikisi mokykla iš mokytojo ir kurių labai reikia visuomenei, – ir konsultacijos, ir renginiai, ir darbas su tėvais, ir metodinės medžiagos rengimas. Etatinis apmokėjimas numato apmokėti už šias veiklas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Palionis. Ruošiasi V. Kernagis. Prašom.

A. PALIONIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas buvo, aišku, parengtas finansų ministrui, bet tikiu, kad Ministras Pirmininkas irgi sugebės atsakyti. Iš esmės pakeitus savivaldybių biudžeto sudarymo metodiką ir natūraliai didėjant gyventojų pajamų mokesčio surinkimui 2018 metais savivaldybėms savarankiškoms funkcijoms suma irgi didėja apie 17 %, tai sudaro 244 mln. eurų. Yra smagu matyti, kad visose savivaldybėse, ir tik viena savivaldybė iškrenta iš konteksto, kuriai nėra padidėjimo, tai yra Naujoji Akmenė. Tikiu, tikriausiai dėl to, kad jie visur būdavo pirmi ir dalyvaudavo pilotiniuose projektuose, kurie baigėsi. Klausimas, ar būtų galima išlaikyti, kad neišsiskirtų iš visų 60 savivaldybių, kad jie būtų nors to paties lygio, kuris yra, ir 2017 metais?

Kitas klausimas, ar Vyriausybė planuoja parengti aprašą, kur tuos pinigus savivaldybės galės naudoti, nes mes žinome, kad ir VIP'o programa mažėja, gal jos galėtų prisidėti prie VIP'o programos? Ar yra tokių planų?

PIRMININKAS. Prašom, premjere.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). (...) yra, norint, kad iš tiesų tie pinigai nebūtų pravalgomi, o investuoti ir gerintų rajonuose gyvenančių žmonių gyvenimo kokybę ir paslaugų kokybę. Į antrą dalį.

Į pirmą dalį. Taip, iš tiesų yra ir buvo daromi įvairūs pilotiniai projektai, ir mes jau radome vieną iš klaidų, kur penkios savivaldybės, dalyvavusios socialinės paramos skirstymo eksperimente, irgi liko šiek tiek nuskriaustos. Tai pasižiūrėsime, kaip tai yra susiję su Akmene. Tikrai ta metodika, kuri dabar pritaikyta – palikti tik vieną savivaldybę... Pasižiūrėsime, kad nebūtų čia irgi kokių nors... Na, galbūt vieno iš pilotinių projektų dalyvavimo pasekmės.

PIRMININKAS. Ačiū, premjere. Klausia V. Kernagis. Ruošiasi A. Armonaitė. Tiesa, aš jos nematau. Tuomet R. Žemaitaitis. Dabar – V. Kernagis. Prašom, kolega.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Laba diena. Turiu klausimą kultūros ministrei. Išgirdome jūsų atsakymus čia, salėje. Bent jau aš supratau, kad iš esmės naujoji struktūra nėra patvirtinta, kad pareigybiniai ryšiai nėra nustatyti, kad atsakomybė struktūrinių vienetų irgi nėra nustatyta, kad visa tai bus kada nors, yra daroma, nors prezentacijoje, kuri yra jūsų ministerijos tinklalapyje, aiškiai parašyta, kad šita struktūra yra patvirtinta jūsų pačios įsakymu. Bet čia yra kitas klausimas. Aš norėčiau pasitikslinti.

Jūs toje pačioje prezentacijoje minite, kad atlikote funkcijų, padalinių, žmonių ir procesų analizę. Ar galėtumėte tiksliai įvardinti, kada jūs ją atlikote, kas ją atliko, ir ar galėtumėte artimiausiu metu supažindinti mus arba bent jau Kultūros komitetą su ta analize, kuri jau yra atlikta? Ačiū.

PIRMININKAS. Prašom, ministre.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Labai ačiū. Ačiū už klausimą. Taip, dar kartą patvirtinu, kad nauja struktūra įsigalios nuo 2018 m. sausio 15 d.

Dėl funkcijų analizės. Funkcijų analizė buvo atlikta dar liepos–rugpjūčio mėnesiais, tačiau konsultuojantis su Vyriausybės kanceliarija buvo pateiktos kitos formos ir mes ją tiesiog perkėlėme į kitą formą. Sutrumpintas funkcijų analizės variantas yra pateiktas ministerijoje egzistuojančiai profsąjunginei organizacijai. Tiesiog galima pristatyti ir komitete kartu su struktūrinių pakeitimų pristatymu. Kada numatysite posėdyje, tada pristatysime. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Žemaitaitis. Ruošiasi V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų klausimas buvo aplinkos ministrai, teisingumo nėra, tai gal tada premjerui, nors, aišku, čia yra ne jo funkcija, bet nepykite, premjere.

Dar replika žemės ūkio ministrai Broniui, ką Vytautas klausė. Iš tikrųjų sakote – Seimo teisė. Antradienį didžiausias absurdas, koks galėjo būti, kai Seimas sudarė Nekokybiškų maisto produktų tyrimo komisiją. Tai čia gėda ir Seimui, ir politikai, ir visai Vyriausybei, tarsi su šlapio skuduru užmojavo per gerą vietą. Čia yra tik Vyriausybės reikalas ir tik Vyriausybė turi tirti.

Bet aš turiu dėl aplinkos ministro, gal todėl ir neatėjo. Premjere, pasitraukė viceministras M. Gudas, kuris iš tikrųjų vykdė ministro nurodymą buvusiai ministro darboviete skirti beveik 4 mln. eurų. Aplinkos ministerijoje ir iš jo aplinkos žmonių iš tikrųjų tas nepasitenkinimas, sako, guldžiau už ministrą galvą, vykdžiau ministro nurodymą, o dabar esu priverstas atsistatydinti. Ar jūs nemanote, kad turėtų būti sušaukta nauja komisija, šiai įstaigai neturėtų būti skiriami pinigai ir tie 4 mln., kurie galimai buvo neteisėtai skirti ministro kuruojamai buvusiai įmonei, skirti kitoms? Nes tas toks galimas, aš nenorėčiau tikėti, gal ten korupcijos ir nebuvo, bet tas menamas įtariamasis korupcinis reiškinys... viskas, va, gavai įmonę, tokią kaip ir bausmę,ėjai per ministrą, pakišai viceministrą, tai ir negausi šiais metais, tarkime, 2018 metais, tų pinigų.

PIRMININKAS. Klausti – viena minutė.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). O tada būtų tvarka ir kiti ministrai bijotų savo viceministrus pakišti.

PIRMININKAS. Remigijau! Klausti – viena minutė. Prašau.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Aš tikrai palaikau, kad turi būti ir tvarka, ir teisingumas kiekvienoje ministerijoje ir valstybėje. Jūs, kolega Remigijau, pasisakyme, klausime kelis kartus pabrėžėte, kad ministro nurodymu, ministro užsakymu buvo skirti. Tikrai kol kas yra tik prielaidos, niekuo nepagrįstos, kad taip gali daryti. Aš manau, kad ministras, kiek mane infor-

mavo, darė viską: kreipėsi į ankstesnės sudėties Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją, pats įvardino galimas rizikas, pats gavo rekomendacijas, pats nusišalino, pats nepriėmė jokių sprendimų ir dabar galiausiai pats kreipėsi į VTEK'ą, kad būtų iširta ir išaiškinta, ar buvo galimi pažeidimai, ar ne.

Nors ta praktika, kuri dabar nauja dėlėjosi, kad veikimas galimo intereso konflikto zonoje paliečia faktiškai visus, ir tada nė vienas nei iš dabar dirbančių, nei ateityje dirbsiančių negalės nieko daryti, nes iki tapdami ar Seimo nariu, ar Vyriausybės nariu veikė kokioje nors profesinėje veikloje, jeigu tokią praktiką mes taikysime ateityje, tai tikrai yra didžiulė grėsmė. Galiausiai pats VTEK'as turi pasakyti tam tikras ribas, kurios yra. Jeigu dėl šio klausimo kyla bent kokių abejonių, kad galėjo būti paskirta neteisėtai, be abejo, tas sprendimas turėtų būti pakeistas.

Dėl viceministro pasitraukimo. Tikrai nesiečiau to su šiuo klausimu, nes sprendimas buvo brandinamas ne vieną dieną ir ministras taip pat buvo informavęs, kad nori daryti pokyčius savo komandoje, neįvardindamas konkrečių žmonių. Tai tikrai nesiečiau su šiuo konkrečiu sprendimu ir nemanau, kad ministras pakišo... Dar šiandien manau, kad vis dėlto aplinkos ministras darė viską, kad nebūtų jokio interesų konflikto.

PIRMININKAS. Ačiū, premjere. Klausia V. Čmilytė-Nielsen. Ruošiasi R. Šarknickas. Prašom, Viktorija.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas buvo sveikatos apsaugos ministrui, tačiau kadangi jo nėra, peradresuosiu jį premjerui.

Jau kurį laiką įvairios Europos Sąjungos institucijos ir Pasaulio sveikatos organizacijos ekspertai skambina pavojaus varpais dėl sergamumo tuberkulioze Lietuvoje. Medikų teigimu, viena iš priežasčių, kodėl sergamumas šita pavojinga liga mūsų šalyje yra net penkis kartus didesnis nei Europos Sąjungos vidurkis, yra ta, kad sistema neužtikrina, kad suaugusieji ligoniai išbūtų visą gydymo kursą, kuris kartais tęsiasi net kelerius metus. Tuo pat metu visuomenės informavimas apie šią ligą yra nepakankamas. Neseniai vykusios apklausos duomenimis, net 88 % tėvų nežino tyrimo pavadinimo, dalis tėvų mano, kad vaikai šia liga net neserga. 2016 metais buvo patikrinta 42 tūkst. vaikų ir 10 % iš jų buvo teigiamas atsakymas.

Suprantama, kad ši situacija susidarė ne per vienerius metus, tačiau atrodo, kad tai turėtų būti tiek Sveikatos apsaugos ministerijos, tiek galbūt ir Vyriausybės vienas iš prioritetų, nes mes skambame Europos Sąjungoje kaip tuberkuliozės židiny. Ar jūs svarstėte šį klausimą, ar ketinate imtis kokių nors kompleksinių priemonių kovojant su šia tikrai pavojinga liga?

PIRMININKAS. Viktorijai tik išimties tvarka buvo galima ilgiau klausiti. Premjere, prašau.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ir neatsakyti negaliu.

PIRMININKAS. Negalite.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Detaliai jums negalėsiu atsakyti, bet visiškai pritariu tam, ką pasakėte. Vienas iš būdų spręsti šią problemą yra tinkama profilaktika ir prevencija, taip pat ir patikrinimai, ir galbūt tam tikros rizikos grupės įvardijimas, nes ne paslaptis, kad šita liga yra gana, kaip jūs minėjote, paplitusi. Tai susiję su tam tikrais gyvenimo kokybės reikalais ir daugelis tų žmonių tiesiog patys neįtaria, nežino, negali identifikuoti, negali aplinkiniai identifikuoti. Kalbant apskritai apie sistemą, aš galėčiau pasakyti, kas yra naudingiau ir tikrai racionaliau valstybei – investuoti į profilaktiką, švietimą ir prevenciją negu į pasekmių šalinimą. Taip, tai yra vienas iš prioritetų, bet nesakysiu, kad tai yra šita liga. Tikrai negaliu atsakyti, ministras gal galės atsakyti detaliau kitą kartą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi A. Vinkus. Prašau, kolega.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju. Visų pirma aš noriu padėkoti jūsų Vyriausybei už neįtikėtinai nevilkinamus darbus, o tai yra akivaizdu, ir linkėjimai premjerui iš Lenkijos Seinų ir Punsko gyventojų. Kultūros komitetas apsilankė, padarė išvažiuojamąjį posėdį, santykiai akivaizdžiai šiltesni. Žodžiu, mes visi kartu džiaugiamės.

Kadangi nėra kelių ministrų, tai gal toks retorinis klausimas, daugiau pastaba. Man teko apsilankyti Alytaus pataisos namuose, susitikti su administracija, su darbuotojais. Praėjusį antradienį Seimas jau priėmė sprendimą dėl statutinių darbuotojų atlyginimo, viskas gerai. Tačiau yra slaugytojų, kurios dirba dvigubai pavojingesnę darbą su recidyvistais negu paprastose ligoninėse, tos slaugytojos gauna apie 300–400 eurų ir dirba žeminantį darbą, nes kaliniai nesiskaito su

jomis. Aš tokį pastebėjimą pranešu jums, kad perspektyvoje būtų galima atkreipti į tai dėmesį dėl atlyginimo.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Tikrai žinoma situacija visos Kalėjų departamento sistemos ir konkrečiai Alytaus pataisos namų. Ir teisingumo ministrė, ir viceministras... Yra labai aiškus, konkretus veiksmų planas iš esmės pertvarkant bausmių vykdymo sistemą, darant struktūrinę pertvarkas. Tai yra pradėta vykdyti.

Dėl atlyginimo slaugytojams tikrai nepasakysiu, nes nesu tiek išsigilinęs, per kokią sistemą tai yra finansuojama. Čia reiktų iš tikrųjų paklausti teisingumo ministrės. Bet yra pradėti žingsniai. Jūs žinote, dėl Alytaus pataisos namuose įvykdytų galbūt neskaidrių pažeidimų yra kreiptasi į teisėsaugos institucijas. Tokių problemų mes matome visoje šioje sistemoje.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolega A. Vinkus. Ruošiasi V. Juozapaitis.

A. VINKUS (LSDPF). Norėjau kreiptis į kolegą gerbiamą sveikatos ministrą, bet tada į gerbiamą švietimo ministrę. Vakar, vadovaujant profesoriui A. Kirkučiui, buvo labai geras Sveikatos pakomitečio posėdis, kai mus pagerbė ir buvo gynybos ministras, kiek aš žinau, istorijoje turbūt pirmą kartą. Tada buvo ir jo medicininė tarnyba, pats gynybos ministras ir buvo aptariama šauktinių jaunuolių, ateinančių į kariuomenę, sveikata. Mes iš tiesų pamatėme, kad ta sveikata apverktina. Paimkime judėjimo aparato sistemos susirgimus, gastroenterologiją, psichoemocinę būseną, regėjimą, stuburo patologiją ir panašiai. Problemų yra labai daug. Kai pradėjome analizuoti, aišku, tai labai didelė savivaldybių problema, pradedant pačių gyventojų šeimomis, toliau – žinybos. Gerbiama ministre, ar jums neatrodo, kad šauktinių, baigusių jūsų vadovaujamas mokyklas, sveikata šlubuoja? Ar yra koks koordinuotas Sveikatos ministerijos, Švietimo ir Gynybos ministerijų veiksmų planas?

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą. Vaikų sveikata, bendrai Lietuvoje mokinių sveikata tikrai kelia susirūpinimą. Esame aptarę ne vieną priemonę kartu su Sveikatos apsaugos ministerija dėl sveikos gyvensenos pagrindų stiprinimo mokyklose. Esame net aptarę kelis pilotinius projektus dėl judumo stiprinimo mokyklose. Šiuo metu kaip tik prasideda ugdymo turinio peržiūra, tai apima visas jūsų minėtas galimybes. Peržiūrimos ir kūno kultūros ugdymo programos, kurios paskutinį kartą buvo atnaujintos 1997 metais. Tų pokyčių tikrai labai reikia. Vyriausybės programoje ugdymo turinio pertvarka yra numatyta iki 2018 metų pabaigos. Be jokios abejonės, bendradarbiaujame ir su kitomis ministerijomis.

PIRMININKAS. Klausia V. Juozapaitis. Ruošiasi G. Vaičekauskas. Prašau, profesoriau.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gerbiama kultūros ministre, jūs šiandien viešai pripažinote, kad jūs nesitarėte su niekuo ir vienasmeniškai paskyrėte žmogų, kurio nepažįstate, ir įvertinote jo kompetencijas. Jūs sakėte, kad yra du kriterijai, pagal kuriuos jis tiko savo pareigoms, bet jūs pamiršote paminėti, kad ten yra trylika specialių reikalavimų, kuriuos turi atitikti tokie pretendentai, nepaisant to, kad jie skiriami laikinai. Ar jūs taip pat juos patikrinote vienasmeniškai, tuos trylika kitų likusių, ar buvo kokie nors žmonės, nes aš neturiu tokio oficialaus atsakymo?

Kitas klausimas. Jūs paskyrėte S. Žutautą laikinuoju (sakote, jis paskirtas ne laikinuoju, bet nesvarbu) susidarius nenumatytoms aplinkybėms todėl, kad teatre nebuvo patikimų žmonių, kam pavesti eiti pareigas. Šiandien S. Žutautas, jūsų paskirtasis ir jūsų proteguojamas asmuo, plaukioja ramiai Ramiajame vandenyne jachta „Ambersale“ jau trečią savaitę ir dabar eina pareigas tas pats jūsų žmogus, kuriuo jūs nepasitikėjote, buvęs „Snoro“ viceprezidentas N. Stancikas. Ten taip pat vyksta įvairūs tokie keisti dalykai. Ar jis įgavo jau jūsų pasitikėjimą, ar jiedu su ponu S. Žutautu sutarė, kad vienas kitą gali papildyti? Ačiū jums.

PIRMININKAS. Prašau, ministre.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Ačiū už klausimą. Negaliu vertinti, nes faktų nėra. Gal jūs tada pateikite savo įtarimus, paremkite faktais ir mes tada pasižiūrėsime, ar yra ten kokių nors neteisėtų veiksmų arba keliančių abejonų dėl veiklos skaidrumo, ar ne.

Kaip jau ir minėjau, remiantis Darbo kodekso 101 straipsnio 3 dalimi ir konkursų organizavimo tvarka, tai yra ministro diskrecija, kaip paskiria, nes iš viso nėra jokių reglamentavimų. Tai yra laikinai paskirtas direktorius. Dar kartą pakartojau, tai yra laikinai paskirtas direktorius suvaldyti situacijai. Tai reiškia, kad privalo paskirtas laikinasis direktorius vykdyti savo pareigas. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia G. Vaičekauskas. Ruošiasi J. Jarutis. Gerbiamas profesoriau, aš negaliu suteikti jums vien tik diskutuoti. Vyriausybė turi atsakyti į visus klausimus. Atsiprašau, bet dar turime baigti. Prašau.

G. VAIČEKASKAS (*LSF*). Ačiū už suteiktą žodį. Kadangi nėra vidaus reikalų ministro, tai klausimas bus premjerui jam nesvetima tema. Gerbiamas premjere, artėjant biudžeto svarstymui, klausimas būtų toks: kiek surenkama pinigų už Kelių eismo taisyklių pažeidimus? Ačiū.

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Aš manau, kad finansų ministras arba Mokesčių inspekcija turėtų patikslinti, nes tikrai nežinau, kiek surenkama pinigų už šiuo atveju Kelių eismo taisyklių pažeidimus. Tiesiog nežinau.

PIRMININKAS. Ačiū, premjere. Pasitikslinsime. J. Jarutis. Ruošiasi J. Razma. Prašau. Ar yra J. Jarutis? Nėra. Tada J. Razma. Paskutinis bus D. Kepenis. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas Ministrė Pirmininke, komentuojant naująjį biudžeto projektą, fragmentiškai šis tas yra pasakyta. Aš norėčiau pasiteirauti, ar yra numatoma kiek nors lėšų kokiems nors visuotiniams biudžetinio sektoriaus darbuotojų atlyginimams didinti, nes kaip žinome, Seime yra jau pateiktos iniciatyvos didinti pagrindinio atlyginimo bazinį dydį? Aš rytoj žadu registruoti kitą principą, siūlydamas bazinį dydį palikti tą patį, bet didinti atlyginimus tiems, kurie gauna mažiausius atlyginimus, t. y. didinti koeficientus mažiausius atlyginimus gaunantiems tarnautojams. Jeigu vis dėlto kiek nors lėšų yra planuojama biudžetinio sektoriaus mokesčių fondui papildomai finansuoti, kaip jums atrodytų, kuris principas būtų tinkamesnis šiandien? Neseniai girdėjome Lietuvos banko išvadas apie didelį atlyginimų diferencijavimą. Ar didiname atlyginimus visiems, įskaitant ir teisėjus, ir ministrus, ar tik tai tiems žemiausiems – specialistams, mokytojams ir panašiai?

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Matyt, čia būtų keletas atsakymų. Pirmiausia tikrai yra numatytos lėšos Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymui įgyvendinti, t. y. atlyginimams pakelti. Yra priimtas sprendimas dėl bazinio dydžio pakėlimo visam viešajam sektoriui, valstybės tarnybai. Tuos skaičius jūs pamatysite. Jie nėra dideli, bet jie yra.

Kalbant apie tai, kaip tai padaryti. Šiandien galiojantis Valstybės tarnybos įstatymas yra daugiau ar mažiau subalansuotas ir susietas su tam tikra atsakomybe vykdant pareigas. Jeigu mes pradėsime veiksmą, kad vertintume ir keltume atlyginimus specialistams, vyresniesiems specialistams, tai turėsime tokią situaciją, kokią ir šiandien mes turime – kai kurių ministerijų, departamentų direktoriai ne dėl to, kad jų labai aukšti atlyginimai, bet jie yra su valstybės tarnybos stažu, kvalifikacinėmis kategorijomis, uždirba daugiau negu, pavyzdžiui, ministrai. Manau, kad subalansuota atlyginimų hierarchija turėtų likti. Ar tas šakutes dar reikia glaudinti, kad nebūtų tokios disproporcijos, ji nėra tikrai šiandien didelė, tai nėra valstybės įmonės, kur ten atlyginimų skirtumas yra didžiulis, kartais keliolika kartų, keletą kartų skiriasi. Čia yra mūsų apsisprendimo reikalas. Tiesiog reikia vertinti. Mes tikrai negalime šiandien pasakyti tiems darbuotojams, tarnautojams, kurių yra atsakomybės ribos visiškai kitokios, kad tu per daug gauni. Viešojo sektoriaus tikrai nėra stebuklingi atlyginimai. Bent jau su Biudžeto įstatymo paketu ateina bazinio dydžio kėlimas. O jeigu apsispręsimė, kad ne visiems reikia, tada lieka tik koeficientų koregavimas.

PIRMININKAS. Ačiū, premjere. Aš dar norėčiau, kad Vyriausybė šiek tiek palauktų. Aš turiu keletą informacijų. Pirmiausia kviečiu Seimo narius... Jūs turbūt žinote, kad šiandien paskutinę dieną dirba M. Sinkevičius. Aš siūlyčiau padėkoti jam ir paploti. (*Plojimai*) Ačiū, Mindaugai. Linkime tau tolesnės karjeros.

Gerbiami kolegos, pagaliau po visokių nuotykių, kaip suprantu, atvyko Seimo Pirmininkas su delegacija ir atvežė tokią ypatingą dovaną. Pirmininke, aš net nedrįstu jos pakelti, tai yra Belgijos Atstovų Rūmų prezidento Z. Brakės dovana, taip suprantu. Teisingai? Gal mes taip atsargiai ir baigsime šitą posėdį? (*Balsai salėje, gongas*)

Nesudužo, krištolas. Ačiū, kolegos. Posėdis tęsime 15 valandą.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 108 STENOGRAMA

2017 m. spalio 12 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja I. ŠIAULIENĖ

PIRMININKĖ (I. ŠIAULIENĖ, LSDPF). Gerbiamieji kolegos, pradedame šios dienos popietinį Seimo plenarinį posėdį. (*Gongas*)

Popietinio posėdžio darbotvarkės 1 klausimas – Seimo nutarimo... (*Balsai salėje*) Registruotis? Prašau registruotis.

Užsiregistravo 53 Seimo nariai. (*Triukšmas salėje*) Kolegos! Prašyčiau sumažinti pokalbio decibelus.

15.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos vadovo paskyrimo“ projektas Nr. XIIIIP-1164 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos vadovo paskyrimo“ projektas Nr. XIIIIP-1164. Seimo Pirmininkas jau tribūnoje. Prašome pateikti.

V. PRANCKIETIS. Kolegos, pagal Seimo kontrolierių įstatymo 28 straipsnio 1 dalį Seimo Pirmininko teikimu Seimas skiria Seimo kontrolierių įstaigos vadovu vieną iš jau paskirtų Seimo kontrolierių. Siūlau Seimo kontrolierių įstaigos vadovu skirti Seimo kontrolierių, teisininką, buvusį Konstitucinio Teismo teisėją, teisėtyrininką Augustiną Normantą.

A. Normantas trečią kadenciją eina Seimo kontrolieriaus pareigas. Jau yra buvęs šios įstaigos vadovu, taip pat yra dirbęs Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitete, Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko pavaduotoju. Be to, daugiau nei 40 metų dirba Vilniaus universitete, Teisės fakultete. Šiuo metu yra profesorius.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiame pretendentą į Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos vadovus Seimo kontrolierių A. Normantą.

A. NORMANTAS. Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, norėčiau padėkoti gerbiamam Seimo Pirmininkui už parodytą pasitikėjimą skiriant, teikiant mane dar vienai Seimo kontrolierių įstaigos vadovo kadencijai.

Seimo kontrolieriai padeda žmogui ginti jo teisę į gerą viešąjį administravimą, prižiūri, ar valdžios įstaigos tinkamai tarnauja žmonėms, vykdo nacionalinę kankinimų prevenciją bei skatina pagarbą žmogaus teisėms. Paprastai tariant, Seimo kontrolieriai visomis įstatymo suteiktomis priemonėmis stengiasi, kad žmogaus teisės ir laisvės nebūtų pažeistos, o jeigu jos yra pažeistos, stengiasi žmonėms padėti. Siekdami būti kuo arčiau žmonių, rengiame gyventojų priėmimus ne tik įstaigoje, bet ir savivaldybėse, taip pat lankomės laisvės apribojimo vietose.

Norėčiau pasakyti, kad rekomendacijos, kurias teikiame atlikę skundų tyrimus, yra viena iš pagrindinių priemonių, leidžiančių ne tik ištaisyti situaciją, bet ir užkirsti kelią galimiems žmogaus teisių pažeidimams ateityje.

Seimo kontrolieriai kasmet pateikia per 2 tūkst. rekomendacijų tiek valstybės, tiek savivaldybių institucijoms. Ir ypač džiugina veiksmingai įgyvendinamos mūsų rekomendacijos, tai pastaruoju metu išaugo iki 96 %, o 2012 metais šitas procentas buvo tikrai 65 %. Neabejotina, kad prie didelio rekomendacijų įgyvendinimo prisidėjo Seimo kontrolierių kompetencija nagrinėjant skundus, išsami Seimo kontrolierių išvadų teisinė argumentacija, be kurios toks didelis įvykdytų rekomendacijų skaičius tikrai nebūtų įmanomas. Tai lėmė ir institucijų pakitęs požiūris į Seimo kont-

rolierių įstaigą ir pasiryžimą bendradarbiauti sprendžiant Seimo kontrolierių nustatytas žmogaus teisių problemas įgyvendinant jų rekomendacijas.

Būdamas Seimo kontrolierių įstaigos vadovu didelį dėmesį skyriau Seimo kontrolierių įstaigos žinomumo, Seimo kontrolierių autoriteto ir teikiamų išvadų pagrįstumo didinimui. Visuomenės nuomonė atskleidė, kad 59 % gyventojų žino, kur kreiptis dėl pažeistų savo teisių, ir net 43 % kreiptųsi į Seimo kontrolierių.

Man vadovaujant Seimo kontrolierių įstaigai, tapome nacionaline prevencijos institucija. Nuo 2014 metų vykdydami nacionalinę kankinimų prevenciją Seimo kontrolieriai nuolat lankosi laisvės apribojimo vietose, kurių, atkreipiu gerbiamųjų Seimo narių dėmesį, yra per 450. Per trejus metus buvo aplankyta net 150 institucijų ir jau pirmieji šios funkcijos vykdymo metai leido įsitikinti šios funkcijos reikšmingumu ir svarba. Apsilankymai įvairiose institucijose leido išsiaiškinti sisteminės problemas, kurių mes negalėdavome pastebėti nagrinėdami skundus.

Svarbus Seimo kontrolierių veiklos baras yra ir tarptautinis bendradarbiavimas. Būdami Jungtinių Tautų, Europos Tarybos komiteto nariai, bendradarbiaudami su ombudsmenų institucijomis mes ne tik darome pranešimus, bet ir patys organizuojame mokymus, pavyzdžiui, praeitais metais dalyvavo 18 valstybių atstovai, kai mes organizavome mokymus dėl psichiatrinėse ligoninėse išskylančių problemų.

Konstruktiviai bendraudama su Seimo Žmogaus teisių, Užsienio reikalų komitetais, valstybės institucijomis ir kitomis žmogaus teisių gynimo organizacijomis, Seimo kontrolierių įstaiga aktyviai dalyvauja formuojant bendrąją žmogaus teisių apsaugos koncepciją, politiką ir praktiką valstybėje.

Baigdamas norėčiau pabrėžti, kad mūsų paskirtis – siekti, kad valdžios įstaigos tarnautų žmonėms, tinkamai vykdytų joms pavestas funkcijas. Būdami tarpininkais tarp valdžios ir žmogaus atkreipiame dėmesį į pareigūnų aplaidumą darbe, įstatymų ar kitų teisės aktų nesilaikymą ir visomis išgalėmis stengiamės padėti žmonėms išspręsti jų problemas.

Vildamasis, kad Seimas parems mano kandidatūrą, noriu naudodamasis proga Seimo paprašyti pritarimo Seimo narių pateiktoms pataisoms dėl nacionalinės žmogaus teisių institucijos funkcijų įtvirtinimo Seimo kontrolierių įstatyme. Įstatymo pataisos jau yra registruotos.

Jei Seimas išreikš pasitikėjimą manimi ir turėsiu galimybę dar vieną kadenciją tęsti darbą kaip vadovas, kartu su kitu Seimo kontrolieriumi ir įstaigos darbuotojais aktyviai sieksiu, kad Seimo kontrolierių įstaigos, kaip nacionalinės žmogaus teisių institucijos, funkcijos būtų įgyvendinamos visa apimtimi. Tikiu, kad tai prisidės prie įstaigos autoriteto ir pasitikėjimo valstybe didinimo. Ačiū.

PIRMINKĖ. Dėkojame. Jūsų nori paklausti devyni Seimo nariai. Pirmasis klausia M. Majauskas. Prašau. Nematome. Tada prašome R. Šalaševičiūtę.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDPF*). Gerbiamas A. Normantai, buvo paminėta, kad jūs dirbate trečią kadenciją, ir, kiek aš pamenu, trečią kadenciją dirbate kaip įstaigos vadovas. Kadangi praeitą kadenciją buvau Žmogaus teisių komitete, jums teikiant ataskaitas ne kartą buvo išsakytos pretenzijos, kad yra pasigendama Seimo kontrolierių įstaigos darbo viešumo. Aš ir noriu paklausti, ar to viešumo nėra todėl, kad neturite viešųjų ryšių specialistų, ar todėl, kad per mažas finansavimas, ar tiesiog paprasčiausiai neturite ką viešinti?

A. NORMANTAS. Ačiū už dėmesį ir už klausimą. Norėčiau patikslinti, kad įstaigos vadovu aš dirbu tik pirmą kadenciją, prieš tai dirbau tik Seimo kontrolieriumi. Dabar, atsakydamas į jūsų klausimą, norėčiau pasakyti, kad prisimindami jūsų pastabas komitete iš tikrųjų labai sustiprinom viešinimą. Noriu atkreipti Seimo narių dėmesį į tai, kad mūsų vienas iš pagrindinių ginklų yra viešumas. Ko bijo biurokratai? Biurokratai bijo viešumo.

Viešinimas mūsų rekomendacijų... Pirmiausia yra viešinama mūsų tinklalapyje, toliau pagal teisės aktus kiekviena valstybės institucija privalo pavišinti mūsų rekomendacijas savo tinklalapyje ir, be kita ko, turi nurodyti, kaip įgyvendina mūsų rekomendacijas. Taip pat apie 1 tūkst. adresatų yra mūsų... Mes teikiame informaciją visoms institucijoms. Toliau, esame laimėję konkursą dėl sklaidos radijuje. Aš esu įsitikinęs, kad šita sklaida yra pakankama. Kita vertus, mes puikiai suvokiame, kad geros žinios ne visada yra priimtinos. Ir šiuo atveju, manau, jeigu būtų

finansavimas, galėtume užpirkti vieną kitą laikraštį, bet, man atrodo, yra pakankamas. Mes orientuojamės ir į viešumą, bet pirmiausia mums yra svarbus žmogus.

PIRMININKĖ. Klausia J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, ačiū už prisistatymą dar kartą ir paminėjimą tam tikrų sėkmių, pirmiausia turiu omenyje rekomendacijų įgyvendinimą, informaciją apie tai, ko trūksta, kad reikia dar kai kurių įstatymo pataisų. Bet gal galėtumėte trumpai pasakyti, kadangi kaip vadovui teks spręsti tas silpnąsias vietas, sakykim, dėl rekomendacijų neįgyvendinimo, ar turite kokių nors apibendrinimų, kodėl, sakykim, kai ko nepavyksta padaryti ir kokios būtų tendencijos?

A. NORMANTAS. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų pradėčiau nuo mūsų prigimties, institucijos prigimties. Mes nesame represinė institucija ir mūsų... Ką reiškia rekomendacija? Rekomendacija reiškia, kad, mieli pareigūnai, jūs nesilaikote įstatymų, prašome padėti žmogui išspręsti žmogaus problemas ir t. t., ir t. t. Vadinasi, šiuo atveju prievartinio aspekto mūsų rekomendacijose nėra. Bet, kita vertus, ar gali būti situacija, kai konstitucinė institucija, kokia yra Seimo kontrolierių, pateikia tam tikras rekomendacijas, iš viso nereaguoti? Iš tikrųjų turi išnagrinėti mūsų rekomendacijas, pateikti argumentuotus atsakymus, kodėl įvykdo arba kodėl neįvykdo. Ir norėčiau akcentuoti dar vieną dalyką – aš ką tik paminėjau, kad mūsų rekomendacijos vykdomos jau apie 96–97 %. Štai jums pavyzdys. Rekomenduojame, sakykime, sutvarkyti kelius. Savivaldybė atsako: nėra pinigų. Tačiau mes pasiekiame, kad savivaldybė, sudarydama kelių tvarkymo planus, įtrauktų, kitaip sakant, kad būtų skaidrumas, viešumas, kad žmogus žinotų, kad iš tikrųjų ta problema bus išspręsta.

O dėl įstatymo keitimo, šiuo atveju aš tikrai nematau reikalo.

PIRMININKĖ. Klausia V. Kamblevičius. Prašom.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, pirmininke. Aš norėjau jums užduoti tokį klausimą. Dabar yra visur madinga, daug įstatymų priėmėme, direktorių, kitokių vadovų rotacija. Ar nereikėtų rotacijos įvesti ir pas jus, kaip jums atrodo?

A. NORMANTAS. Šiaip galbūt, bet... Šiuo atveju ombudsmenai, šiuo atveju mes esam Seimo kontrolieriai, tai patirtis yra tokia, šitos tradicijos, kurios yra viešajame administravime, netaikomos. Esame tarptautinio ombudsmenų instituto nariai, aš puikiai esu susipažinęs su europine patirtimi ir pasaulio patirtimi. Štai Švedijos, tai yra Danijos, ombudsmenas dirbo 25 metus. Kitų... Bet šiuo atveju įstatymo leidėjo valioje, jeigu galvojate, kad reikės, tai aš didelių problemų nematau, nes patyrimas, autoritetas ateina ne iš karto, o šiaip šita valstybės institucija, neturėdama imperatyvių įgaliojimų, remiasi autoritetu.

PIRMININKĖ. Klausia R. Sinkevičius.

R. SINKEVIČIUS (LSDPF). Labai ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamasis profesoriau, man vis prisimena mūsų bendras darbas nagrinėjant skundus transporto infrastruktūros klausimais, keleivių vežimo klausimais. Tikrai aš dirbdamas pagal atitinkamą statusą toje srityje turėjau malonumą gauti iš jūsų daug rekomendacijų, kurios buvo teisiškai labai giliai išnagrinėtos, pagrįstos, ir manau, kad tarpusavyje dirbdami mes kai kurias problemas sėkmingai išsprendėme.

Džiugina ir jūsų, sakykim, tarptautinė padėtis bei tarptautiniai ryšiai. Jūs tikrai Seimo kontrolieriaus veiklos kartelę pakėlėte į labai aukštą lygį ir dabar girdžiu, kad dar Seime įregistruota pataisa, leisianti tą lygį išlaikyti ir tobulinti. Klausimas kitas, ar yra pakankamai įstaiga finansuojama, nes tam reikalingi ir mokymai, komandiruotės, užsienio išvykos, ir ryšiai, kaip yra šioje srityje? Mes kaip tik artėjame prie biudžeto svarstymo, ar viskas čia gerai?

A. NORMANTAS. Labai dėkoju už gražius žodžius. Iš tikrųjų aš paminėjau, kad Seimo kontrolieriai, arba ombudsmenai, tarptautiniu požiūriu yra tarpininkai tarp valdžios ir žmogaus, ir tiktai kalbėdami argumentais su valstybės institucijomis mes galime pasiekti tą bendrą rezultatą.

Į antrą klausimą... Aš ne be reikalo paminėjau įregistruotą įstatymą. Vadinasi, šiuo atveju mums yra suteikta visiškai nauja funkcija, ir aš noriu atkreipti Seimo narių dėmesį, kad dabartiniu metu mūsų institucija vykdo tris savarankiškas funkcijas. Pirma, pagal Konstituciją nagrinėja skundus, antra, vykdo uždarų laisvės vietų stebėseną ir, trečia, dabar šita... Mes buvome akredituoti šiais metais ir tapome Nacionaline žmogaus teisių institucija. Natūralu, kad mes pateikėme

paraiškas dėl... Šiai funkcijai įgyvendinti tikrai reikės papildomo finansavimo. Norint atsakingai ir gerai dirbti, turint naują funkciją, juo labiau ir teisinis reguliavimas yra toks, turi būti finansavimas. Aš viliojosi, kad būsime, mūsų institucija bus išgirsta. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamasis kontrolieriau, norėčiau pasiteirauti. Aš čia, į kairę pusę. Norėčiau pasiteirauti. Į dešinę. Norėčiau pasiteirauti jūsų dėl tarpinstitucinio bendradarbiavimo, dirbant jūsų darbus. Ankščiau būdavo kalbų, pasikeitimas funkcijų dėl savivaldybių kontrolieriaus tarnybų. Norėčiau pasiteirauti, ar vyksta bendradarbiavimas, ir norėčiau paklausti, ar nemanote, kad savivaldybių kontrolieriaus tarnybos galėtų būti kaip nors perduotos arčiau valstybės, kad tai būtų tam tikras jūsų įrankis iš esmės vietoje geriau matant situaciją? Ačiū.

A. NORMANTAS. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų įvairiose valstybėse yra įvairūs modeliai. Paprastai regionuose yra institucijos filialai, paprastai didelėse valstybėse. Tačiau kodėl gi ne? Prieš keletą metų, kaip jūs teisingai pasakėte, buvo idėja, kad galbūt savivaldybės tam tikrai institucijai būtų galima deleguoti šitų funkcijų. Bet, matote, kur yra problema? Lietuva yra nedidelė. Dabar žmonės turi galimybę skambinti nemokamai, gali rašyti internetu, gali rašyti ir esant reikalui, jeigu yra problemų, mes patys atvažiuojame į vietą. Reikėtų pasverti, ką mes laimime, įsteigdami papildomas darbo vietas. Aišku, turėtų būti ir finansavimas. Asmeniškai aš galvoju, kad dabartinė situacija yra pakankama.

PIRMININKĖ. Klausia S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Gerbiamasis profesoriau, gerbiamasis įstaigos vadove, ačiū jums ir jūsų įstaigai už korektišką darbą. Noriu pasakyti, kad jums žmonės tiki ir pasitiki, tačiau jūsų darbas, man regis, panašus į Seimo narių. Žmonės į jus ir į Seimo narius kreipiasi kaip į paskutinę viltį. Tačiau apsisuka ratas ir žmonės, patikėję jūsų institucija, dar kartą grįžta iš naujo prie to paties. Jūs sakėte, kad nesate represinė įstaiga, bet kaip, jūsų nuomone, Seimas galėtų prisidėti ar kokias konkrečias įstatymų pataisas daryti, kad jūsų įstaigos poveikumas, veiksmingumas būtų didesnis? Ačiū.

A. NORMANTAS. Labai ačiū už klausimą. Tikrai šita problema visą laiką kylo. Jūs labai teisingai pasakėte vieną mintį – kartais žmogus ateina ir pasako, kad tai paskutinė viltis. Tačiau, būdami paskutinė viltis, mes, ypač tais atvejais, kai yra pereiti visi teismai, priimti sprendimai, tikrai tiek jūs, gerbiamieji Seimo nariai, tiek ir mes nieko negalime padėti. Kartais labai svarbu žmogui pasakyti, kad jie šiuo atveju padarė viską, tačiau įstatymai yra tokie, kokie yra.

Reikia atsižvelgti į Seimo kontrolierių institucijos prigimtį. Kaip paminėjau, jeigu suteiksime prievartinius įgaliojimus, tai mes netapsime ombudsmenais, bet būsime viena iš viešojo administravimo institucijų. Aš noriu atkreipti dėmesį į tai, kad mes gauname pluoštus skundų dėl teismų darbo. Puikiai suprantame, kad teisingumą vykdo tik teismai. Šiuo atveju teismo sprendimas yra įstatymas, jie yra nevykdomi. Šitas argumentas, kad jeigu mums suteiks ir viskas bus išspręsta, yra, švelniai tariant, nelabai... Yra kitas dalykas, svarbu, kad tos institucijos vykdytų ir iš tikrųjų vykdo, kalbant pasiekiamas rezultatas.

PIRMININKĖ. Klausia V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamasis profesoriau (pažvelkite į kairę pusę), norėčiau jūsų paklausti tiesiog kaip eksperto, daugelį metų dirbančio žmogaus teisių srityje, kaip jūs vertinate bendresniu požiūriu situaciją žmogaus teisių srityje Lietuvoje, ypač turint galvoje, kaip jūs minėjote, kad kas metus teikiate rekomendacijas įvairioms įstaigoms, tokioms kaip psichikos sveikatos įstaigos, įkalinimo įstaigos? Ar pakankamai atsižvelgiama į jūsų rekomendacijas, ar matote, kad metai iš metų pasiekiamas koks nors progresas, ir kaip mūsų valstybė, mūsų šalis atrodo kitų Europos Sąjungos šalių kontekste?

A. NORMANTAS. Ačiū už dėmesį. Labai geras klausimas. Čia išskirčiau du aspektus. Pirma, laisvės apribojimo vietas, t. y. įkalinimo įstaigos, antra, psichiatrinės. Tiek viena, tiek kita yra labai reikšminga.

Dėl įkalinimo vietų. Iš tikrųjų jūs puikiai suvokiate, kad problemos yra labai sudėtingos ir tiek Europos Tarybos institucijos, tiek Jungtinių Tautų mums teikia priekaištus, kad pirmiausia yra nesprendžiami naujų kalėjimų statybos klausimai, blogos kalinimo sąlygos; toliau, elgesys su

nuteistaisiais neatitinka standartų. Kartu norėčiau atkreipti dėmesį į tuos žmones, į problemas tų žmonių, kurie dirba laisvės apribojimo vietų įstaigose. Tai yra prižiūrėtojai ir t. t. Pažiūrėkime, koks yra sudėtingas darbas ir koks yra atlyginimas. Įsivaizduokite, pataisos įstaigoje, kurioje yra 2 tūkst. nuteistųjų, vakare lieka 14 pareigūnų, kurių atlyginimas yra vos minimumas.

Štai jums maždaug atsakymas į šitą klausimą. Būkime *biedni*, bet teisingi, nuteistieji kreipiasi į mus, kreipiasi į teismus, teismai priteisia baudas, šiuo atveju mes mokame dar papildomai, ne tik kad išlaikome ten, bet ir iš savo biudžeto dar, tiksliau sakant, iš mūsų kišenės.

PIRMININKĖ. Dėkojame kontrolieriui. Klausimams skirtas laikas baigėsi. (*Balsai salėje*) Baigėsi klausimams skirtas laikas. Kolegos, jūs susitiksime dar kitą savaitę frakcijose. Susitikimų tvarkaraštį rasite Posėdžių sekretoriате. Pagrindinis komitetas – Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstymo data – spalio 19 diena.

A. NORMANTAS. Ačiū visiems.

PIRMININKĖ. Iš popietinės darbotvarkės mums liko dėl balsavimo motyvų, tai yra priėmimo stadijoje buvo padaryta pertrauka. Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-549(3). Priėmimo stadija. Į tribūną kviečiu gerbiamąją V. Vingrienę. Dėl vedimo tvarkos (atsiprašau, gerbiamoji Virginija) – profesorius K. Glaveckas. Prašom.

K. GLAVECKAS (LSF). Labai ačiū, pirmininke. Aš norėjau paklausti, bet neužteko laiko paklausti. Vyriausybė šiems metams sumažino asignavimus kontrolieriaus įstaigai 16 tūkst. eurų. Tai iš tikrųjų rodo požiūrį, kad jinai nėra tokia svarbi institucija, kaip mes visi norėtume. Todėl, jausdamas visą pagarbą vadovams, iš tikrųjų manau, kad jeigu mes tą įstaigą kaip nors uždarytume, tai sutaupytume 1 mln. 40 tūkst. eurų, kurie galėtų būti skirti kitiems dalykams, kurie būtų efektyvesni. Ačiū. Pagarba visiems dirbantiems. Ir dar trečia. Daugiau nėra vienas, išskyrus Pirmininką, neatvyko čia klausyti pranešimo. Labai keista.

PIRMININKĖ. Dėkojame.

Kolegos, grįžtame prie Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo. O, dar nori. Nuo...

A. PALIONIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiu profesorių ir kaip Biudžeto ir finansų komiteto kolegą, taip, jis pasakė teisingą skaičių, kad sumažino 16, bet pridėjus darbo užmokesčio 18 mln. ir atėmus VIP'o lėšas, kurios nereikalingos, tai bendra suma išeina, kad galutinis rezultatas minusinis, bet darbo užmokesčio fondas padidės 18 mln.

15.29 val.

Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-549(3) (priėmimo tęsinys)

PIRMININKĖ. Dėkojame A. Palioniui už patikslinimą ir grįžtame prie Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 8 straipsnio pakeitimo įstatymo priėmimo.

Taigi 1 straipsnis. Dėl 1 straipsnio buvo gautas pasiūlymas. Deja, jis neatitinka Statuto reikalavimų, jis registruotas yra šiandien 10.20 val. Neišlaikyti tik... (*Balsai salėje*) Viskas, kolegos.

Taigi 1 straipsnis. J. Razmos pasiūlymas ir komiteto nuomonė, gerbiama Virginija. J. Razma dar pateiks.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš manau, mes tikimės, kad sugebėsime netrukus priimti esmingesnius sprendimus, kad kiekvienoje didesnėje gyvenvietėje privalo būti taromatas. Manau, kad dabar nekorektiška būtų, kaip yra pagrindiniame projekte, apsinkinti papildomai miestelių parduotuves, kurios yra nuo 60 iki 90 kv. metrų. Dabar tokios parduotuvės neprivalo surinkti užstatinės taros. Žinoma, jos gali tai daryti, jei nori privilioti klientų, gali tai daryti, bet iš tikrųjų kitoms nėra tokių sąlygų. Nemanau, kad čia reikėtų tokiam smulkiam verslui būtent šioje dalyje uždėti tą našta, kad koks nors vietinis iš šiukšlių dėžių renkantis asmuo čia turėtų patogesnes galimybes čia pat tuščią išsikeisti į pilną butelį. Man atrodo, kad vis tiek daugelis nuvažiuoja į miestus, į rajonų centrus, yra taromatai, civilizuotai visa tai išsprendžia. Nereikia apsinkinti to smulkaus verslo, todėl aš siūlau palikti 90 kvadratų ribą, kaip yra dabar, miestelių parduotuvėms.

PIRMININKĖ. Prašom, pranešėja.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas nepritaria gerbiamojo J. Razmos siūlymui, argumentuodamas tuo, kad vis dėlto turi būti sudaryta galimybė ir mažų miestelių gyventojams gražinti užstato sistemoje dalyvaujančias pakuotes. Paliekama išimtis tik toms parduotuvėms, kurių prekybos plotas mažesnis negu 60 kv. metrų. Mes manome, kad vis dėlto gyventojai turi turėti galimybę priduoti savo miestelyje, o nesivarginti važiuoti į miestus tą padaryti. O jei kas nors susirenka kur nors paežerėse paliktas pakuotes ir priduoja jas, gaudami užstatą, tai yra tik socialinis, ekonominis teisingumas. Aš manau, kad tai yra geras dalykas. Taigi komitetas nepritaria J. Razmos siūlymui.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, girdėjote komiteto nuomonę. Kadangi siūlymas priėmimo stadijos, reikėtų mums, Seimui, žinoti, ar yra 29 Seimo nariai, remiantys J. Razmos pataisą, kad svarstytume. Prašom elektroniniu būdu išreikšti nuomonę.

Yra pakankamai. Taigi motyvai. Kas palaikote? Tuoju, minutėlę. Už yra 43, prieš – 4, susilaikė 17. Taigi už, palaikyti nori P. Saudargas. Prašom. Nėra salėje. K. Mažeika. Irgi nematome. Tada J. Liesys. Motyvai prieš.

J. LIESYS (LSF). Aš prieš ir galiu pasakyti kodėl. Nei 60, nei 40, nei 140 neišsprendžia kvadraturės problemos. Sprendžia parduotuvės pavadinimas ir jos atsiradimas bet kur. Jeigu mes kalbame apie kaimo parduotuves, tai jūs pažiūrėkite, kokios ten kainos. Miestiečiai laimi, mieste mažesnės. Net duonos kepaliukas yra daug brangesnis šitose kaimo parduotuvėse. Ir kalbama apie tai, kad toli vežti, mažai pirkėjų, tai mes ir branginame. Tai tą valstietį, arba, sakykime, žmogų, kuris gyvena kaime, pjauname iš visų pusių ir dar nesurenkame į taromatus. Į taromatus tesurenka, tegul gamintojai pastato ir nebus jokių problemų. Šiuo metu, aš manau, nėra būtina net palaikyti tokių ir net nereikia svarstyti. Taromatai turi būti, jei yra įstatymu numatyti, tik reikia, kad būtų parduotuvės pavadinimas, ir nereikia jokių kvadratūrų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, balsuosime dėl J. Razmos pasiūlymo. Jis siūlo nuo pareigos atleisti pakuočių pardavėjus, kurie prekiauja miestelių parduotuvėse. Prašom išreikšti poziciją. Komiteto pozicija buvo nepritari.

Balsavo 90 Seimo narių: už – 29, prieš – 20, susilaikė 41. Taigi J. Razmos siūlymui nėra pritarta.

Dėl 1 straipsnio 2 dalies taip pat yra tokios pačios esmės J. Razmos siūlymas. Ar dar norėsite kalbėti? Ne. Neprašote balsuoti. Ar galime priimti 1 straipsnį? Bendru sutarimu. Dėkoju.

Dėl 2 straipsnio – dėl įsigaliojimo. Taip pat J. Razma siūlė įsigaliojimo datą. Šiaip įstatymas įsigaliojotų 2019 m. gegužės 1 d. Prašau. J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš suprantu, kad gegužės 1 dieną gal daugiau tos taros atlieka, čia yra socialdemokratų šventė, bet vis dėlto siūlau, jeigu jau darome sprendimą, šiek tiek keičiame tą situaciją dėl taros supirkimo, tai čia ne tas atvejis, kad reiktų kokių nors investicijų, kad reiktų duoti laiko. Vieniems palengviname, kitiems uždedame papildomą našta. Manau, kad viskas gali įsigaliojoti, kai Prezidentė pasirašys įstatymą, viskas gali pradėti veikti iš karto.

PIRMININKĖ. Ar yra 29 (gal išklausysime?), remiantys J. Razmos siūlymą?

Taigi, balsavo 52: už – 31, prieš – 1, susilaikė 20. Remiančių pakanka, svarstysime.

Dėl vedimo tvarkos – A. Skardžius. Prašom per šoninį mikrofoną.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Aš manau, kad per Gegužės pirmąją, po socialdemokratų šventės J. Razmos surinkti buteliai ir tie taromatai tikrai neišgelbės jūsų rinkimų biudžeto.

PIRMININKĖ. Gerai, kolegos, nenukrypstame. Prašau komiteto nuomonės, kodėl nepriimtinas siūlymas, kad įstatymas įsigaliojotų nuo priėmimo.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas nepritarė šitam siūlymui ir tikrai gegužės pirma diena nėra susieta su Darbo žmonių švente. Čia tiesiog pagal Teisėkūros įstatymą yra dvi įsigaliojimo datos, tai yra gegužės pirma ir lapkričio pirma diena. Kodėl būtent tokia siūloma data, nuo gegužės 1 dienos? Todėl, kad Europos teisės departamentas yra pateikęs pastabą, kad reikės šį projektą notifikuoti Europos Komisijoje ir suderinti, todėl reikia laiko. Juo labiau kad ir techninis pasiruošimas būtų mažų miestelių parduotuvėms, tai pagrindinis notifikavimas Europos Komisijoje, todėl

siūlome laikytis 2019 m. gegužės 1 d. įsigaliojimo datos ir prašome nepritarti J. Razmos siūlymui įsigaliojimą laikyti nuo įstatymo priėmimo dienos.

PIRMININKĖ. Ar galime...

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Nuo 2019 m. gegužės 1 d., taip.

PIRMININKĖ. Ar užsirašiusieji už, prieš dėl straipsnio, ar dėl viso norite kalbėti?

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Ne, aš dėl straipsnio.

PIRMININKĖ. Prašau, dėl pataisos.

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Aš palaikau kuo vėlesnį laiką, nes šitas įstatymas tikrai smarkiai pablogins mažiesiems verslininkams, kurie turi parduotuves 30 kv. metrų, ir dabar rankiniu būdu turės priimti tarą. Tai kuo toliau, tuo geriau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Aš taip pat nepritariu J. Razmos siūlymui, pritariu, kad tai įsigaliojotų nuo 2019 m. gegužės 1 d. Iš tikro mūsų labai svarbios pataisos, nesulaukiame laiko ir negalime svarsdyti. Manau, kad reikėtų taisyti šį įstatymą, jeigu jis bus priimtas. Senas įstatymas taip pat nėra blogas. Jeigu mes dabar priimsime šitą įstatymą, kaimuose parduotuvės bus atleistos nuo prievolės surinkti tarą. Taip. Aš manau, tai tikrai nėra geras įstatymas. Negirdėjau nė vienos kaimo parduotuvės skundžiantis, kad joms yra didžiulė problema surinkti tarą. Aš tik girdėjau verksmą atliekų tvarkymo operatorių, kad jiems mažas pelnas, nes didelį procentą pakuotės gražina atgal į taromatus. Be abejo, pakuotės administratoriai siekia, kad kuo mažesnį skaičių pakuočių gražintų ir kad kuo daugiau miškuose būtų taros, tuo jiems didesnis pelnas. Jeigu įsigalios nuo 2019 metų, mes spėsime pataisyti šį įstatymą ir priimti, kad būtų visuotinis išplėstas taros surinkimas ir kad tikrai kiekvienoje seniūnijoje, ne tik seniūnijoje, didesniuose kaimuose būtų įrengti taromatai. Šiandien tos problemos nesprenđiate.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsimė dėl J. Razmos siūlymo. Kas jį palaikote, balsuojate už, kas remiate komiteto nuomonę, balsuojate prieš.

Balsavo 77 Seimo nariai: už – 21, prieš – 29, susilaikė 27. J. Razmos siūlymui nepritarta. Lieka komiteto nuomonė ir įstatymas įsigalios nuo 2019 m. gegužės 1 d.

Ar galime priimti bendru sutarimu 2 straipsnį? Dėkoju. Ir motyvai dėl viso straipsnio. Dėl viso teikiamo įstatymo, atsiprašau. Prieš yra užsirašęs kalbėti R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Iš tiesų aš ir svarstymo studijoje, ir šiandien pasisakiau, kodėl jis neturėtų būti priimtas. Manau, kad geriau iš viso jo nepriimti, o liktų galioti toks, koks jis yra šiandien, dabar. Mes, Seimo narių grupė, įregistravome pasiūlymą, bet negalėjome šiandien pristatyti, nes Seimo posėdžio pirmininkė rytiniame posėdyje jau buvo paskelbusi priėmimo stadiją ir negalėjome svarstyti. Mes siūlėme aiškiai, kad jeigu parduotuvės ir prekybos taškai yra atleidžiami nuo prievolės rinkti šitą mokestį, tai iš tikrųjų logiška ir taip turėtų būti, pakuotę, ne mokestį, atsiprašau, tai tokiu atveju administratorius būtų įpareigojamas gyvenvietėje, seniūnijoje įrengti, pastatyti aparatą, pastatyti įrenginį, kuriame būtų surenkama. Taip, taip yra normaliam civilizuotame pasaulyje, tokie dalykai, mes dabar bandome grįžti atgal, kad žmonės, darbuotojai, prekybininkai, pardavėjai rankomis rinktų tuos vadinamuosius bambalius. Todėl aš tikrai prašau kolegų balsuoti prieš, gal susilaikyti, nepriimti tokio įstatymo projekto, kad liktų galioti toks, koks yra.

PIRMININKĖ. Už kalba J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Nors nebuvo priimtos mano pataisos, bet aš dėl to nenusiteikiu prieš, nes manau, kad komitetas tuo projektu vis tiek padarė gerą žingsnį, kad ir nelabai skubų, tik po pusantų metų prasidedantį reikiama kryptimi. Iš tikrųjų reikia matyti labai mažų kaimo parduotuvių situaciją. Kai kolegos aiškino, kad niekas nesiskundė, tai tikrai siūlau nueiti ir pasižiūrėti, ką reiškia vasaros metu mažoje parduotuvėje į tuos maišus kimšti tarą su gėrimų likučiais, kur skraido musės, nėra vietos, atiduoda tą tarą vežėjams, paskelbia, kad kažkiek procentų išbrokavo, nei tu pasiginčysi, nei ką. Tai tikrai yra tokia našta, kuri buvo užkrauta ir kurią mes iš tikrųjų galėjome iš karto ryžtingiau užkrauti tiems, kurie turi organizuoti tą taros supirkimą kaip tam

tikrą biznį su taromatais. Aš tikiuosi, kad gal per pusantrų metų mes padarysime tą žingsnį dėl taromatų platesnio įdiegimo reikalavimų. O dabar pritarkime, kad nors pačios mažiausios kaimo parduotuvės turėtų viltį, kad joms gyvenimas bent po pusantrų metų palengvės.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – K. Mažeika, bet nematyti salėje. Tuomet prašau P. Gražulį.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiami Seimo nariai, nesu labai kategoriškai prieš šį įstatymą, jau išsčiau tam tikras abejones. Iš tikro, ką J. Razma sako, tai tenka bendrauti su kaimo parduotuvėmis, su jų savininkais, kad būtų koks nors nusiskundimas, kad jiems didelė našta surinkti tarą ir pristatyti į taromatus, na, negirdėjau, galbūt tos temos neliečiau. Iš tikro tapo Lietuva švaresnė, miškai švaresni, žmonės nepalieka taros namuose, o ją gražina. Ir tai tikrai žingsnis į priekį. Gaila, kad šiame įstatyme nėra išplėstas taros surinkimas. Aš manau, ir stiklinę tarą privalėtų priimti be jokių ginčų, ir žmonėms gražinti pinigus, ne tik plastikinę, bet ir iš skardos pagamintą. Aplinkos apsaugos komitetas dar turėtų padirbėti, yra pusantrų metų ir prievolę suteikti taromatus pastatyti visuose kaimuose arba miesteliuose, kur yra daugiau arba bent tūkstantis gyventojų. Ir nebūtinai prie parduotuvės, žmogus galėtų nunešti savo gyvenvietėje, kur yra taromatas, ir priduoti tarą, ir ne tik plastikinę, o ir stiklinę, ir metalinę. Tada tikrai Lietuvos miškai būtų daug švaresni. O šiandien, be abejonės, yra tokia sistema, kokia sukurta. Administratorius suinteresuotas, kad kuo mažiau pristatytų taros, nes tara palikta miškuose, o pinigai lieka administratoriaus kišenėje, šitų taromatų administratorių. Todėl gal iš esmės reikėtų peržiūrėti šitą sistemą, kad būtų suinteresuoti tą tarą surinkti ir...

PIRMININKĖ. Laikas!

P. GRAŽULIS (TTF). ...taromatų administratoriai.

PIRMININKĖ. Motyvai už – V. Vingrienė. Prašau.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, tikrai kviečiu palaikyti šį įstatymo pakeitimo projektą ir dar kartą pakartosiu, kad šiuo įstatymu suteikiama galimybė mažų miestelių gyventojams gražinti užstato sistemoje dalyvaujančias pakuotes, o kaimo mažosios parduotuvės yra atleidžiamos nuo prievolės, labai mažos parduotuvės, tai yra balkoninės parduotuvės, kurios galbūt neturi nei sandėliavimo patalpų, nei normaliai gali laikytis higienos reikalavimų, tai iki 60 kv. metrų kaimų parduotuvės atleistos nuo prievolės priimti užstatinę pakuotę.

O ką minėjo kolega P. Gražulis, nežinau, kokiomis sąlygomis jis gyvena, bet šiuo metu užstato sistemoje dalyvauja tiek skardinės, tiek stiklo tara, tiek plastiko pakuotės, nedalyvauja tik vyno ir stiprių alkoholinių gėrimų tara, dėl to įregistruota pataisa ir mes galbūt greitai laiku šį klausimą taip pat svarstysime. O už šitą galimybę mažų miestelių gyventojams pateikti užstatinę pakuotę ir atgauti užstatą, siūlau balsuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir motyvai prieš – J. Liesys.

J. LIESYS (LSF). Ačiū, pirmininke. Aš pakartosiu tą patį, ką ir sakiau, bet norėčiau pirmą kartą pritarti gerbiamo P. Gražulio nuomonei. Bet esmė yra ta, kad jeigu taromatas būtų kaime, o sako – vietos nėra... Pastatykime konteinerį, bus surenkama ir jokių problemų ten nebus. Administratorius, nežinau, kiek išbrokuoja mūsų buteliukų, kuriuos išgeriame, mes dabar ten paliekame. Reikėtų administracijos paklausti, ar dabar brokuoja, ar nebrokuoja Seimo narių naudotus buteliukus ir kiek jie uždirba. Vis dėlto išleista pakuotė. Jeigu mes priėmėme įstatymus, rūšiuojame šiukšles, tai juos rūšiuokime, viskas gerai. Dabar dėl taromatų priėmėme įstatymą, visiems jis negalioja. Turėtų galioti Lietuvoje visiems vienodas įstatymas, tada nereikėtų kalbėti, kad briedis ant ragų nešioja plastmasę, lapė gyvena konservų dėžutėje, o pagrindiniai taromatų tiekėjai su maišais ryte jau stovi prie jų eilėje. Ir tą, matyt, išnaikintume, ir viskas būtų labai gerai.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, motyvai už ir prieš dėl Pakuočių ir pakuočių atliekų pakeitimo įstatymo projekto išsakyti.

Balsuojame dėl viso įstatymo. Kas už, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote. Balsavimas pradėtas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 54, prieš – 1 ir susilaikė 34. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.52 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės istorinės atminties komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIIIIP-1146 (priėmimas)

Kitas klausimas. Taip pat turėtume baigti Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės istorinės atminties komisijos nuostatų patvirtinimo“ priėmimą. Nutarimą sudaro vienas straipsnis – „Patvirtinti Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės istorinės atminties komisijos nuostatus“. Motyvų išsakyti niekas nenori.

Norite balsuoti? Prašau balsuoti. Balsavimas pradėtas.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 79 Seimo nariai: už – 76, prieš nėra ir susilaikė 3. Taigi nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

15.54 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (dėl Pasaulinės darbuotojų saugos ir sveikatos dienos) Nr. XIIIIP-1062 (pateikimas)

Kolegos, esame truputėlį nukrypę, vėluojame dėl darbotvarkės, nors ne. Yra atvykęs ministras L. Kukuraitis. Gal suteiksime jam galimybę pristatyti Atmintinų dienų įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1062. Prašom, ministre.

L. KUKURAITIS. Gerbiama pirmininke, gerbiami Seimo nariai, trumpai pristatysiu teikiamo įstatymo projekto esmę – tai įtvirtinti visuomenėje Pasaulinę darbuotojų saugos ir sveikatos dieną tarp valstybės atmintinų dienų. Šita diena pabrėžtų darbdavio pareigą pasirūpinti, kad darbo sąlygos būtų saugios ir nekenktų sveikatai, kad darbdavio pareigos nevykdymo pasekmės, žala būtų žinoma visuomenei.

Taip pat siekiama, kad ir darbuotojai suvoktų būtinybę patys saugoti save ir laikytis saugaus darbo reikalavimų, kad grėsmių darbuotojų saugai ir gyvybei problemas sėkmingai išspręsti įmanoma tik vadovaujantis socialinės partnerystės principu. Šita diena yra minima Didžiojoje Britanijoje, Airijoje, Ispanijoje, Portugalijoje, Kanadoje ir daugelyje kitų šalių.

Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas, tikime, paskatins visuomenę atkreipti dėmesį į darbuotojų saugą ir sveikas darbo sąlygas, darbdavio ir darbuotojo pareigas.

Noriu pasakyti, kad jau dešimtį metų, net neturint atmintinos dienos, Valstybinė darbo inspekcija mini šią dieną, turi daug renginių: turi savaitę konsultacijų, turi elektroninį testą, kuriame dalyvauja labai daug žmonių ir t. t. Tas sąmoningumo didinimas yra labai svarbu, ypač turint galvoje, kad mes pirmaujame pagal mirštamumo darbo vietoje skaičių Europoje, vieni iš pirmaujančių. Deja, deja, daugiausia nelaimingų atsitikimų nutinka per pirmuosius metus. Tai reiškia, kad labai trūksta parengimo darbo sąlygoms. Todėl tas sąmoningumo didinimas yra reikalingas ir šita atmintina diena būtų viena iš tų priemonių, kurią mes siūlome. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų nori klausyti šeši Seimo nariai. Pirmoji klausia V. Vingrienė. Prašom.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Aš tiesiog norėjau paklausti, bet jūs jau įtikinote, kad tai yra tarptautiniu pagrindu, kitų šalių praktika vadovaujantis, kad tai yra daugiau darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo klausimas. Mano buvo susietas, kad mes jau turime Tarptautinę darbo dieną, kuri yra ne tik atmintina, bet net ir įtraukta į laisvų dienų sąrašą. Manau, čia būtų išskirtinė – būtent sveikatos ir saugos užtikrinimo sąlygoms.

L. KUKURAITIS. Taip, taip. Tikrai taip. Kaip ir sakiau, sąmoningumas yra pagrindinė priemonė, kaip mums apsisaugoti, tiek darbdavių, tiek darbuotojų.

PIRMININKĖ. Klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*TTF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, kaip aš suprantu, Seimo vadovybė neturi šiandieną ką į darbotvarkę įtraukti, tik atmintinas dienas. Aš nesuprantu, ar jie čia paprašė jūsų, kad jūs jų priregistruotumėte, ar kaip yra?

Bet, ministre, mano yra kitas klausimas. Ar jūs, būdamas ministru ir Vyriausybės kabineto nariu... Mes prieš keletą mėnesių su kolegomis A. Kirkučiu, D. Kepenium ir dar kitais užregistruavome įstatymo projektą, kad įmonės, kurios norėtų užtikrinti darbuotojų darbo saugą, sveikatą, galėtų siųsti į reabilitaciją, galėtų siųsti pagal sveikatinimo programą, joms iš dalies būtų mažinamas pelno mokestis. Jūs buvote vienas iš tų ministrų, kuris irgi buvote prieš ir balsavote prieš, prieš pasisakėte. Tada aš niekaip nesuprantu. Atnešat dieną ir sakote, kad čia bus sveikiau, kad geriau, bet kai Vyriausybėje eina toks projektas, jūs prieš. Ar čia yra skirta tam, kad Darbo saugos inspekcija tą dieną išsimokėtų sau priedus, nes turi per daug pinigų?

L. KUKURAITIS. Dėkui už klausimą. Argumentai, dėl ko buvau prieš, buvo pateikti kartu su Vyriausybės nutarimu. Ten yra aiškiai išdėstyta. Bet šitų tikslų turime siekti visomis įmanomomis priemonėmis. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, turiu atsiprašyti už kolegas, kurie nesidomi tokiais dalykais ir negirdi, kad Lietuva pirmuoja pagal nelaimingus, mirtinus atsitikimus darbe. Tai pirmiausia pačių žmonių, bet ir darbdavių problema.

Bet mano klausimas būtų... Žinote, kai žmogui įteikdavo pagyrimo raštą, po to ir premiją duodavo. Aš čia šiek tiek transformuoju. Mes norime į atmintinas dienas... Aš noriu paklausti, ar kitiems metams Valstybinei darbo inspekcijai skirta papildomai lėšų, kad jie galėtų daugiau kontroliuoti, kad tų mirtinų atsitikimų paprasčiausiai būtų mažiau, nes aš niekur dar kol kas nerandu duomenų? Labai ačiū.

L. KUKURAITIS. Ačiū už klausimą. Valstybinei darbo inspekcijai – vienai iš nedaugelio mūsų ministerijai pavaldžių įstaigų – yra padidintas finansavimas būtent dėl šitų priežasčių, kurias jūs įvardinote.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, būtų gerai, kad čia pagal A. Sysą dienos įvedimas sumažintų traumų darbo vietoje skaičių. Aš norėčiau paklausti, kokios priemonės galėtų iš esmės sumažinti nelaimingų atsitikimų ir kas daroma, kad iš tikrųjų būtų pareikalauta, kad mažėtų tų nelaimingų atsitikimų arba būtų suteikiamos tam tikros priemonės darbuotojams, kad tų traumų būtų mažiau? Ačiū.

L. KUKURAITIS. Šių metų gegužės 22 dienos sveikatos apsaugos ministro įsakymu yra patvirtintas Nacionalinis darbuotojų saugos ir sveikatos 2017–2021 metų veiksmų planas. Ten yra numatyta daug priemonių ir programų, kas turėtų būti daroma. Viena iš principinių nuostatų yra, kad darbuotojų sauga ir sveikata turėtų tapti apskritai gero valdymo standartu ir esminiu gamybos efektyvumo ir konkurencingumo didinimo veiksmu ir kad būtų maksimaliai gerinamos darbo sąlygos ir didinamas produktyvumas. Tai ten tos priemonės yra daug konkretesnės, bet tame priemonių plane yra numatytos būtent šitos kryptys.

PIRMININKĖ. Klausia R. Juknevičienė. Nepageidauja. Ar klausite, Rasa?

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Aš labai trumpai, nežinau, gal jau kas nors paklausė. Ministre, aš nepamenu, kad ministrai eitų į Seimą dėl Atmintinų dienų įstatymo. Labai gerbiu jus ir linkiu jums kuo geriausios sėkmės, bet ar tikrai nėra ką veikti ministerijoje ministru?

L. KUKURAITIS. Dėkui už klausimą. Kadangi kitą savaitę ateisime su „Sodros“ rodiklių įstatymu ir dar keletu, tai džiaugiuosi šia galimybe susitikti su jumis, parepetuoti ir ateiti su rimtais, labai aiškių rezultatų duodančiais įstatymais. O šitas, na, vis dėlto yra iniciatyva, mes tą dieną švenčiame neformaliai, tikimės, kad bus visuomenės, žiniasklaidos didesnis susidomėjimas ir turės tą pridėtinę vertę. Ačiū jums.

PIRMININKĖ. Buvo užsirašęs V. Juozapaitis, bet, regis, nebenori klausti. Ačiū, ministre, jūs atsakėte į norinčių paklausti Seimo narių klausimus. Dabar prašau apsispręsti dėl teikiamo įstatymo projekto. Kas jį palaikote, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaukote. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 63, prieš nėra, susilaikė 9. Atmintinų dienų įstatymo projektui po pateikimo yra pritarta. Pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymo data – šių metų lapkričio 23 diena.

16.03 val.

Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 12 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-720(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 12 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-720(2). Svarstymo stadija. Pateikti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą kviečiame V. Ačienę. Prašom į tribūną.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas šių metų spalio 4 dieną svarstė Lietuvos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 12 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-720. Bendru sutarimu buvo nutarta pritarti patobulintam komiteto variantui pagal Teisės departamento ir Audito komiteto pastabas. Balsavo vienbalsiai visi už.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Audito komiteto išvadas prašome pristatyti A. Norkienę.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Audito komitetas, kaip papildomas komitetas, rugsėjo 20 dieną svarstė šį įstatymo projektą, bendru sutarimu nusprendė iš esmės pritarti iniciatoriams ir pasiūlė pagrindiniam komitetui atsižvelgti į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, kurioms pritarė Audito komitetas, ir mūsų, Audito komiteto, pasiūlymus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą prašau pateikti V. Bukauską.

V. BUKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, kaip papildomas komitetas, apsvaustė minėtą teisės aktą, priėmė sprendimą iš esmės pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui Nr. XIIIIP-720 ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir pasiūlymus. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, mes išklausėme komitetų išvadas. Dabar ar bus kalbančių diskusijoje? Nėra užsirašiusių.

Pradėsime svarstymo procedūrą pastraipsniui. Kviečiame gerbiama V. Ačienę į tribūną. Dėl 1 straipsnio siūlymų nėra.

Dėl 2 straipsnio yra Seimo nario K. Masiulio siūlymas išbraukti įstatymo projekto... 2 straipsniu siūloma keisti 15 straipsnio 10 dalį. K. Masiulio nėra. Prašau gerbiama V. Ačienę pasakyti komiteto poziciją.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Komitetas nepritarė šitam pasiūlymui ir visi balsavo už tai, kad būtų nepritarta.

PIRMININKĖ. Ar galėtumėte pasakyti argumentus, kodėl nepritarė?

V. AČIENĖ (LVŽSF). Buvo nutarta, kad šios sąlygos yra pakankamai... Manoma, kad teisinis reguliavimas yra pakankamas ir ta pastaba yra kaip ir nereikalinga.

PIRMININKĖ. Kolegos, ar bendru sutarimu galime pritarti komiteto pozicijai? (*Balsai salėje*) Dėkoju. 3 straipsnis. Taip pat yra Audito komiteto siūlymas, kad šio įstatymo nuostatos taikomos apskaičiuojant įmonių 2017 metų ir vėlesnių metų paskirstytiną pelną. Komiteto taip pat prašome. Audito komitetas. Aušrine Norkiene, ar norėsite motyvus? Nieko nenori. Prašome.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Komitetas pritarė šiai pastabai.

PIRMININKĖ. Pritarė iš dalies.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. Tai iš esmės pritarė, taip?

V. AČIENĖ (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. Prieštaraujančių nėra. Ar, gerbiamoji Aušrine Norkiene, sutinkate?

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. Sutinkate. Kolegos, mes apsvaustėme visus siūlymus. Ar galime pritarti bendru sutarimu 3 straipsniui? (*Balsai salėje*) Dėkoju.

Dėl viso po svarstymo motyvai už. Gerbiamasis V. Poderys. Deja, nėra. Kolegos, ar galime bendru sutarimu po svarstymo, ar norite balsuoti? (*Balsai salėje*) Galime bendru sutarimu. Dėkoju.

16.09 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos dėl asmenų, verslo subjektų ir kitų interesų grupių neteisėto poveikio valstybės institucijoms priimant sprendimus ir neteisėtos įtakos politiniams procesams sudarymo“ projektas Nr. XIIIIP-1170 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos dėl asmenų, verslo subjektų ir kitų interesų grupių neteisėto poveikio valstybės institucijoms priimant sprendimus ir neteisėtos įtakos politiniams procesams sudarymo“ projektas Nr. XIIIIP-1170. Pranešėjas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas V. Bakas. Ir 43 Seimo nariai. Prašom, jums tribūna.

V. BAKAS (LVŽSF). Mielieji kolegos, ačiū, gerbiama pirmininke, noriu pristatyti mūsų iniciatyvą sudaryti laikinąją komisiją ir atlikti parlamentinį tyrimą. Visų pirma, noriu padėkoti visiems, kurie jau prisidėjote prie jos ir parėmėte šią iniciatyvą, nes iš tikrųjų neužteks, norint sėkmingai padaryti tyrimą, kad jis būtų rezultatyvus, neužteks jo priimti balsų dauguma, labai svarbu, kad kiekvieno iš jūsų parama būtų suteikta šiai komisijai, šiai iniciatyvai.

Atsiradus šiokioms tokioms spekuliacijoms, nes bendravau su visomis parlamentinėmis frakcijomis, noriu priminti Konstitucinio Teismo doktriną dėl laikinųjų tyrimo komisijų. Konstitucinis Teismas, nagrinėjęs Seimo komisijų sudarymo ir kompetencijos klausimus, pasisakė, kad Seimo laikinosios tyrimo komisijos yra sudaromos ne bet kokiems, o tik ypatingiems, t. y. valstybinės svarbos, klausimams iširti. Laikinių Seimo komisijų įgaliojimai sietini su Seimo konstitucine paskirtimi ir funkcijomis, todėl kalbėti apie tai, kad Seimas neva negali dubliuoti teisėsaugos arba šiuo tyrimu dubliuos teisėsaugą, teismus, nėra jokio pagrindo.

Mielieji kolegos, kas ta ypatinga situacija, apie kurią mes šnekame? Aš noriu tik priminti, kad, STT duomenimis, Lietuvoje dėl korupcijos rizikos patiriame kasmet 4,5 mlrd. eurų žala, o tai beveik penki krašto apsaugos biudžetai, tai beveik 700 eurų kiekvienam Lietuvos vaikui kas mėnesį, t. y. tiek, kiek sudaro mūsų visas metinis „Sodros“ biudžetas – išlaidos mūsų pensijoms, pašalpoms, motinystės pašalpoms. Mes prarandame milijardus eurų dėl korupcijos kiekvienais metais ir tai lėtina mūsų valstybės pažangą. Tokia tradicija sukūrė savotišką politikos ir verslo elitą, kuris turi galimybę lobti dėl to, kad dauguma esame pasyvūs ir tolerantiški. Korupcija yra atskirties ir skurdo priežastis, korupcija, nepotizmas yra nusivylimo valstybe priežastis, nekokybiškų viešųjų paslaugų priežastis.

Tam, kad įveiktume šią problemą, nepakanka vien gero teisėsaugos darbo. Realius darbus turime padaryti kiekvienas. Kviesdamas palaikyti šią iniciatyvą, priminsiu, kodėl buvo sudaryta, kodėl atsirado iniciatyva sudaryti šią tyrimo komisiją. Klausimai, kurie suformuluoti nutarimo projekte, yra labai konkretūs ir puikiai visiems suprantami. Pirmoji priežastis – pavasarį Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete atliktas parlamentinis tyrimas, kurio metu paaiškėjo mūsų kolegos ryšiai su nusikalstamo pasaulio atstovais, specialiųjų tarnybų atstovais ir su jais susijusiais asmenimis. Paaiškėjo bandymai padaryti mūsų valstybę priklausomą nuo energetinių išteklių monopolio. Tyrimo metu surinkta informacija leido daryti pagrįstų prielaidų apie galimus tris dalykus: pirma, galimą neteisėtą asmenų verslo subjektų ir kitų interesų grupių įtaką politiniams procesams; antra, neskaidrią paramą atskirų politikų rinkimų kampanijoms; trečia, apie su nacionalinio saugumo interesais nederančius sprendimus strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčiose ūkio sektoriuose ir šių sektorių įmonėse.

Antroji priežastis, kodėl inicijuojamas šitas tyrimas, yra Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete atliktos parlamentinės kontrolės procedūros, kurių metu ką tik pasitvirtino dar kartą paminėtos aplinkybės. Parlamentinės kontrolės metu paaiškėjo, kad didžiulės lėšos buvo leidžiamos labai keistai, padaryta daug žalos diegiant nesuderinamą su nacionalinio saugumo interesais įrangą ir technologijas. Tai didelės investicijos, mes turime išsiaiškinti, kodėl jos buvo padarytos,

ir užkirsti tam kelią. Šiam Seimui ir naujai Vyriausybei pradėjus dirbti paaiškėjo, kad valstybės valdomos įmonės ir kai kurios įstaigos buvo tarsi uždari koncernai šeimų ir giminių, kartais statytinių valdomi holdingai, kurie nevengia aptarnauti labai konkrečius žmones ir jų grupes. Turime išsiaiškinti, kaip ir kodėl naudojant valstybės valdomų įmonių turtą galimai buvo iš esmės kišamasi į politinius procesus. Kad kišamasi į politinius procesus, mano nuomone, įrodo ir visiškai nesenas atvejis, kai paaiškėjo, kad prieš porą metų buvo tyliai taip pataisyti įstatymai, kad nebūtų jokių galimybių įgyvendinti realios laisvės atėmimo baudmės asmenims, kurie nuteisti už korupcinius nusikaltimus. Ar tai atsitiktinumai? Aš netikiu tokiu atsitiktinumu, kai po tokios pataisos į laisvę išeina daugybę žalos valstybei padarę politikai ir buvę politikai, ir pareigūnai.

Kolegos, Konstitucija suponuoja, kad Seimo laikinosios tyrimo komisijos yra sudaromos ne bet kokiems, o tik ypatingiems, t. y. valstybinės svarbos, klausimams iširti. Mes manome, kad šiandien yra tas ypatingas atvejis, dėl ko reikalingas Seimo įsitraukimas ir Seimo mandatas komisijai. Pavasarį vykusio tyrimo metu, parlamentinės kontrolės metu pavyko atskleisti, mano galva, tik ledkalnio viršūnę. Mes turime progą, mes galime iširti atvejus, kai daroma neteisėta įtaka politiniams sprendimams, todėl kviečiu pritarti projektui, suteikti įrankius nerti šiek tiek giliau, kad pamatytume visą ledkalnį, kad galėtume sukurti saugesnę dabartį ir ateitį mūsų visuomenei. Mes šios sesijos prioritetu paskelbėme kovą su korupcija, mes Seime šiomet priėmėme svarbių įstatymų, kurie sustiprins teisėsaugą, atgrasys nuo noro pasipelnyti, bet tai dar ne viskas, svarbu, kad ta kova vyktų visais lygiais.

Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkojame už pateikimą. Jūsų nori paklausti daug Seimo narių. Pirmasis klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tiesų aš sveikinu tokią drąsą, iniciatyvią kalbą. Iš tiesų viskas būtų gerai, jeigu jūs būtumėte Valstybės saugumo departamento direktorius, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos, STT, jeigu jūs neturėtumėte premjero, neturėtumėte ministrų. Na, dešimt balų, iš tiesų reikia tai išsiaiškinti.

Dabar ir jūs, ir aš esame šiokie tokie teisininkai. Skaitydamas tą jūsų nutarimą, aš nė vieno klausimo nematau, nė vienos konkrečios bylos, apie kurią jūs planuojate kalbėti. Šiandien neatitiktinai, nežinau, jūs suderinote ar ne, bet dabar viskam paprieštaravote, ką premjeras per Vyriausybės valandą pasakė. Tokiu atveju aplinkos apsaugos viceministras, galimai veikdamas įtakos zonoje, aplinkos ministro nurodymu, aplinkos ministro buvusiai įmonei skyrė beveik 4 mln. Premjeras iš šios tribūnos per Vyriausybės valandą pasakė, kad nereikia čia niekuo užsiimti, nereikia čia tirti, nes kiekvienas daugiau ar mažiau galimai galėjo veikti šioje zonoje.

Klausimas. Pagal Konstituciją, pagal Seimo statutą yra aiškiai parašytos Seimo funkcijos ir ką Seimas atlieka, pagrindinė jo funkcija yra įstatymų leidyba. Ar mes, gerbiamas bičiuli, kolega, tampame ikiteisminio tyrimo institucija ir tampame pareigūnais, prokurorais ir galiausiai teisėjais? Ir ar nemanote, kad priimtas politinis sprendimas dėl vienokų ar kitokių korupcinių bylų, kaip jūs ką tik įvardijote, kaip tik išgelbės tuos korumpuotus pareigūnus ir tuos korumpuotus verslininkus, kurie sakys, žiūrėkite, politikai priėmė sprendimą, teisėjams buvo nurodyta tokį dalyką priimti ir galiausiai laimėti bylą. Taip jau yra, Lietuva dvi bylas Žmogaus Teisių Teisme pralošusi panašiu atveju. Ką manote?

V. BAKAS (LVŽSF). Daug klausimų užduota. Pabandyčiau atsakyti dėl ikiteisminio tyrimo įstaigos. Na, taip nėra. Iš tiesų aš jau minėjau, yra labai didelė, plati Konstitucinio Teismo doktrina, 2004, 2006, 2008 metų nutarimai. Labai aiškiai pasakyta ir Konstitucijoje, ir įstatyme, kad Seimas tiria tik ypatingus atvejus. Tyrimo metu Seimas gali pasitelkti teisėsaugos įstaigas, su jomis bendradarbiauti, bet jis negali jų pakeisti. Mes šiandien kalbame tik apie tuos atvejus, dėl kurių nėra pradėti jokie ikiteisminiai tyrimai, teisminiai procesai, bet tie atvejai yra labai svarbūs, kad Seimas galėtų gauti išsamią informaciją. Pakartosiu, dėl ko. Jie yra įvardyti pačiame nutarime, galiu dar kartą pakartoti, nes Seimas tiria ne bylas, kaip jūs teisingai pasakėte, ir ne atvejus, tiria procesus. (*Balsai salėje*) Taip. Tai mūsų siūlymas yra tirti tik tuos atvejus, kai politiniai postai arba politinė įtaka naudojama asmeniniam praturtėjimui, kai yra gaunama neteisėta ir neapskaiyta parama politinėms kampanijoms ir kai daroma neteisėta įtaka politiniams sprendimams.

PIRMININKĖ. Kolegos, baigiate dvipusius debatus. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Gaila, gerbiamasis Bakai, kad nepasiūlėte niekam iš liberalų pasirašyti, atrodo, esame vienintelė frakcija, kurios parašų nėra tarp iniciatorių. Asmeniškai aš kalbu už save, tikrai pasirašyčiau, nes, man atrodo, bet koks bandymas išskaidrinti yra reikalingas. Žinoma, neperžengiant santykių su teisėsauga ir t. t.

Mano konkretūs du klausimėliai. Kadangi jūs siūlote tirti tuos dalykus, dėl kurių dar nevyksta ikiteisminiai tyrimai, ar sutiktumėte įrašyti aplinkos ministro 3,4 mln., skirtus buvusiai jo darbovietai su galima perspektyva ateityje praturtėti, tuo labiau kad ir viceministras, kurio žmona ten dirba, jau atsistatydino, bet tyrimo nėra. Ar dėl to sutiktumėte? Ar sutiktumėte, kad laikinosios komisijos funkcijas atliktų jūsų NSGK, nesudarant atskiros specialiosios komisijos.

V. BAKAS (LVŽSF). Dabar dėl pirmojo klausimo. Iš tiesų vienas iš būdų, sėkmingų būdų, apskritai užkirsti kelią šitam tyrimui, tai priteikti įvairių pasiūlymų. Bet Konstitucinis Teismas ir šituo klausimu yra pasakęs, noriu pacituoti Konstitucinio Teismo nutarimą, kad sudarant Seimo laikinąją tyrimo komisiją turi būti gerbiama tos komisijos sudarymo iniciatorių valia ir interesas iširti būtent jų suformuluotą klausimą. Aš noriu pasakyti, kad mes galime tirti viską, yra procedūros, pagal Seimo statutą rengiate nutarimo projektą, renkate parašus, diskutuojame. Šiandien mano prašymas paremti tą iniciatyvą, kuri kilo iš pavasarį atlikto tyrimo, už kurį balsavo Liberalų sąjūdžio frakcija. Mes puikiai bendradarbiaujame su jūsų atstovu komitete.

PIRMININKĖ. Klausia M. Majauskas. Nematau.

V. BAKAS (LVŽSF). Dėl komiteto, jeigu bus tokia Seimo narių valia, bus didelė garbė atlikti tą darbą.

PIRMININKĖ. Klausia A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamasis kolega, dėl istorijos. Per 13 metų Seimas turėjo bene 61 komisiją, kurių ketvirtadalis buvo ne personalinės, t. y. dėl konkrečių sričių. Taip pat buvo tiriama ir politikų įtaka. Kalbėta apie energetiką, įvairius paskyrimus, pareigūnų atleidimus, pavyzdžiui, FNTT, jeigu prisiminsime. Bet buvo tokių atvejų, kai šie įrankiai buvo naudojami ir politinio susidorojimo prasme. Aš tiesiog priminsiu, kad ir Konservatorių partija kadaise buvo apšaukta kaip teroristinė organizacija. Jūs nebijote, kad tai gali būti mėginama pasukti, kaip jūs minėjote, įvairiais papildomais klausimais būtent visai kita linkme, ne kovai su korupcija?

V. BAKAS (LVŽSF). Šitas nutarimas, kurį mes įregistravome, kildintas iš NSGK atlikto tyrimo, kuris tikrai padarytas solidžiai, mes visi neblogai padirbėjome ir šiandien žinome daugiau, negu žinojome iki šiol. Iš tikrųjų, neslėpsiu, jeigu prasidės įvairūs siūlymai dorotis vieniems su kitais, tai nebus ta iniciatyva, dėl kurios mes stovime šioje tribūnoje. Aš tikiuosi, kad man kartu su jumis pavyks įtikinti Seimą, įvairių frakcijų narius pažiūrėti į klausimą iš esmės.

PIRMININKĖ. Klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (TTF). Labai ačiū. Gerbiamasis pranešėjas, galbūt šiek tiek siejasi klausimas su prieš tai kolegos paklaustu klausimu, bet žmonės, kai susitinki apygardose, tiesiog juokiasi iš to, kas vyksta Seime, nesupranta, kas dauguma, kas mažuma. Tiesiog jaučiu tokią kaip pašaipą. Prašom pasakyti, kaip tas tyrimas, ar tikrai sutelks mus bendram darbui, ar čia tikrai neprasidės raganų medžioklė, mes dar labiau neišbalansuosime, neparodysime blogo pavyzdžio mūsų taučiai, žmonėms, kad reikia dirbti vieningai Lietuvos labui? Kažkaip taip norėčiau paklausti. Ačiū.

V. BAKAS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Gerbiamasis kolega, aš manau, kad šiuo tyrimu mes dirbame Lietuvos labui ir tų žmonių labui. Tikiuosi, tai, kad šį nutarimo projektą pasirašė didžioji dalis frakcijos „Tvarka ir teisingumas“, mes įtikinome, jog šis tyrimas yra svarbus.

PIRMININKĖ. Klausia R. J. Dagys. Nėra salėje. Tuomet prašome S. Šedbarą. Prašom.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiamasis kolega, jūs jau iš dalies ir atsakėte į mano klausimą. Tikrai NSGK komitetas vieną tokį tyrimą atliko, man irgi teko būti tos apkaltos komisijos pradinėje stadijoje ir tam tikra prasme aš ir laukiau to projekto, kurį jūs dabar pateikėte. Aš norėčiau tiesiog, turbūt sutiksime tam tikra prasme oponuoti kai kuriems kolegoms, kad politinis tyrimas Seimo komisijoje tai nėra tapatus kriminaliniam tyrimui ir pasekmės yra visai kitos. Čia nereikia nuvesti į šoną ir bandyti užmesti, kad čia turėtų tirti teisėsaugos institucijos. Tačiau vis dėlto jūs

turbūt sutiksime, kad tiksliausia būtų suteikti specialiosios komisijos statusą komitetui, nes pradžia jūs padarėte. Vis tiek komitetuose telkiasi žmonės, kurie turi tam tikrus interesus ir patirties, ir darbą planuoti lengviau, nes surinkti žmones, kai komitetai posėdžiauja kitu laiku, o čia komitetas gali susiplanuoti laiką, pasiskirti laiką specialiosios komisijos darbui. Aš manau, kad tokia kryptimi mes galėtume ir toliau dirbti.

V. BAKAS (LVŽSF). Gerbiamasis kolega, ačiū už tokį klausimą. Mielai sutikčiau ir manau, kad būtų prasminga, jog tyrimą atliktų komitetas, nes iš tiesų... Nors, aišku, gali atlikti ir komisija, jokių problemų nematau. Aš manau, jeigu Seimo bus nuspręsta, kad turi atlikti komisija, tokiu atveju mes, kaip ir kolegės A. Širinskienės atveju, pasidalintume ta informacija, kurią turime, ir bendradarbiautume, padėtume atlikti tą tyrimą. Bet jeigu bus pavesta NSGK, aš manau, niekas tam neprieštaraus iš narių.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas, skirtas šiam klausimui pristatyti, baigėsi. Motyvai. Pirmasis kalba A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, šiaip jau aš visada buvau šalininkas, kad specialiujų komisijų gal ir nereikėtų kurti, tačiau, taip, komitetai turi parlamentinės kontrolės įrankius, tačiau Seimo įpareigojimas tuos įrankius naudoti, pavyzdžiui, tiksliai, atsakant, mėginant atsakyti į Seime patvirtintus klausimus, tam įgaliojimui suteikia kitą prasmę. Aš manau, kadangi čia daug kas siūlė Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui suteikti laikinosios komisijos įgaliojimus, aš manau, kad tai tikrai logiškas sprendimas. Aš siūlau palaikyti komisijos sudarymą ir įgaliojimų, jau priimant nutarimą, įgaliojimų perdavimą Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – K. Glaveckas. Nematyti salėje. Prašome, kolegės, apsispręsti dėl teikiamo Seimo nutarimo. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 81 Seimo narys: už – 69, prieš – 1, susilaikė 11 Seimo narių. Nutarimo projektui yra pritarta. Siūdomi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Svarstymo data – pavasario sesijoje. Atsiprašau, lapkričio 19 diena, lapkričio 9 diena.

Dėl vedimo tvarko per šoninį mikrofoną nori V. Bakas. Prašom.

V. BAKAS (LVŽSF). Iš tikrųjų aš siūlyčiau balsuoti, siūlyčiau kaip pagrindinį komitetą daryti NSGK, nes nėra, nebuvo tokios tradicijos, kodėl Teisės ir teisėtvarkos komitetas turėtų būti pagrindinis. Aš manau, kad tai gali užvilkinsi patį procesą. O dėl pavasario sesijos, tai taip pat pagal įstatymą turi būti išspręsta tą pačią dieną.

PIRMININKĖ. Atsiprašau, lapkričio 9 diena. Siūloma svarstymo data – lapkričio 9 diena.

V. BAKAS (LVŽSF). Bet aš siūlyčiau svarstymą ir priėmimą daryti kitą antradienį ir balsuoti.

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos taip pat – E. Gentvilas per šoninį mikrofoną.

E. GENTVILAS (LSF). Gal labiau dėl balsavimo motyvų. Aš, beje, manyčiau, kad anksčiau, nereikėtų čia labai delsti. Turite iniciatyvų, turite medžiagos, tvarka, varykite į priekį. Tik mane šiek tiek nustebino pono V. Bako toks komentavimas ir traktavimas, kad iniciatoriai čia turi teisę pasiūlyti, ką svarstysime. Žiūrėkite, jau po jūsų iniciatyvų išlindo mano paminėtas BAF finansavimo dalykas. Tai ką, dabar užsimerksime? Ne, aš manau, Seimas turi teisę siūlyti svarstymo stadijoje ir kitus dalykus, kurie gali Seimo valia būti įrašyti į komisijos tyrimo apimtį. O jeigu šiandien bumbtels koks nors skandalingas dalykas, negi iniciatoriai užsispirs ir sakys: tai buvo mūsų iniciatyva ir prašome nebežiūrėti į tai, kas vyksta. Mes siūlysime svarstymo stadijoje ir kitas temas.

PIRMININKĖ. Taip. Per šoninį mikrofoną – A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Man gaila, kad tokie nacionaliniam saugumui, nacionaliniam energetiniam saugumui svarbūs klausimai, kaip įmonė „Litasco“, kuri Kremliaus kompanija, „Klaipėdos nafta“ valdė trejus metus, padarė didžiulę žalą „Lietuvos geležinkeliams“, Lietuvos uostui, staiga Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkui tampa nesvarbi nacionaliniam energetiniam saugumui! Būtent jos atsiradimas... rusams, Kremliai atiduota buvo trejus metus valdyti „Klaipėdos nafta“. Gerbiamasis pirmininke, kodėl jūs išbraukėte iš darbotvarkės ir iš savo projekto šitą klausimą? Ačiū.

PIRMININKĖ. Atsakyti nori V. Bakas. Prašom per šoninį mikrofoną.

V. BAKAS (LVŽSF). Iš tikrųjų man svarbūs visi klausimai. Pone Skardžiau, rinkite parašus, teikite, eikite į tribūną ir mes svarstysime. Bet aš noriu frakcijos vardu vis dėlto paprašyti, kad balsuotume, kad šis klausimas būtų svarstomas ir priimamas ši antradienį.

PIRMININKĖ. Ne šį, o kitą, ateinantį.

V. BAKAS (LVŽSF). Ateinantį antradienį. Pagrindinis komitetas turi būti... kad būtų Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Seniūnų sueigoje buvo sutarta, kad pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Bet prašymas yra, tada aš skelbiu balsavimą. Gerbiamieji kolegos, balsuodami apsispręsimė alternatyviai. (*Balsai salėje*) Tuoj, minutėlę. Kas už Teisės ir teisėtvarkos komitetą, balsuos už, kas už Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą – prieš.

Dėl motyvų, matyt, Petras. Per šoninį mikrofoną – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiamieji Seimo nariai, dėl vedimo tvarkos. Kadangi Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas bando perimti būsimos komisijos darbą, tai aš manau, kad išvadas turėtų pateikti kitas komitetas. Taip.

Antras dalykas, tikrai nelogiška, kai korupcinius dalykus perima Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Turėtų šiuos klausimus tirti Antikorupcijos komisija, kuri yra be galo skaitlinga, iš visų partijų sudaryta, apie 17 narių dirba, tikrai pajėgos milžiniškos. Kodėl dabar Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas pradėjo rūpintis korupciniais dalykais?

Antras dalykas. Klausimais aš taip pat papildžiau, aš noriu pasakyti, papildžiau penkiais klausimais, susijusiais su Lietuvos nacionaliniu interesu, taip pat ką minėjo gerbiamas A. Skardžius. Bet, deja, ką sako gerbiamas V. Bakas? Surinkite atskirai parašus ir jūs sudarykite kitą komisiją. Ne! Mes jau vieną kartą, ir stovėjo gerbiamas R. Karbauskis, buvome surinkę parašus, buvome sudarę klausimus, tie klausimai nuo kovo mėnesio guli ir komisija nesudaroma. Kodėl yra selektyviai žiūrima į šituos klausimus? Aš girdėjau tokias kalbas, kad ponas V. Bakas yra susitaręs su konservatoriais, kad šiame tyrime neliestų konservatorių! Kiek yra tiesos?! Matyt, šių klausimų dėl to ir nenori įrašyti. Bet plačiau aš apie tai kalbėsiu svarstymo stadijoje. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, yra teisė registruoti siūlymus dėl teikiamo nutarimo projekto.

O dabar balsuodami apsispręsimė, kas už Teisės ir teisėtvarkos komitetą, kaip pagrindinį komitetą, balsuojate už, kas už Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą, balsuojate prieš. Balsavimas pradėtas. Prašom balsuoti,

Balsavo 78 Seimo nariai: už Teisės ir teisėtvarkos komitetą – 28, o už Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą – 50. Pagrindiniu komitetu lieka Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas.

Dėl datos. Kolegos, ar sutinkate, kad svarstymo data būtų lapkričio 9 diena, ar norite svarstyti spalio 17 dieną? Ar galime bendru sutarimu, kad lapkričio 9 dieną? Ne. Balsuojate vėl alternatyviai. Kas už spalio 17 dieną – už, kas už lapkričio 9 dieną – prieš.

Taigi už – 44, lieka, prieš – 33. Vadinasi, svarstymo data yra spalio 17 diena.

Komitetai. Dar kartą kartoju, pagrindinis komitetas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. (*Balsai salėje*)

16.38 val.

Psichikos sveikatos priežiūros įstatymo Nr. I-924 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-984(2) (pateikimas)

Taigi keliaujame toliau. Po tokio emocingo pateikimo tiesiog tinka Psichikos sveikatos priežiūros įstatymo Nr. I-924 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-984(2). Pateikimas. Teikia R. Šalaševičiūtė. Prašom į tribūną.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Kolegos, teikiu svarstyti Lietuvos Respublikos psichikos sveikatos priežiūros įstatymo Nr. I-924 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Įstatymo projekto rengimą paskatino pastaraisiais metais skirtinguose šaltiniuose pateikti duomenys apie Lietuvoje padidėjusį ligotumą alkoholine priklausomybe, nemažėjantį narkotinių medžiagų prieinamumą ir jų vartojimo duomenis. Taip pat žiniasklaidoje pateikiama

informacija apie nuo apsvaigusių nuo alkoholio ar psichotropinių medžiagų asmenų nukentėjusius tiek fiziškai, tiek finansiškai asmenis. Dažniausia buvo registruojama alkoholio priklausomybė, alkoholio toksinis poveikis ir alkoholinė psichozę.

Neretai asmenys, kuriems diagnozuota priklausomybė nuo alkoholio ar narkotinių medžiagų, būdami apsvaigę nuo alkoholio ir psichiką veikiančių medžiagų, negali tinkamai įvertinti savo atliekamų veiksmų. Jie, smurtaudami psichiškai ir fiziškai prieš artimuosius, šeimos ar kitus visuomenės narius, kelia esminę grėsmę jų sveikatai bei turtui. Minėti asmenys gali sudaryti sandorius su fiziniais ar juridiniais asmenimis, t. y. perduoti gyvenamąjį būstą už mažesnę nei rinkoje nurodytą kainą, pasiimti paskolą ar greituosius kreditus ir kita. Asmenų materialinės ir finansinės situacijos pablogėjimas nėra pakankamas pagrindas, pagrindžiantis priverstinio laisvės suvaržymo gydymo įstaigoje būtinybę, tačiau yra galimybė apsaugoti asmenį, kuris vykdo finansinius nuostolius lemiančius veiksmus, ir visuomenės narius nuo patiriamų materialinių ir finansinių nuostolių, kreiptis į teismą dėl asmens veiksnio apribojimo, t. y. pripažįstamas fizinio asmens civilinio veiksmo apribojimas tam tikroje srityje.

Projekto tikslas yra apsaugoti visuomenės narius nuo asmenų, kuriems diagnozuota priklausomybė nuo alkoholio ar narkotinių medžiagų, keliamos grėsmės sveikatai, gyvybei ir turtui; sudaryti galimybę teismo sprendimu asmeniui, kuriam diagnozuota tokia priklausomybė ir kuris kelia grėsmę sau ir savo šeimos nariams bei visuomenės turtui, taikyti dalinio veiksnio apribojimo institutą; taip pat sudaryti sąlygas, kad laiku ir tinkamai būtų suteikta pagalba įstatymo projekte minimiems asmenims.

Šiuo metu Psichikos sveikatos priežiūros įstatymo 27 straipsnyje nurodyta, kad asmuo, sergąs sunkia psichikos liga ir atsisakęs hospitalizavimo, gali būti hospitalizuojamas prievarta tik jeigu yra reali grėsmė, kad jis savo veiksmais padarys esminę žalą savo sveikatai, gyvybei, aplinkinių sveikatai, gyvybei, tačiau nėra kalbama apie savo turtą ir kitų asmenų turtą.

Civilinio kodekso 2.11 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad fizinis asmuo, kuris dėl psichikos sutrikimo iš dalies negali suprasti savo veiksmų tam tikroje srityje reikšmės ar jų valdyti, gali būti teismo tvarka pripažintas ribotai veiksniu toje srityje. Atkreipti dėmesį, kad Civiliniame kodekse įvardijama ne sunki psichikos liga, bet psichikos sutrikimas. Kai asmens veiksniumas apribojamas tam tikroje srityje, jam yra nustatoma rūpyba. Rūpintojo teises ir pareigas nustato šio kodekso Trečiosios knygos normos, yra baigtinis sąrašas ir šituos klausimus sprendžia teismas. Civilinio kodekso 2.26 straipsnyje nurodyta, kad asmuo gali būti paguldytas į psichiatrijos įstaigą tik jo paties sutikimu, taip pat teismo leidimu, ir vėlgi, jeigu asmuo turi psichikos sutrikimą, be abejo, kaip ir dabar, turi būti teismo leidimas.

Pagrindinis, esminis šio projekto momentas yra tai, kad įstatymo projektu siekiama suvienodinti Civilinio kodekso ir Psichikos sveikatos priežiūros įstatymo 27 straipsnyje vartojamas nuostatas. Atkreipti dėmesį į tai, kad Psichikos sveikatos priežiūros įstatymo paskutinė redakcija priimta 2005 metais, o Civilinio kodekso nuostatos, kurias jums įvardijau, yra priimtose 2016 metais, vykdančios Jungtinių Tautų neįgaliųjų konvencijos reikalavimus, t. y. numatant ir dalinį veiksnio ribojimą.

Aš manau, kad jeigu pritartumėte po pateikimo, po svarstymo ir apskritai šiam projektui, yra siekiamybė, kad būtų užtikrintas šeimų gyvenimas, kai asmenys, piktnaudžiaujantys alkoholiu ar narkotinėmis medžiagomis, nesant dalinio veiksnio apribojimo, iš tikrųjų daro žalą ir šeimos turtui, ir savo turtui, tai atsiliepia šeimai, vaikams ir apskritai visuomenei.

Prašau pritarti įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų nori klausti penki Seimo nariai. Pirmasis klausia M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Vieną sekundę. Pasakysiu atvirai, mane nuoširdžiai stebina mano vyresnių kolegų nuolatiniai siūlymai Lietuvoje per prievartą gydyti vis daugiau žmonių. Kažkaip galvojau, kad jau 50 metų okupacijos, prievartos, priverstinio gydymo užteko, bet dabar žiūriu ir galvoju, ar čia kokia nors nostalgija? Ar negalvojate, kad geriau skirti dėmesį sutvarkyti Vaiko raišdos centrą, dirbti su priklausomybėmis, užtikrinti prieinamą pagalbą poliklinikose, stiprinti psi-

chikos sveikata, o ne vis daugiau žmonių priverstinai guldyti į ligonines, skirti vaistus ir taip gydyti? Ačiū.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Gerbiamas Mykolai, aš, aišku, vyresnio amžiaus žmogus nei jūs, bet aš teisininkė ir daug metų dirbu būtent šioje srityje, kur kalbama apie pagalbą vaikams ir šeimai. Esminis dalykas, kurio jūs turbūt nesupratote, čia kalbama apie dalinį veiksnio apribojimą. Nuo 2016 metų Civilinis kodeksas numatė apribojimą tam tikrose srityse. Viena iš tų sričių yra turtas. Aš pabrėžiau tai, kad jeigu tėvas prageria gaunamas pašalpas ir vaikai neturi ko valgyti, kadangi šiandien yra neatitikimas Civilinio kodekso ir Psichikos sveikatos priežiūros įstatymo 27 straipsnio, teismai tokiems asmenims, vartojantiems narkotikus ir alkoholį, negali taikyti ir ne-taiko. Esmė yra tokia.

Aišku, aš aiškinamajame rašte galėjau neįrašyti, kad ligoninės, kai atvyksta pacientas, gali priverstinai guldyti gydyti. Jos ir dabar gali priverstinai guldyti gydyti, tačiau yra labai aiškiai standartizuoti kodai, pagal kuriuos įvardijama ne psichikos liga. Jums dar kartą sakau, kad Civiliniame kodekse yra susirgimas. Tai yra išplėstas ratas ir tai yra dėl pačių asmenų, kurie yra priklausomi, interesų daroma. Toliau yra dėl jų šeimos narių. Diskusijose su teisininkais buvo iškel-tas klausimas, kad dalinio apribojimo taikyti negalime, kol nėra suvienodinti Civilinis kodeksas ir įstatymas. Civilinis kodeksas yra aukščiau, bet...

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Vinkus.

A. VINKUS (LSDPF). Iš tiesų gerbiamo M. Majausko paklausimas turi logikos. Nėra taip pa-prasta sugrįžti prie šito, bet privertė gyvenimo būtinybė. Dabar, kai registruojama alkoholinė pri-klausomybė, alkoholio toksinio poveikio, alkoholinių psichozių nemažėja. Neretai tie asmenys, kuriems diagnozuota priklausomybė nuo alkoholio ar narkotinių medžiagų, būdami apsvaigę nuo alkoholio, ką sakė ir gerbiama kolegė R. Šalaševičiūtė, ar apsvaigę nuo psichiką veikiančių medžiagų, negali tinkamai vertinti savo atliekamų veiksmų. Iš tiesų jie smurtaudami psichiškai ir fiziškai prieš artimuosius, šeimos ar kitus visuomenės narius kelia grėsmę sau ir giminių sveikatai.

Man ne vienas yra skambinęs per mano gyvenimą, pavyzdžiui, motina, kad sūnus serga, ati-tinkama bėda, ir praranda savo turtą, kartais užstato net ir šeimos turtą, sužaloja savo motiną, giminaičius. Iš tiesų tokių atvejų yra. Todėl įstatymo projektu siūloma, kad sergąs ne tik sunkia psichine liga bei turintis psichikos sutrikimų ir atsakas hospitalizavimo gali būti hospitalizuojamas prievarta, jeigu yra grėsmė. Bet kadangi tų atvejų yra daug, ar bus pasiruošusios psichoneu-rologinės įstaigos, nes sergantiems psichoze reikės ne vienos slaugytojos, ne vienos slaugytojos padėjėjos, ar finansiškai yra numatyta, čia ir gydymo įstaigų vyriausieji gydytojai, ar bus užtikrin-tas papildomas finansavimas šiam dalykui?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Aš manau, jeigu įstatymas bus priimtas ir jeigu bus padidėjimas, kaip jūs prognozuojate, ar gydymo įstaigų vadovai... aš manau, kad žmogų gydyti ir jam padėti, tam, kuris nori, arba jo šeimos nariai stengiasi ir nori, toks finansavimas turėtų atsirasti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Matulas. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiama kolege, ištis vienos tiesos nėra. Yra daug atvejų, kai vis dėlto turi būti taikomas ir prievartinis gydymas, kai yra grasinama arba kenkiama žmogaus gy-vybei, sveikatai. Jūs čia bandote praplėsti, jeigu yra kenkiama ir turtui. Noriu paklausti, kad jūs plačiau paašikintumėte sąvoką. Kai žmogus kenkia ar yra pavojingas savo, aplinkinių gyvybei ar turtui, viskas aišku, bet kai neveikimu jis gali padaryti esminę žalą, ką reiškia tas neveikimas? Ar tai iš tikro neatvers tokios Pandoros skrynios, apie kurią tikriausiai ir kalba mūsų jaunasis kolega, man sėdintis už nugaros, ponas M. Majauskas?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Aš manau, kad ne, nes, kaip matote, yra būtent teikiamas antra-sis, ne pirmasis projektas. Teisės departamento pastaba, išvada buvo, kad mes turėtume papildyti ir neveikimu. Neveikimas yra, kai asmuo neatlieka tų veiksmų, kuriuos jis turi atlikti. Vienas iš tokių veiksmų, mano manymu, yra jo paties sprendimas priimti... tiksliau, kreiptis ir gydytis tas priklausomybes, kurias jis turi. Jeigu jis tokių sprendimų nepriima, o dėl to yra atliekami kiti ža-lingi veiksmai, toks neveikimas būtent čia ir traktuojamas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Išties Vakarų valstybės alkoholio priklausomybės problemas ir psichikos sveikatos problemas sprendžia truputį kitaip – neinvestuojama į žmonių stigmatizavimą, uždarymą, laikymą izoliuotai, o kaip tik kuriamos paslaugos ir pagalba tiems žmonėms, kurie turi tokių problemų. Ar jums neatrodo, kad čia mes truputį išvirkščiai žiūrime į problemą ir turėtume savo energiją labiau skirti būtent toms paslaugoms su problemomis susiduriantiems žmonėms sukurti ir teikti?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDPF*). Aš jums visiškai pritariu. Liepos 3 dieną buvo organizuota labai didelė konferencija, per kurią visi geriausi paslaugas teikiantys Lietuvos specialistai, ir toksikologai, ir t. t., ir gerbiamas A. Navickas taip pat pranešimą skaitė iš savo srities, įvardijo, kokias reikia teikti paslaugas ir kaip jas reikia teikti. Tačiau kai aš rengiau šitą projektą, aš susipažinau ir su Civilinio kodekso, kai buvo rengiama, patirtimi, būtent tai dabar norima sulygtinti su įstatymu. Ten remiamasi ir užsienio patirtimi, ir tarptautiniais dokumentais, yra aiškinamasis raštas, galite pasižiūrėti. Būtent tas kelias, kuriuo siekiama rengiant šį projektą eiti, yra įvardijamas ir kaip Europos Sąjungos valstybių patirtis, ir tarptautinių teisės aktų reikalavimų taikymas nacionalinėje teisėje.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia V. Rinkevičius. Prašom.

V. RINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Mūsų jaunieji kolegos gal nėra susidūrę su tokiomis situacijomis, kai tiesiog žmonės ateina ir sako – gelbėkite, darykite ką nors, blogai, kodėl jūs nieko nedarote, kad tiesiog šeimą ar kaimynus grasina ar padegti, ar jau buvo padegęs, ar vėl ką nors. Tokiu atveju žmogų, šeimą dėl šios situacijos reikia kaip nors gelbėti. Aš pritariu, kad mes negalime visame pasaulyje, visose šalyse taikyti vienodų metodų, vienodų sąlygų ir galbūt tokių pačių įstatymų, ir t. t., tuo labiau kad psichinė sveikatos būklė visoje valstybėje, kaip pripažįsta daugelis tarptautinių ekspertų, vis dėlto yra bloga – savižudybių skaičius ir t. t. Vadinasi, mes turime ieškoti savo kelio, kaip greičiau pagyti, kaip greičiau situaciją ištaisyti. Aš pritariu tam tikram...

Dabar dėl turto. Kur ta riba, kai mes turime jau pradėti žmogų izoliuoti ir t. t.? Čia toks irgi jau trus atvejis, kad šiuo atveju nebūtų piktnaudžiavimų ir būtų taip pat tokia tikrai ryški linija, nuo kurios mes jau galime imtis kokių nors tokių prievartos priemonių.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDPF*). Taip, yra Civiliniame kodekse, dar sykį pabrėžiu – čia teisės aktų suvienodinimas, nustatyta 2 MGL per mėnesį, jeigu... Tai yra 2 MGL, jeigu yra daroma tokia žala. Jau šito asmens, kaip ir... Jis žengia į tą kelią, kad jam gali būti taikomas dalinis veiksnio apribojimas.

PIRMININKĖ. Dėkojame, gerbiama pranešėja. Motyvai dėl teikiamo įstatymo projekto. Prieš išsakyti motyvus nori M. Majauskas. Prašau.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama pranešėja. Turbūt nieko nestebina, kad kalbu prieš priverstinį hospitalizavimą, prieš laisvių suvaržymą, prieš prievartą, nes tikrai lankiausi ne vienoje gydymo įstaigoje, kuriose tai yra daroma. Taip jau yra, kad Lietuvoje dominuoja elektros šokas ir gydymas vaistais. Tai yra reali alternatyva ir tai yra tai, kur mes norime pasiųsti žmones. Man atrodo, kad tai yra blogas sprendimas. Galbūt mes bandome padėti kelioms šeimoms, bet mes siunčiame signalą šimtams tūkstančių žmonių, kurie kenčia nuo lengvos depresijos, turi bipolinį sutrikimą, turi emocinių sutrikimų, turi vaikų, kuriems yra tikrai labai sunku. Mes šiuo sprendimu, šiuo tokiu balsavimu sakome, kad šituos žmones reikia prievarta gydyti taip, kaip buvo 50 metų okupuotoje Lietuvoje, kai žmones gydė prievarta uždarydami į ligonines. Aš nematau, kad tai yra sprendimas. Aš manau, kad reikia teikti pagalbą, paslaugas, priemones žmonėms gydytis, padėti prevenciškai, šviesti, o ne prievarta uždaryti į ligonines.

Gerbiamieji, mes einame visiškai kitu keliu. Aš niekaip negaliu pritarti. Man atrodo, kad jeigu čia vienintelis kelias, kurį matome, tai reikia uždaryti tada visus ir išleisti po truputį tik tai tuos, kurie atrodo, kad gerai elgiasi. Taip gal bus paprasčiau, negu nuolatos teikti siūlymus, kaip ką nors hospitalizuoti, prievarta uždaryti ir gydyti elektrošoku. Tai gal tai baikime?

PIRMININKĖ. Ir motyvai už – R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Reikia atskirti priverstinis ir prievartinis. Tai yra du visiškai skirtingi dalykai. Niekas čia antrankių nededa ir t. t. Visi norime apsaugoti šeimą. Kiek dar kartų mes

stebėsime, kai išgėrę tėvai arba vienas iš jų įmeta į šulinius vaikus? Kas yra apdraustas? Mūsų tautos sąmoningumui formotis yra dar tikrai ilgas kelias. Priverstinių ligų taip pat yra ir Vakarų Europoje. Mes nepainiokime tų dalykų su prievartiniu. Aš pasisakau už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai yra išsakyti.

Prašom balsuoti ir apsispręsti dėl teikiamo Psichikos sveikatos priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo projekto. Balsuojame.

Balsavo 69 Seimo nariai: už – 34, prieš – 5 ir susilaikė 30. Vieno balsavo persvara. (*Balsai salėje*) Prašote perbalsuoti frakcijos vardu? Taip.

Kartojame balsavimą, kolegos. Dar kartelį apmąstykite.

Balsavo 69 Seimo nariai: už – 44, prieš – 8 ir susilaikė 17. Po pateikimo įstatymo projektui yra pritarta. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Atsiprašau, Sveikatos reikalų komitetas. Siūloma svarstymo data – šių metų gruodžio 19 diena.

Darbotvarkės 2-8 klausimas. Prašau, dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Gal galime ir papildomą komitetą, nes čia yra suvienodinimas Civilinio kodekso dviejų straipsnių su Psichikos sveikatos priežiūros įstatymu. Kadangi Teisės ir teisėtvarkos komitetas atsakingas už kodeksus, gal būtų tikslinga, nes tiek aistrų buvo iš tos pusės, kad ir ten pasižiūrėtų. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Taip, dėkojame. Per šoninį mikrofoną V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Aš siūlyčiau papildomą komitetą – Žmogaus teisių komitetą.

PIRMININKĖ. Taip, kolegos, ar balsuodami spręsimė klausimą? Buvo siūlomi Teisės ir teisėtvarkos komitetas ir Žmogaus teisių komitetas. Kas už Teisės ir teisėtvarkos komitetą, balsuojate už, kas už papildomą Žmogaus teisių komitetą, balsuojate prieš.

Balsavo 68: už Teisės ir teisėtvarkos komitetą – 43, o už Žmogaus teisių komitetą – 25. Vadinasi, kaip papildomą mes skiriame Teisės ir teisėtvarkos komitetą.

Prašau, gerbiamasis M. Majauskas per šoninį mikrofoną.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų stebina gerbiamieji valdantieji valstiečiai, socialdemokratai, ypač socialdemokratai, kurie lyg ir turėtų kovoti už žmogaus teises, bet čia ne tik kad nekovoja, bet jūs, atvirkičiai, kalbate apie prievartinį, priverstinį žmonių gydymą, jų laisvės suvaržymą. Gydymą elektros šoku, gydymą vaistais. Gerbiamieji, nuvažiuokite į psichiatrines ligonines ir pažiūrėkite, kaip ten yra gydoma. Negana to, jūs žengiate dar vieną žingsnį įvardydami, kad tai yra teisės ir teisėtvarkos klausimas, net ne žmogaus teisių suvaržymo klausimas. Jūsų papildomas balsavimas, kai ir gerbijamajai kolegei R. Baškienei teko mobilizuoti valstiečių balsus ir sakyti: už, gerbiamieji – už, balsuokime už, iš tikrųjų man labai gaila. Kolegos, labai gaila. Tai yra tikrai labai jautrus klausimas, labai rimtas klausimas. Daug žmonių žiūri, kokia kryptimi mes einame, ir man atrodo, kad einame atgal į sovietmetį, atgal į prievartą, į priverstinį gydymą.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Gerbiamasis kolega Majauskai, noriu atkreipti jūsų dėmesį. 15 metų dirbau žmogaus ir vaiko teisių apsaugoje, nė vienas mano projektas nėra rengiamas neįvertinus žmogaus ar vaiko teisių. Tiesiog jūs nepasveriate, kas yra svarbiau.

Antras dalykas. Aš jau, žinote, kiek, faktiškai 40 metų teisininkė, tai jūs imkite ir pasiskaitykite Civilinį kodeksą, pasiskaitykite 2016 metų dalinio veiksnio ribojimo tą medžiagą, kuri yra įregistruota Seime. Aš tiesiog labai nustebau dėl jūsų pasisakymo ir man labai gaila.

PIRMININKĖ. Gerbiamoji R. Baškiene.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Ačiū. Aš noriu padėkoti M. Majauskui, kad mes tikrai turėjome galią nuvažiuoti ten, kur vakar lankėmės. Bet to nereikia susieti su šiuo įstatymu. Žmogaus teisių komitetas gali svarstyti kaip papildomas. Jeigu Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip papildomas svarsto Civilinį kodeksą, tai yra jų veiklos dispozicija ir čia niekas nesusiję su priimamu mūsų įstatymu. Viskas yra gerai, mažiau pykčio, mažiau nesantaikos, daugiau darbo ir turėsime gerą rezultatą. To tikiuosi.

17.04 val.

Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1032 (pateikimas)

PIRMININKĖ. Ačiū, labai tinkamas palinkėjimas. Keliaujame toliau, darbotvarkės 2-8 klausimas – Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1032. Pranešėjas – E. Gentvilas. Prašome. Pateikimo stadija.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Po V. Bako komisijos ir po *pijokų* gydymo elektrošoku pereiname prie rimtesnių klausimų. Žiūriu, šypsosi Seimo Pirmininkas, nors išmetė iš lėktuvo, bet džiaugiasi, kad išmetė ne iš skrendančio, o iš stovinčio. Malonu matyti.

Kolegos, iš tikrųjų reikia šalinti įtampą ir pakalbėti apie paprastą kaimišką reikalą. 2013 m. balandžio 1 d. išgaliojo įstatymas, kuris numato, kad žemės ūkyje ir miškininkystės sektoriuje bedarbiai gali būti samdomi teikti paslaugas ir neprarasti bedarbio statuso. Ūkininkas ar miško savininkas privalo sumokėti 9 % įmokų „Sodrai“, mokėti atlyginimą ir tokiu būdu žmogus neiškrenta ir nepraranda bedarbio pašalpos, išsaugo bedarbio statusą, tačiau gali pasidaruoti ir užsidirbti, pakliūna papildomos įmokos į „Sodros“ biudžetą, praeina tas 60 dienų laikotarpis, kuriam buvo leidžiama įdarbinti, ir vėl žmogus lieka normalus bedarbis. Kiek teko bendrauti su ūkininkais, su ūkininkais, su miško savininkais neteko apie tai kalbėti, pirmiausia su ūkininkais, tai tikrai yra esminė pagalba kaime nekvalifikuotiems darbams atlikti, kaip sakoma, grioviams nušienauti, kitiems rankų darbo reikalaujantiems darbams atlikti, ir ne vienas ūkininkas man sako, galėtų būti ilgesnis tas laikotarpis. Dabar galiojantis įstatymas reglamentuoja, kad toks asmuo gali teikti paslaugas 60 dienų per metus. Mes žinome tą ūkinių darbų sezoną, jis tikrai yra ilgesnis, ne du mėnesiai, penki, šeši mėnesiai užtrunka. Tai mano siūlymas ne 60 dienų leisti, tačiau 90 dienų, t. y. tris mėnesius per tą sezoną, kad žmogus gali atlikti paslaugas už tuos vadinamuosius paslaugų kvitus pas ūkininką ar pas miško savininką. Kaip dabartinis įstatymas reglamentuoja, jeigu toks paslaugų teikėjas, žmogus, tarkime, bedarbis dirba per metus ne pas vieną ūkininką, o bent pas du ar tris, jam leidžiama 90 dienų atlikti. Mano siūlymas ne 90, o iki 120 pratęsti.

Aš noriu pasakyti, kad tai nėra vien mano išsigalvojimas. Jau mes šiame Seime pabandėme ir pajudėjome link tokios praktikos diegimo kitose srityse, tai vaikų priežiūra, auklių, namų tvarkymo paslauga už tokius paslaugų kvitus. Dėl ko mes taip eįjome į priekį? Todėl, kad mes, atrodo, visi vieningai traktuojame, kad pasiteisino šitos paslaugos pagal paslaugų kvitus kaime, ir matome, kad gali būti išplėsta į kitas sritis. Noriu pasakyti, kad Lietuvos socialinės apsaugos ir darbo ministerija atliko tų paslaugų vykdymo monitoringą, ar nėra kokio nors piktnaudžiavimo, kai įdarbinami žmonės, kurie realiai dirbo, tai dabar tokiu lengvatiniu būdu, kad jie nebūtų įdarbinti, vengiant didesnių įmokų „Sodrai“. Tarkime, vietoj normalios darbo sutarties, ar nėra įdarbinamas žmogus pagal tuos paslaugų kvitus? Tai reikštų įstatymo apėjimą, kad vietoj realios darbo sutarties žmogus išmetamas ir įdarbinamas taip, tokiu lengvatiniu būdu. Noriu pasakyti, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija nenustatė per visą ketverių metų laikotarpį, per visą Lietuvą nenustatė tokių atvejų, kad reali darbo sutartis yra pakeičiama į tokią, na, paslaugų teikimo sutartį. Tai man duoda dar didesnę įkvėpimą ir tikėjimą, kad galime praplėsti šiuo atveju laiką, žinant žemės ūkio sezoninių darbų apimtį, nuo dviejų mėnesių iki trijų, o jeigu teikia paslaugas ne vienam ūkininkui, o dviem, trim ar penkiems, tai nuo trijų mėnesių iki keturių, t. y. vietoj 60 dienų – 90 dienų ir vietoj 90 dienų – 120. Prašyčiau palaikyti tokį įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Dėkojame už pristatymą. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis klausia E. Pupinis. Prašome.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis kolega, iš tiesų rengiant tą įstatymą teko vadovauti darbo grupei ir pagrindinis buvo klausimas kaip tik dėl termino. Koks gali būti terminas, kad iš tikrųjų nebūtų pakeičiamos darbo sutartys į tokį nepastovų darbą. Kaip rodo monitoringas, tai neįvyko, bet dėl šio įstatymo yra nemažai ir priešininkų. Jūs nemanote, kad mes taip dažnai kilnodami įstatymą galime iš viso sugadinti reikalą, nes yra ir kitų nuostatų, kad sistema būtų unifikuota ir būtų atsisakoma šito. Vis dėlto ar nemanote, kad gali būti tokia rizika, kad mes iš viso prarasime tą įstatymą, gerą reikalą, kuris pasitarnavo ūkininkams ir toliau tarnauja? Ačiū.

E. GENTVILAS (LSF). Visų pirma, gerbiamasis Pupini, ačiū jums, kad jūs prisidėjote prie tokio įstatymo sukūrimo. Aš galiu pasakyti, nebuvo tada Seime, pamačiau šitą įstatymą, kad jis toks priimtas, ir apsidžiaugiau. Aš pats niekada nesinaudojau, tarkime, kaip miško savininkas tokiomis paslaugomis, bet pagalvoju: tai yra išeitis, kaip surasti darbo jėgą kaime, nebijant, kad žmogus ateis dirbti nelegaliai, nes jis legalizuojamas nepraradamas bedarbio statuso. Tai vienas dalykas.

Antras dalykas, jeigu jūs sakote, kad mes čia dažnai kaitaliojame, tai pažiūrėkime, kad prieš savaitę, prieš dvi, mes priėmėme įstatymo pataisas dėl dar neįsigaliojusio įstatymo. Čia, aš noriu pasakyti, praėjo ketveri su puse metų, eksperimentas pasiteisino, pasitvirtino, atliktas monitoringas, kaip minėjau, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pastangomis. Mano manymu, tikrai yra galimybė žengti nedidelį žingsnelį toliau į priekį ir netraktuoti, kad čia mes labai dažnai kaitaliojame įstatymą, praėjus vos ne penkeriems metams.

PIRMININKĖ. Klausia Kaimo reikalų komiteto pirmininkas A. Stančikas. Prašom.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Ką gi, iš tikrųjų yra malonu, kadangi kaip ir gerbiamajam E. Pupiniui teko ir man prie šito įstatymo kūrimo tada savivaldoje... Šiandien tikrai mes galime legalizuoti darbą, įteisinti kvitais. Tik tiek, aišku... Tas pats klausimas būtų ir mano – tas terminas, ar mes šituo atveju neturėsime tam tikros problemos, kad iš viso kartais neprarastume? Šiaip Socialinės apsaugos ir darbo ministerija visada priešingai sakė, kad vis dėlto būtų įteisintas kitais santykiais ir tai būtų pastovus darbas. Dėl šito visą laiką buvo traktuojama, kad galbūt išvengiama to pastovaus darbo, todėl tas laikas atsirado. Jeigu tikrai viskas šitoje vietoje gerai, tikrai aš palaikau šitą idėją, pratęsiant tuos terminus. Pirmiausia reikia žiūrėti... Galbūt mažiau ateis pinigų į biudžetą, bet jie ateis, ir tai bus legalus darbas, tikrai nereikės sukti galvos, kas bus, jeigu kartais ateis patikrinti, o deja, neįteisintas tas santykis.

E. GENTVILAS (LSF). Tada ir jums, gerbiamasis Andriejau ačiū, kad prisidėjote. O šiaip pacituosiu Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pasakymą. „Vykdant įstatymo įgyvendinimo stebėseną 2013–2014 metais, nebuvo nustatyta apdraustųjų asmenų, dirbusių pas tą patį draudėją ir po to pradėjusių jam teikti žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas pagal paslaugų kvitą, skaičiaus didėjimo.“ Kitaip sakant, nenustatė atvejų, kad ūkininkas atleistų realiai dirbusį žmogų ir pakeistų štai į tokį lengvatinį įdarbinimą. Labai smagu, garbė ūkininkams, kurie nepapiktnaudžiavo, nors galbūt ir buvo pagunda, o tiesiog įdarbino tuos iki tol realiai nedirbusius žmones.

PIRMININKĖ. Klausia V. Kamblevičius. Prašom.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis kolega, iš tikrųjų tai laiku pateiktas įstatymo projektas, tik aš bijau vieno dalyko, kadangi jūs pats ir prisipažinote, kad turite miško, viską, ar jums paskui neprikirps, kad jūs čia pasitvarkėte sau reikalus?

E. GENTVILAS (LSF). Vytatai, aš nebijau ir tamsta nebijokite, visi čia ko nors bijo, kad iš viso panaikins, atšauks, kad Gentvilas uodegą įmerkės. Neįmerkisiu, aš pats sugebu susitvarkyti savo miške dar kol kas, be kitų pagalbos. O kai jau reikia pagalbos, aš tikrai samdau įmonę, kuri turi atestatus, licencijas ir t. t. *Nepergyvenkite.*

PIRMININKĖ. Klausia A. Šimas.

A. ŠIMAS (LVŽSF). Ačiū. Dabar man įstatymas tikrai labai geras, jeigu tokia pataisa, ūkininkams jis padeda. Bet dabar man požiūris dėl dienų, dėl terminų, jeigu dirba pas du, tris ar kelis ūkininkus 120 dienų, tai yra jau keturi mėnesiai. Ar per tą laiką dirbantis žmogus tikrai galės, sakykime, nemokėdamas valstybei, darbdavys, nemokėdamas, nesudaręs darbo sutarties, taip lengviau išsisukti? Dar vienas klausimas, kodėl tuo laiku, kai jis dirbs pagal kvitus, jeigu atsitiks koks tikrai skausmingas įvykis, kuris baigsis mirtimi, kas tada atsitiks? Kas atsako? Čia juk nėra darbo sutarties, kada darbdavys turėtų atsakyti už darbo saugos pažeidimus ar ką, o čia dirbantis žmogus... už tokį?

E. GENTVILAS (LSF). Visų pirma darbdavys moka įmokas į socialinį draudimą. Nėra tai didelė apsauga nuo visokių bėdų, bet vis dėlto atsiranda apsauga. Kitas dalykas, ar 60, ar 90 dienų – nelaimė gali atsitikti. Kaip man žinomas atvejis, ten kitas atvejis, ne su paslaugos kvitais, pirmą darbo dieną žmogus, aišku, nespėjęs net pasirašyti darbo saugos instrukcijų, nutrenktas elektros.

Žiūrėkite, gerbiamasis Audry, ar 60, ar 90 dienų, ar 90, ar 120 dienų, nelaimė gali atsitikti, o tam tikras apsaugos mechanizmas jau atsirado.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai už. Dėkojame, gerbiamasis Eugenijau.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū.

PIRMININKĖ. Nori išsakyti Vytautas Rinkevičius. Prašom, Viktorai. Atsiprašau.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pritariu šiam projektui. Toks darbas pagal kvitus sprendžia keletą problemų. Dabar ypač, kai labai trūksta darbo jėgos, jeigu nebūtų tokios galimybės, tai sodininkams, daržininkams ir kitiems, kur reikia daugiau darbo rankų, negalima rasti nuolatinių darbininkų, tokiu būdu išsprendžiame tą problemą.

Antras dalykas, oficialiai, tai vis tiek mes traukiame iš šešėlio. Tai nėra nelegalus darbas ir viskas oficialiai deklaruojama, tam tikras mokestis ir valstybei tenka. Trečia, gal čia nebuvo paminėta, yra teigiamas dalykas, žinau daugelį atvejų, kai tie laikini žmonės, dirbantys pagal kvitus, pas darbdavį, pas ūkininką ar pas miškininką, ar kitą, po kiek laiko tampa nuolatinais darbininkais, įsidarbina ir gauna nuolatinių darbą. Jis užsirekomenduoja, pamato ir jam patinka, darbdaviui patinka, ir jis sudaro su juo nuolatinius darbo santykius. Tai irgi labai svarbi aplinkybė ir ji tikrai realiai vyksta, tai čia aš, manau, teigiama. Vykdo Darbo biržos funkciją ir įdarbina žmones nuolatiniam darbui. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Gerbiamieji kolegos, apsisprendžiame dėl teikiamo įstatymo projekto. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 60 Seimo narių: už – 56, prieš – 1, susilaikė 3. Po pateikimo įstatymo projektui yra pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Kaimo reikalų komitetas. Svarstymo data – šių metų lapkričio 23 diena.

17.18 val.

Seimo savaitės (2017-10-16–2017-10-20) – 2017 m. spalio 17 d. (antradienio) ir 19 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkė

Kviečiame Seimo Pirmininką pristatyti kitos savaitės posėdžių darbotvarkę. Prašome į tribūną.

V. PRANCKIETIS. Dėkoju už galimybę. Kita savaitė, tai yra 17 ir 19 dienų plenariniai posėdžiai. Trumpai pristatysiu darbotvarkę. Prasidės tuo, kad jau turėsime patvirtinti šešis Aukščiausiojo Teismo teisėjus. Toliau, konsoliduotų ataskaitų rinkinių tvirtinimas, irgi nemažai ministrų atsiskaitys. Toliau – ataskaitos dėl Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo metinių rodiklių, Rezervo fondo, Garantinio fondo metinių ataskaitų rinkinių tvirtinimas; blokas energetikos įstatymų su lydimaiais (teikėjai yra ministras Ž. Vaičiūnas): Suskystintųjų dujų, Gamtinių dujų įstatymai, Energetikos įstatymo, Elektros įstatymo, Akcizų įstatymo pakeitimai. Yra siūlymas svarstyti dėl Sveikatos tarybos, Diplomatinių tarnybos, Ligos ir motinystės įstatymai, toliau ministrų pateikimai, nemažai įstatymų ir prie rezervinių klausimų kelios rezoliucijos, kurias turėtume taip pat priimti.

Toliau, 19 diena tampa labai svarbi diena, nes atkeliauja Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas. Vyriausybės valanda. Toliau po pietų – Šeimos stiprinimo įstatymo projektas. Vienas dėl Seimo statuto, kurį siūloma atmesti, bet taip pat turime svarstyti. Toliau Žemės saugiklių įstatymo svarstymas. Ar priėmimas? Priėmimas. Ir prasideda įstatymų (Kelių transporto, Saugaus eismo, Žemės įstatymo, Administracinių nusižengimų, Saugaus eismo automobilių keliais), svarstytų Seime, priėmimas.

Vėliau Kalėjų departamento statuto pakeitimų priėmimas. Toliau, Sveikatos priežiūros įstaigų dėl gydytojų atlyginimų, Aplinkos apsaugos įstatymo straipsnių pakeitimo priėmimas, Teritorijų planavimo įstatymo priėmimas, Statybos įstatymo pataisų priėmimas ir keli rezerviniai klausimai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų nori klausti keletas kolegų. Pirmoji klausia R. Šalaševičiūtė. Prašom.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Gerbiamasis Pirmininke, aš noriu paprašyti. Tiesiog per neapsižiūrėjimą mano yra įregistruotas projektas Nr. XIII-1125. Jis yra lydimasis jau kito projekto, t. y.

Valstybinių pensijų kelių straipsnių pakeitimo. Dėl jo yra Vyriausybės išvada, Socialinių reikalų ir darbo komiteto pritarimas. Mažas projektėlis, kur yra įrašytas tik vienas žodis „ir tėvų“. Gal galima pateikti, kad kartu eitų kaip lydimasis su pagrindiniu paskui?

V. PRANCKIETIS. Numeris?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Nr. XIIIIP-1125.

V. PRANCKIETIS. Manau, kolegos neprieštaraus, kad lydimasis turi eiti kartu.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Labai ačiū.

V. PRANCKIETIS. Ačiū.

PIRMININKĖ. Prašom, Vytautai Kamblevičiau, klausti.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū. Gerbiamasis Pirmininke, šiandien Seimo vadovybės išbrauktas Seimo nutarimo „Dėl paramos nuo liūčių nukentėjusiems ir milijoninius nuostolius patyrusiems ūkininkams plano patvirtinimo“ projektas. Jis buvo išbrauktas. Situacija katastrofiškai blogėja kaime. Mes turime daryti staigius sprendimus, nelaukti.

V. PRANCKIETIS. Šią problemą vakar dar kėliau Europos Parlamente ir ją prisiėmė... Europos Parlamentas supranta. Konkrečiai su V. Dombrovskiu apie tai kalbėjome. O šis nutarimas, parašyta, prieštarauja Konstitucijai. Tai kol Teisės ir teisėtvarkos komitetas nepateiks kitokios išvados, svarstyti negalėsime.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Pirmininke, nenoriu sutikti. K. Mažeika lygiai tokį patį, panašų pateikė dėl maisto produktų kokybės. Perėjo, lygiai toks buvo atsakymas ir man, ir jam. Jam – galioja, man – nebegalioja.

V. PRANCKIETIS. Aš nenorėčiau kvestionuoti komiteto sprendimų.

PIRMININKĖ. Klausia M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis Seimo Pirmininke, čia visai neseniai turėjome karštas diskusijas dėl onkologinių ligonių – suteikti galimybę jiems gydytis medicininėmis kanapėmis. Kaip supratau, valdančioji dauguma pasisakė, kad tą reikia padaryti, ir būtų gerai nedelsiti, taip pat ir prezidentūra, girdėjome Nacionalinio vėžio instituto... Buvo jūsų įregistruota pataisa, jūsų kolegų, bet aš gal greitai žiūrėjau, nepastebėjau, ar yra priežastis, kodėl ji dar yra neįtraukta? Iš tikrųjų gal nereikėtų delsti, nes ligoniai laukia.

V. PRANCKIETIS. Manau, kad kai bus išdiskutuota, tada ir bus pateikta. Šiandien jo nėra pateikta.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Daugiau siūlymų, klausimų nėra.

V. PRANCKIETIS. Ačiū.

PIRMININKĖ. Savaitės darbotvarkei pritariame bendru sutarimu? Dėkoju.

Kolegos, turime vieną pareiškimą. Kviečiame V. Kamblevičių. Atsiprašau, kol Vytautas ateis, dėl vedimo tvarkos. Prašom.

D. KAMINSKAS (LVŽSF). Prašyčiau leisti pristatyti kolegoms rezervinį klausimą – nutarimą dėl Tėvo Stanislovo. Jei sutiktų kolegos, leisti pateikti.

PIRMININKĖ. Gerai. Kurį klausimą?

D. KAMINSKAS (LVŽSF). Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos ten numatant 2018 metus paskelbti Tėvo Stanislovo metais.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

17.25 val.

Seimo narių pareiškimai

Prašom, Vytautai, jūsų pareiškimas.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, pirmininke. Būtų mano kalbos toks pavadinimas – „Valstiečiams visai nerūpi nuo liūčių nukentėję ir milijoninius nuostolius patyrę ūkininkai“.

Lietuvoje paskelbta ekstremali situacija žemės ūkyje, tačiau šiandien Seimo valdyboje valstiečių balsais buvo išbrauktas Seimo nutarimas, kuriuo siūloma nedelsiant spręsti ir sudaryti tarpinstitucinę darbo grupę, kurioje dalyvautų Žemės ūkio ministerija, Vidaus reikalų ministerija,

Finansų ministerija, Teisingumo ministerija, Žemės ūkio rūmai, Prekybos, pramonės ir amatų rūmai, kurie parengtų bendrą sisteminių veiksmų planą, kuris leistų gauti nacionalinę ir europietišką paramą nuostolių patyrusiems ūkininkams. Šiuo metu kiekviena diena yra ypač svarbi. Tačiau dabartinė Vyriausybė rezerva, kuriame yra likę maždaug 2 mln. eurų, siekia panaudoti advokatų kontoroms, kurios turėtų atstovauti žemdirbiams derybose su produkcijos supirkėjais.

Vyriausybė siekia sugrąžinti, atverti aukso kalnus advokatų kontoroms, kaip ir „Lietuvos geležinkeliai“ advokatams Briuselyje numatė 800 tūkst. eurų. Akivaizdu, kad Vyriausybėje vyrauja chaosas sprendžiant šį klausimą ir išvis nėra tarpinstitucinio bendradarbiavimo, o pinigų siekiama ištaškyti brangioms teisinėms konsultacijoms, kurias privalėtų šioje situacijoje atlikti Teisingumo ministerijos specialistai.

Pabaigai – valstiečiai kritiniu momentu atsuko nugarą ūkininkams.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kolegos, dabar turėtume apsispręsti. Buvo gerbiamojo D. Kaminsko pageidavimas, kad leistume jam pateikti nutarimo projektą, papildantį rudens sesijos darbų programą, ir nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Tėvo Stanislovo metais“ projektą. Ar sutinkame bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Sutinkame.

Gerbiamasis Gumuliauskai, prašom per mikrofoną, mes taip negirdime.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ten irgi labai trumpi dėl Sąjūdžio ir A. Ramanausko, leiskite.

PIRMININKĖ. Tada, kolegos, pabaigiame visus šiandieninius rezervinius, gerai? (*Balsai salėje*)

17.28 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1190 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dėkoju už supratimą. Gerbiamasis Kaminskai, prašom pristatyti Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektą Nr. XIIIIP-1190. Prašom.

D. KAMINSKAS (LVŽSF). Gerbiemieji kolegos, labai prašyčiau įtraukti į darbų programą Seimo nutarimą „Dėl 2018 metų paskelbimo Tėvo Stanislovo metais“. Jei būtų pritarta, kad jis būtų įtrauktas į sesijos darbų programą, išsamiai pristatyčiau projektą.

PIRMININKĖ. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Dėkoju.

Svarstyme kalbėti niekas nenori. Priėmimas. Prašom balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 44, balsavo 43: už – 42, prieš nėra, susilaikė 1. Priimtas. (*Gongas*)

Prašome pateikti. Šitą nutarimo projektą mes sujungsime (tai daugiau mūsų Protokolo skyriui) su anksčiau priimtu nutarimo dėl sesijos darbų programos papildymo projektu Nr. XIIIIP-1198.

17.30 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Tėvo Stanislovo metais“ projektas Nr. XIIIIP-1189 (pateikimas)

Dabar prašom pristatyti Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Tėvo Stanislovo metais“ projektą Nr. XIIIIP-1189. Prašom.

D. KAMINSKAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, inicijuoti šį nutarimo projektą paskatino artėjanti iškili data – 100-osios Tėvo Stanislovo – Algirdo Mykolo Dobrovolskio – gimimo metinės. Priminsiu, jis gimė 1918 m. rugsėjo 29 d.

Tėvas Stanislovas, vienuolis kapucinas, kunigas, iškilus pamokslininkas, aktyviai priešinęs sovietinei okupacijai, globojęs socialiniame užribyje esančius, nuo priklausomybės ligų kenčiančius žmones, buvo aktyvus bažnytinio ir liaudies meno rinkėjas ir saugotojas, už žydų gelbėjimą Antrojo pasaulinio karo metais apdovanotas Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi, už savo įvairiapusę veiklą – Gedimino 4-ojo laipsnio ordinu, Santarvės premija, išrinktas Lietuvos tūkstantmečio žmo-

gumi, jam suteiktas Kėdainių krašto garbės piliečio vardas. Dar 1944 metais išventintas į kunigus savo ganytojišku žodžiu padėjo tikintiesiems įveikti okupantų sėjama baimę, neviltį, grėsmę.

Jis aktyviai ragino nepasiduoti sovietinės valdžios įtakai, nebendradarbiauti su KGB, remti antisovietinį pasipriešinimą. Buvo du kartus kalintas – 1948 ir 1957 metais. Po antrojo kalinimo Tėvas Stanislovas buvo laikomas ypač pavojingu valdžiai asmeniu, todėl jam netgi buvo uždrausta teisė kunigauti. Kunigystės teisė atkurta 1961 metais, bet jis buvo kilnojamas į atkampiausias parapijas be elementarios buities sąlygų. 1966 metais Tėvas Stanislovas buvo perkeltas į atkampų Paberžės bažnytkaimį Kėdainių rajone. Tėvo Stanislovo apibūdinimu, autobuso stotelė yra už 4 kilometrų, telefonas – už 4 kilometrų, *biednystė, biednystė* ir vienatvė. Stebuklinga vieta – nei *partorgo*, nei *komsorgo*. Paberžė tapo ir visuomenės atstumtųjų – narkomanų, alkoholikų, nusivylusių gyvenimu gelbėjimosi vieta. Ne vienas žmogus, pabuvęs Paberžėje, globojamas Tėvo Stanislovo, atsitiedavo ir grįždavo į gyvenimą.

Tėvas Stanislovas daug nusipelnė saugodamas nuo sunaikinimo kultūros vertybes. Jis rinko bažnytinio meno ir etnologinę medžiagą. Paberžės klebonijoje ir joje esančioje klėtelėje įkūrė unikalų Bažnytinio ir liaudies meno muziejų. Tėvas Stanislovo išpuoselėta Paberžė net sovietiniais laikais daugeliui tapo piligrimystės vieta. Šioje ypatingą trauką turinčioje vietoje vykstantis tarptautinis Paberžės muzikos festivalis Tėvo Stanislovo atminimui net ir dabar, pradėjus dvylikai metų po jo mirties, pritraukia minias žmonių iš visos Lietuvos. Tai dar kartą liudija, kad jis yra gyvas žmonių mintyse, atminimuose, pasakojimuose, jų širdyse.

Tėvas Stanislovas – viena iškiliausių XX amžiaus antrosios pusės Lietuvos asmenybių, išskirtinis dvasininkas, žmogus, dar savo gyvenimo metais tapęs legenda. Visiškas altruistas, paskyręs savo gyvenimą kitiems. Tai buvo žmogus, nepalikęs jam abejingų, tiesiakalbis mąstytojas, gebėjęs žmonėms įžiebt gerumą, humaniškumą, tiesiog keitė kiekvieną žmogų, kuriam teko laimėti su juo būti. Prašau visų, kuriems brangus Tėvo Stanislovo atminimas, tinkamai paminėti 100-ąsias šios iškili Lietuvos asmenybės metines, t. y. paskelbti 2018 metus Tėvo Stanislovo metais ir skirti finansavimą paminėjimui įgyvendinti. Kviečiu balsuoti už šio nutarimo projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų niekas nenori paklausti. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas, kaip papildoma siūloma Valstybės istorinės atminties komisija. Svarstymo data – šių metų lapkričio 14 diena. Dėkojame.

D. KAMINSKAS (LVŽSF). Ačiū.

PIRMININKĖ. Kolegos, imsime Sąjūdžio metų. Dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną – G. Landsbergis.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Po balsavimo. Kolegos, patvirtinome ganėtinai didelį skaičių įvairių metų kitiems metams pavadinimų. Tai jau šiek tiek kaip kurioziška riba atrodytų. Aš siūlau pasvarstyti tokią idėją, kad gal kiekvienas Seimo narys gautų teisę savo ruožtu, savo nuožiūra paskelbti tuos metus taip, kaip jam atrodo, ir pristatyti kolegoms. Man atrodo, kiekvienas išsiritume istorinę asmenybę, istorinį įvykį, gyvenamąjį regioną, kas mums svarbiausia, ir paskelbtume sau. Dabar labai didelis procesas yra ir ta reikšmė iš tikrųjų kur kas sumažėja sulig kiekvienu paskelbimu.

PIRMININKĖ. Kolegos, tęsiame darbą. (*Balsai salėje*) Per šoninį mikrofoną pageidauja V. Rinkevičius. Prašom.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Buvau užsiregistravęs kalbėti dėl motyvų, gaila, kad man nesuteikėte žodžio. Dėl Tėvo Stanislovo metų paskelbimo jo metais. Aišku, galbūt mes ir daugokai skelbiame atmintinų metų, bet dėl Tėvo Stanislovo, kadangi asmeniškai jį pažinojau, teko ne kartą bendrauti, klausytis jo minčių, tai iš tikrųjų buvo išskirtinės sielos žmogus, vargšų gynėjas. Jis viską atidavė, jo didžiausias turtas buvo apsiaustas ir naginės, na, tokie *kaliošai*, kuriuos nešiodavo. Atiduodavo viską, ką turėjo, ką gaudavo, aukas ir visa kita žmonėms. Jis kentėjo nuo sovietinės valdžios, de ja, nemėgo jo ir nepriklausomos Lietuvos valdžia dėl jo charakterio, nes jis visiškai nepataikavo valdžiai. Jis sakė tiesą, kas nepatiko ir mūsų dabartinei valdžiai tuo metu, kai jis buvo, gyveno ir bendravo. Manau, tokių asmenybių yra labai reta. Už tokį jo atsida vimą žmonėms jis tikrai vertas, kad būtų paskelbti jo metai. Dėl to žmogaus tų metų nebus per daug, gal dėl kitų dalykų mes per daug tą darome. Aš siūlau paskelbti ir pritariu tai idėjai.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas Viktorai, bet kai kitą kartą kalbėsime apie tokią garbę asmenybę, siūlyčiau ištraukti iš kišenės ranką. Atsiprašau.

17.37 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Adolfo Ramanausko-Vanago metais“ projektas Nr. XIIIIP-1147 (pateikimas)

Kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Adolfo Ramanausko-Vanago metais“ projektas Nr. XIIIIP-1147. Prašom, gerbiamas Arūnai Gumuliauskai, pristatyti.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Aš tik noriu repliką pasakyti. Iš tikrųjų taip sutapo, kad šią dieną yra daug nutarimų dėl atmintinų metų. Bet reikia suprasti ir tai, kad metai eina į pabaigą ir stengiamasi iki Kalėdų tuos dalykus padaryti tam, kad užsitikrintume biudžeto lėšas. Todėl ir atrodo tas vaizdas, kad labai daug tų metų, bet atsiminkime, kad per šią sesiją tai pirmas kartas, o pavasario sesijoje nebuvo.

Taigi rugsėjo 27 dieną Valstybės istorinės atminties komisija bendru sutarimu priėmė nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Adolfo Ramanausko-Vanago metais“ projektą. Kadangi posėdis eina į pabaigą, nesileisiu į ilgus apmąstymus apie A. Ramanauską, jis visiems mums puikiai žinomas. Galiu pasakyti tik vieną tezę, kad be A. Ramanausko-Vanago ir tokių vyrų kaip jis, manau, šiandien nebūtų nepriklausomos Lietuvos parlamento.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausti užsirašiusių nėra. Motyvus išsakyti po pateikimo taip pat nematau norinčių. Ar galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Dėkoju.

17.39 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Sąjūdžio metais“ projektas Nr. XIIIIP-1148 (pateikimas)

Ir rezervinis 5d klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Sąjūdžio metais“ projektas Nr. XIIIIP-1148. Pranešėjas A. Gumuliauskas tribūnoje. Prašom pateikti.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Dar kartą ačiū. Turiu pasakyti, kad Valstybės istorinės atminties komisija jau svarstė atmintinų dienų ir metų kriterijus. Vienas iš kriterijų yra tas, kad po įvykio galima paminėti po 20 metų, po to galima kas dešimt metų. Jeigu tas įvykis yra įvykęs prieš šimtą metų, vadinasi, 100, po to bus 150. Yra tokie kriterijai. Šiuo atveju 2018 metai paskelbti Sąjūdžio metais yra po 30 metų. Birželio 3 dieną Mokslo akademijos salėje, žinote, susirinko Inicijatyvinė Sąjūdžio grupė ir nuo to prasidėjo epopėja mūsų nepriklausomybės link. Siūlau pritarti šiam nutarimo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausiančių nėra. Taigi po pateikimo galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Ir dėl abiejų Seimo nutarimų projektų pagrindinis komitetas bus Švietimo ir mokslo komitetas ir kaip papildoma yra siūloma Valstybės istorinės atminties komisija. Svarstymo data – šių metų lapkričio 14 diena.

Kolegos, šios dienos darbotvarkę mes baigėme.

Prašom registruotis.

Užsiregistravo 44 Seimo nariai.

Gerbiami kolegos, spalio 12 dienos popietinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*) Gero savaitgalio!

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Ačienė Vida 54
Adamkus Valdas 22
Adomėnas Mantas 21, 30
Anušauskas Arvydas 11, 23, 30, 57, 58
Armonaitė Aušrinė 40, 62
Ažubalis Audronius 30
- Bakas Vytautas 14, 55, 56, 57, 58, 59, 64
Baškienė Rima 7, 63
Baura Antanas 17, 18
Brakė Zygfrydas (Bracke Siegfried) 43
Brazauskas Algirdas Mykolas 24
Bukauskas Valentinas 21, 54
- Čimbaras Petras 25, 26
Čmilytė-Nielsen Viktorija 40, 41, 47, 63
- Dagys Rimantas Jonas 12, 24, 25, 27, 28, 34, 57
Dombrovskis Valdis (Dombrovskis Valdis) 67
Dumbrava Algimantas 38, 57
Džefersonas Tomas (Jefferson Thom) 23
- Gelūnas Arūnas 30
Gentvilas Eugenijus 9, 10, 19, 28, 29, 34, 37, 38, 57, 58, 64, 65, 66
Glaveckas Kęstutis 20, 21, 29, 35, 48, 58
Gražulis Petras 8, 25, 28, 50, 51, 59
Grinius Kazys 22
Gudas Mindaugas 40
Gumuliauskas Arūnas 18, 19, 22, 23, 24, 26, 29, 68, 70
- Hamiltonas Aleksandras (Hamilton Alexander) 23
- Jarutis Jonas 11, 26, 27, 43
Jovaiša Eugenijus 24, 25, 29
Juknevičienė Rasa 15, 53
Junkeris Žanas Klodas (Juncker Jean-Claude) 36
Juozapaitis Vytautas 30, 34, 42, 53
- Kalonaitis Romualdas 32
Kamblevičius Vytautas 29, 36, 46, 65, 67
Kaminskas Darius 67, 68, 69
Karbauskis Ramūnas 59
Kasčiūnas Laurynas 22, 23, 24, 30
Kepenis Dainius 43, 53
Kernagis Vytautas 30, 39, 40
Kėvišas Gintautas 30, 31
Kirkilas Gediminas 7, 25
Kirkutis Algimantas 42, 53
Kreivys Dainius 30
Kubilius Andrius 30
Kukuraitis Linas 37, 52, 53
- Landsbergis Gabrielius 21, 35, 69
Liesys Jonas 9, 20, 49, 51
- Majauskas Mykolas 12, 45, 57, 60, 61, 62, 63, 67
Markauskas Bronius 36
Martinėlis Raimundas 9, 10, 13, 38, 39
Masiulis Kęstutis 54
Masiulis Rokas 38
Matulas Antanas 27, 61
Mažeika Kęstutis 49, 51, 67
- Navickas Kęstutis 38, 62
Navickienė Monika 13
Norkienė Aušrinė 54
Normantas Augustinas 44, 45, 46, 47, 48
- Olekas Juozas 10, 11, 12, 14, 15, 22, 24, 46
- Palionis Andrius 26, 39, 48
Pavilionis Žygimantas 13, 14, 22
Petrauskienė Jurgita 36, 38, 39, 42
Poderys Virgilijus 55
Pranckietis Viktoras 44, 66, 67
Puidokas Mindaugas 10, 13, 14
Pupinis Edmundas 25, 37, 38, 47, 53, 64, 65
Puteikis Naglis 7
- Ramanauskas-Vanagas Adolfas 29, 68, 70
Razma Jurgis 16, 30, 43, 48, 49, 50, 51
Rinkevičius Viktoras 9, 16, 62, 66, 69
Ruokytė-Jonsson Liana 30, 34, 40, 42
- Sabatauskas Julius 15, 16, 17, 22, 23, 24, 25
Salamakinas Algimantas 50
Saudargas Paulius 49
Sinkevičius Mindaugas 43
Sinkevičius Rimantas 46
Sysas Algirdas 53
Skaistė Gintarė 29
Skardžius Artūras 23, 37, 49, 58, 59
Skvernelis Saulius 35, 37, 38, 40, 41, 42, 43
Smetona Antanas 21, 22, 23, 24, 29
Stalinas Josifas (Stalin Josif) 23
Stancikas Naglis 42
Stančikas Andriejus 65
Steponavičius Gintaras 36, 39
- Šalaševičiūtė Rimantė 18, 26, 27, 45, 59, 61, 62, 63, 66, 67
Šarknickas Robertas 12, 27, 28, 41, 62
Šedbaras Stasys 57
Šiaulienė Irena 20, 26, 44

Šilėnas Žilvinas 25, 26
Šimas Audrys 65
Šimonytė Ingrida 25
Širinskienė Agnė 13, 58

Tėvas Stanislovas (Dobrovolskis Algirdas Mykolas) 67,
68, 69
Tumėnas Stasys 19, 20, 36, 37, 47

Vaičekauskas Gintaras 42, 43

Vaičiūnas Žygimantas 66

Valančius Motiejus 19

Vingrienė Virginija 8, 48, 49, 50, 51, 52

Vinkus Antanas 9, 10, 21, 22, 23, 41, 42, 61

Žemaitaitis Remigijus 8, 9, 12, 13, 40, 50, 53, 56

Žutautas Sigitas 31, 42

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*